Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 78

Ljubljana, sobota 7. aprila 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor Gosposka ulica 11 Telefon št. 2440 Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1 Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po tarifu

Pred Barthoujevim potovanjem na vzhod

Že dolgo se je napovedovalo potovanje francoskega vnanjega ministra na vzhod, pred vsem v Varšavo in Prago; sedaj postaja ta poset resnica.

Obilo, preobilo je političnega gradiva, ki se bo spravljalo v zvezo z Barthoujevimi obiski. Brez pretiravanja moremo reči, da je bilo v povojni dobi malo tako razgibanih epoh, kakor je ravno najnovejši čas. Morda je bilo večje napetosti, bolj razburkanih in razburljivih epizod, toda tako trajno napeto stanje in — kar je še pomembnejše — v tolikih pogledih nestanovitno razmerje, kakor je sedaj, težko da je še bilo, odkar se je zaključila velika vojna. Ravno to je najznačilnejše, da so se v zadnji dobi začela spreminjati razmerja med državami in posameznimi političnimi tabori in da se zdi, kakor da se tako rekoč pred našimi očmi vrši nova grupacija sil v sodobni Evropi, ne da bi se že opredeljevale v določnejši meri konture novih odnošajev.

Tudi potovanje Barthoujevo v Prago in Varšavo spada v to poglavje splošnega vretja. Doslej ni bilo opaziti, da bi bili francoski ministri potovali daleč po svetu, njihova pot se je gibala nekako med Ženevo, Londonom in Parizom, pa še s stranskimi skoki v Bruselj, Rim ali Madrid. Potem pa je Herriot potoval na Balkan in v Rusijo, je posetila zrakoplovna misija Moskvo in sedaj je na programu Barthoujeva pot, ki ji zaenkrat oficielno niti še ni označena vsebina. Situacija postaja taka, da ne zadostuje več, da bi Pariz samo sprejemal.

Nedvomno je res, da je eden najfatalnejšik dogodkov v novejši politiki postavitev ožje zveze četvorice velesil in da je, čeprav samo formalni, pristop k temu paktu štirih eden najmanj srečnih aktov francoske povojne zunanje politike. Ni treba, da pokažemo ravno na Poljsko, ki se je na zunaj pokazala najbolj prizadeto in je tudi najtrdovratneje vztrajala v odklonilnem stališču. Vse manjše in male države so se vznemirile in so se kar naenkrat znašle pred novo situacijo, da bodo iznova velesile odločilen svet, vse drugo pa samo gradivo v njihovih računih. Nadaljnji razvoj je sicer prinesel, da je pakt štirih ostal doslej le na papirju, in še to ne v popolni meri, ali vendar je ostalo razočaranje in Francija je mogla ugotoviti, da je kljub vsem pomirjevalnim izjavam vendarle tudi sama pripomogla k temu in k zaključku, da je pač za vsako državo najbolj varno, ako si pomaga sama, kakor ve in zna. Poljska je stopila v svoj znameniti aranžman z Nemčijo gotovo v znatni meri zaradi tega, še bolj pa je gotovo in jasno, da je Berlin spretno izrabil nastalo razmerje ter je Varšavi ponudil roko v spravo. Barthou se vsekakor z vsemi prijatelji miru vred veseli, da se je napetost na poljsko-nemški meji zmanjšala, ali vendar bo mogel opaziti samozavestnejšo poljsko pripombo, da se je to zmanjšanje doseglo brez francoske pomoči, vsaj brez neposredne. Iz tega pa bi se mogli napraviti vsakovrstni kočljivi zaključki.

V Pragi bo stopil Barthou na področje Male antante. Tudi tu bo v sferi, kjer se razmerje te državne zveze do drugih držav nekako spreminja. Srednje Podunavje je bilo ves povojni čas področje, kjer se je francoska politična moč zelo opažala. S tem, da je ta kar naenkrat popustila in je Mala antanta nenadoma našla skoraj nekaj takega kot protektorat Italije nad Avstrijo in Madžarsko, se je razpoloženje v njenih centrih nekoliko zamajalo. Napak bi bilo, ves ta preobrat, ki se je na zunaj uveljavil s hajmverovskim pučem v Avstriji, beležiti kot obtežitev na francoski račun, ali da je prišlo nekaj temu očitku podobnega v ozračje, se je moglo najtočneje opaziti na povečani akciji z nemške strani, zakaj v Berlinu so si brž mislili, da se da nova situacija s pridom izrabiti v smislu približanja Male antante ali njenih posameznih članov.

Navedli smo pretežno negativne stvari, ki se vsiljujejo, ko se bliža poset ministra Barthouja. Hvala Bogu pa situacija še davno ni na tem, da bi bili to poglavitni, kaj šele edini momenti. Mi v Mali antanti gledamo zelo realno in dobro razločimo, kje se zdijo uspehi, in kje zares so, kje videž ponuja novih prijateljev pa morda zaveznikov in kje se v resnici nahajajo. Sodobno preobražanje motrimo z zelo kritičnim duhom in se ne vdajamo iluzijam tamkaj, kjer je na mestu samo trda resničnost. Mi vemo, da mora Mala antanta vztrajati v svoji trdni politiki in naslanjajoč se na balkanski pakt obvladovati sedanje stanje v Podunavju v neomahljivi aliansi s Francijo, ki ji realna politika narekuje natanko isto pot. In trdno smo uverjeni, da bo realni preudarek končno tudi Poljski pokazal, da je tudi zanjo to najzanesljivejša pot za zagotovitev svobodne in trdne nacionalne bodočnosti. To spoznanje pa se olajša, ako mu da primerna politika s francoske strani vsekdar trdno in zanesljivo oporo, ako ga vodi brez stresljajev in preizkušenj. Minister Barthou bo imel v Varšavi obilo prilike, da nakaže tako trdnost.

Na dnevnem redu je vprašanje razorožitve, ki pa je ta čas postalo že vprašanje oborožitve, v ospredju politične aktualnosti je urejanje srednje Evrope, je novo razmerje sovjetske Rusije do srednje in do zapadne Evrope, saj se načenja že vprašanje pristopa Moskve k ženevskemu Društvu narodov, v ozračju je zahteva politične reakcije po reviziji mirovnih pogodb. Problemov je torej dovolj, vse takih, ki se tičejo skoro v enaki meri Francije in Poljske pa Male antante. Diplomatski dogovori v Varšavi in Pragi bodo mogli in morali biti produktivni. Čim pozitivnejši bodo, čim trdnejšo situacijo bodo ustvarili za lastno območje, tem trdnejšo in stanovitnejšo komponento bodo prinesli v politične odnošaje ne samo srednje, marveč celotne Evrope.

PREOKRET V RAZOROŽITVI?

Po berlinskih informacijah bo Francija priznala enakopravnost Nemčije in s tem omogočila sklenitev razorožitvene konvencije

Berlin, 6. aprila. w. Po zatrjevanju tukajšnjih krogov se je francoska vlada odločila, do opusti svoje dosedanje stališče v razorožitvenem vprašanju in dovoli Nemčiji efektivno in takoj veljavno enakopravnost. Zato mislijo, da bodo dobila ženevska pogajanja popolnoma drugačno smer. Poluradna formulacija načelne izpremembe francoskega stališča se glasi:

»Namesto izgotovitve konvencije o znižanju oborožitve, za katero so stremeli in jo zagovarjali do sedaj, bi bili pripravljeni doseči dogovor, ki bi se opiral po Mussolinijevem predlogu na sedanje oborožitveno stanje, istočasno pa vseboval garancije za striktno izvrševanje. Če bi prišlo do te konvencije, bi bila nemška oborožitev po predhodni proučitvi legalizirana.«

Če se primerjajo s tem izjave in obrazložitve prejšnjega zunanjega mini- Boncourja, se da oceniti dalekosežnost tega preokreta francoskega stališča. »Petit Parisien«, ki danes pripravlja javnost na novo smer, pravi med drugim, da ima Barthoujeva metoda nesporno to dobro stran, da bi razorožitvena konferenca prišla iz zagate, v katero je zašla. Samo po sebi umljivo bi moral urad razorožitvene konference sprejeti novi načrt za pogajanja, ki obeta možnost rešitve te težke zadeve. Če bi se dalo določiti in omejiti sedanje stanje oborožitve, bi bila dana podlaga za takšno konvencijo. Najbrže bi dal v tem primeru urad razorožitvene konference svoj sklep podkrepiti na prvem zasedanju sveta Društva narodov, ki se bo pričelo 1. maja.

Francoski odgovor Angliji

Pariz, 6. aprila. g. Dopoldne je bila v Elizejski palači seja ministrskega sveta, na kateri je zunanji minister Barthou predložil besedilo francoskega odgovora na zadnjo angleško verbalno noto. V odgovoru, ki ga je ministrski svet odobril soglasno, izjavlja francoska vlada, da je pripravljena razpravljati o razorožitvenem problemu, kakor ga je obrazložila angleška vlada. V drugi poznejši noti bo točneje opredelila svoje stališče glede jamstev za izvršitev razorožitvene konvencije. Odgovor je bil sporočen francoskemu poslaniku v Londonu, ki ga je že zvečer izročil angleški vladi.

»Petit Parisien« piše, da sta novo oboroževanje Nemčije in vztrajanje Francije na tem, da doseže tehtna poroštva, preden podpiše kakršnokoli konvencijo, zbudili na Angleškem preobrat javnega mnenja, ki utegne izpremeniti bodočo orientacijo razorožitvene konference. List misli, da bo predsedništvo razorožitvene konference sklicalo svojo sejo tako, da se bo vršila v istem času kakor zasedanje sveta Društva narodov, da dobi pristanek splošne razorožitvene komisije k osnutku konvencije, ki se bo omejila na golo omembo omejitve oboroževanja ne bo pa govorila o konkretni redukciji, kakor so prvotno mislili.

»Excelsior« piše: Ni dvoma, da je britansko stališče še vedno dokaj daleč od francoskega v vprašanju poroštva; ker pa obstoja na obeh straneh želja, da se dosežejo zadovoljive rešitve, mislimo, da optimizem ni neupravičljiv. Skorajšnji obisk Suvicha v Londonu utegne dati priložnost za italijanske predloge, ki bi mogli pripomoči k zaželjenemu zbližanju stališč.

»Intransigeant« pravi: Gotovo je, da se je razorožitveni problem občutno razvil spričo neutaljivega oboroževanja Nemčije. Nič manj gotovo ni, da je Anglija revidirala nekatere svoje bistvene nazore in da zlasti v korist sklenitve konvencije ne bo več zahtevala, naj Francija še bolj omeji svoje oboroževanje.

Francija vztraja

Pariz, 6. aprila. AA. Ministrski svet je na svoji današnji seji sprejel besedilo odgovora na angleško noto z dne 28. marca, s katero je vlada Velike Britanije zahtevala od francoske vlade neka pojasnila glede razorožitvenega vprašanja, tako da bi bilo mogoče skleniti med prizadetimi državami tolj pričakovano razorožitveno konvencijo.

Francoska nota naglaša, da je vprašanje, ki ga je angleška vlada postavila v svoji noti z dne 28. marca, glede jamstev za razorožitev le preveč splošno. Zaradi tega Francija ne bi mogla tako lahko sprejeti razorožitvene konvencije. **Francija bi morala pred tem vedeti, kakšne bodo tehnične določbe konvencije glede jamstev: kakšni so efektivi in kakšno oborožitev bi kazalo po mnenju vlade Velike Britanije dovoliti nemški državi, in pa kakšna naj bo vojaška moč Francije po mnenju Velike Britanije? Šele tedaj, ko bo francoska vlada vedela, kaj je s tema dvema vprašanjema, bo lahko nadaljevala pogajanja. Zaenkrat francoska vlada vztraja pri načelih, ki naj veljajo za razorožitveno konvencijo. Nasprotna politika bi dovedla le do ponovne oborožitve Nemčije. Upoštevati je treba tudi to, da bi ponovna oborožitev Nemčije bila za druge po mirovnih pogodbah vezane države ugoden povod, da zahtevajo zase podobno ponovno oborožitev.**

Stališče Italije

Pariz, 6. aprila. č. Predsednik razorožitvene konference je danes v Londonu sprejel italijanskega poslanika Grandija in imel z njim razgovor, ki je trajal dobri dve uri. Grandi mu je sporočil, da bo Italija vztrajala pri svojem stališču glede razorožitve, ki ga je izrazila in obrazložila že v svojem zadnjem memorandumu, ki je bil poslan angleški vladi. Henderson je imel danes dopoldne dolg telefonični razgovor tudi s češkoslovaškim ministrom dr. Benešem.

Henderson v Parizu

London, 6. aprila g. Predsednik razorožitvene konference Artur Henderson je danes odpotoval v Ženevo. Spotoma se je ustavil v Parizu, kjer je razpravljal s francoskim zunanjim ministrom Barthoujem. Zastopnik Anglije na razorožitveni konferenci Eden prispe v Ženevo v torek, Henderson je pred odhodom v Pariz izjavil, da bo razorožitvena konferenca zdaj definitivno nadaljevala svoje delo in sklenila konvencijo o razorožitvi.

Davis pri Simonu

London, 6. aprila AA. Norman Davis je dopoldne obiskal sira Simona. Govorila sta o najnovejših dogodkih v zvezi z razvojem razorožitvenega položaja, zlasti o seji predsedstva razorožitvene konference, ki se bo vršila 10. t. m. Pri tem sta govorila tudi o vprašanju poroštev. Norman Davis čaka navodil iz Washingtona, ali naj se tudi on odpravi v Ženevo na sejo razorožitvenega odbora.

Pogajanja se bodo nadaljevala

Pariz, 6. aprila. č. V zvezi z bližnjim zasedanjem predsedstva razorožitvene konference, ki je za 10. t. m. napovedano v Ženevi, smatrajo francoski službeni krogi, da se bo Henderson na seji omejil le na to, da poroča predsedstvu o poteku diplomatskih pogajanj, ki so se od novembrske seje predsedstva pa do zadnjih dni vršila med posameznimi vladami, nakar bo predlagal, naj se razorožitvena konferenca znova odgodi. Če pa večina članov predsedstva tega predloga ne bi sprejela, bi Hendersonu ne preostalo nič drugega, ko da nujno skliče sejo glavnega odbora razorožitvene konference. Niti francoski, niti angleški službeni krogi pa ne verujejo, da bi bil Henderson prisiljen spuščati se tako daleč, ker bi to pomenilo, da prevzame glavni odbor razorožitvene konference vso odgovornost, če bi neuspelim pogajanjem sledila nenadna zaključitev razorožitvene konference, nje pa novo tekmovanje v oboroževanju. Dokler bodo velesile le količkaj volje nadaljevati razorožitvena pogajanja, se bodo po mnenju teh krogov Henderson in ostali člani predsedstva skrbno čuvali takega usodnega sklepa.

Mussolini vabi Nemčijo

Da bi pridobil Nemčijo za pristop k rimskim protokolom, ponuja Mussolini posredovanje med Dunajem in Berlinom

Berlin, 6. aprila, r. Nemški politični krogi zasledujejo z največjo pozornostjo akcijo Italije za gospodarsko obnovo Podunavja ne samo zaradi tega, ker je v tej zadevi gospodarsko zainteresirana tudi Nemčija, marveč še bolj zaradi političnega ozadja prizadevanj italijanske diplomacije. V Rimu sedaj nič več ne prikrivajo, da ima ta akcija Italije svoj glavni izvor v stremljenju Rima, da se prepreči priključitev Avstrije k Nemčiji in napravi iz »samostojne« Avstrije obrambni zid med Italijo in Nemčijo. Da ne bi izgledalo, kakor da je glavna ost akcije naperjena proti dosedanjemu nemškemu zavezniku, je Mussolini že ponovno izrazil željo, da bi pri gospodarski obnovi Podunavja sodelovala tudi Nemčija. Kamen spodtike pa je pri tem tako zvano avstrijsko vprašanje. V berlinskih krogih smatrajo, da je treba najprej rešiti to vprašanje. **Mussolini skuša zato ustreči želji Nemčije in je izkoristil nedavne sestanke v Rimu tudi za to, da je ponovno ponudil posredovanje med Dunajem in Berlinom. Temu cilju služi tudi potovanje nemškega podkancelarja Papena v Rim. Italija si prizadeva pridobiti Nemčijo, da prizna samostojnost Avstrije in se s tem odreče zahtevi po priključitvi. Mussolini je popustil tako daleč, da je pristanek Nemčije celo terminiral in predlagal dobo 6 let, upajoč, da se bodo med tem razmere v srednji Evropi tako izpremenile, da bo poznejše končna rešitev tega vprašanja lažja in manj nevarna, kakor bi bila v sedanjem času. Hitler s svoje strani pa zahteva glavo avstrijskega kancelarja dr. Dollfussa in temeljito izpremembo režima, v katerem morajo poleg Dollfussove patriotske fronte dobiti odločilno besedo tudi avstrijski narodni socialisti. Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, je bila prav zaradi tega odgodena izpremenba avstrijske ustave, ker zahtevajo hitlerjevci mnoge korekture, dasi se strinjajo z glavnimi načeli avtoritativne vladavine, ki jo hoče Dollfuss zasidrati v Avstriji z novo ustavo.**

Kancelar Papen, ki se sedaj mudi v Rimu, se bo na povratku ustavil na Dunaju, kjer se bo sestal z dr. Dollfussom. Od tega sestanka je v glavnem odvisno, ali bo prišlo do sporazuma med Berlinom in Dunajem. Spričo vpliva, ki ga ima sedaj v Avstriji Mussolini, upajo v berlinskih krogih, da bo spor med Dunajem in Berlinom poravnan in s tem odprta pot za sodelovanje Nemčije v Podunavju.

Mussoliniju je sodelovanje Nemčije važno in potrebno tudi še iz drugih razlogov. Mussolini polaga **največjo važnost na to, da se Nemčija pridruži rimskim protokolom, ker bi v nasprotnem primeru predstavljal pristop Francije in Male antante k rimskemu sporazumu silno zmanjšanje italijanskega vpliva v Podunavju ali pa ga vsaj docela izenačil, s čimer bi izgubili vsi dosedanji napori in ogromne materialne žrtve Italije vso vrednost in pomen.** Zato bo Mussolini zastavil ves svoj vpliv, da omogoči poravnavo med Avstrijo in Nemčijo, čeprav po velikih ovinkih preko Rima.

V zvezi s tem je zbudila v diplomatskih krogih mnogo komentarjev vest, ki jo potrjujejo tudi informacije z Dunaja, da bo v kratkem prišlo do izpremembe na nemškem poslaništvu na Dunaju. Naslednik sedanjega poslanika, ki je zagrizen hitlerjevec, bi postal podkancelar Papen, ki velja za predstavnika nemških katoličanov in ima zaradi tega najboljše zveze s sedanjim klerikalnim režimom na Dunaju.

Veliko čiščenje v Hitlerjevi stranki

Člani stranke bodo lahko ostali samo čistokrvni Germani — Pristaši Katoliške akcije bodo izključeni

Berlin, 6. aprila. r. Vrhovno vodstvo narodno-socialistične stranke je napovedalo že pred tedni radikalno čiščenje strankinega članstva, ker se je pokazlo, da so se vtihotapili v stranko nezaželjeni elementi, pa tudi ljudje, ki po svoji preteklosti in po svojem pokolenju ne spadajo v stranko. Vodstvo stranke je zato naročilo vrhovnemu strankinemu razsodišču, naj sestavi načela in navodila, po katerih se bo izvedlo napovedano čiščenje. Vrhovno razsodišče je te dni končalo svoje delo in objavilo svoje predloge, ki jih je vrhovni strankin forum tudi že odobril. Predsednik vrhovnega strankinega razsodišča dr. Buch je o tem izjavil novinarjem:

Člani narodne socialistične stranke morejo biti samo pripadniki nemškega naroda, ki so čistega arijskega pokolenja. Zato bo strankino vodstvo v prihodnjih mesecih izvršilo strogo revizijo vsega članstva in za vsakega posameznega člana posebej proučilo njegovo pokolenje. Pri tem velja za načelo, da morajo biti tudi predniki čisto arijske krvi, in se bo preiskava o tem izvršila za vse prednike nazaj do l. 1800. Vrhovno sodišče je vzelo za osnovo čistokrvnosti stanje l. januarja 1800, ker je bila pred tem emancipacija židov izključena in s tem tudi nemogoče vsako mešanje arijske in židovske krvi. Narodna socialistična stranka mora postati celica nemškega naroda, v kateri se bodo zbirali borbe voljni Nemci čiste nemške krvi in neoporečnega nemškega pokolenja. Nenemško je vsako mešanje arijske krvi z drugobarvnimi narodi ali židi. Zato smatra vodstvo tudi nadaljnjo zakonsko skupnost z nečistimi arijci za nečisto in taki ljudje ne morejo več biti člani stranke.

Poleg rasne čistosti pa je osnovni pogoj za članstvo v stranki tudi dosedanje politično udejstvovanje. Člani bivših prostozidarskih lož, raznih nenemških redov in tako zvane Katoliške akcije ne morejo postati člani stranke. Zato se morajo še prav posebno izločiti tudi od vseh funkcij v stranki. Samo oni bivši člani prostozidarskih lož, ki pod častno besedo izjavijo, da se smatrajo z istopom iz lože razrešene dane prisege, in ki so izstopili iz prostozidarske lože še pred 30. januarjem 1933, ostanejo lahko še nadalje člani stranke, ne morejo pa vršiti nobenih funkcij v stranki. Upoštevajoč vse to, se bo sedaj izvršilo v stranki radikalno čiščenje, kajti narodni socialistični stranki ni potrebno milijonsko število pristašev, zato pa manjše število, toda odločnih čistokrvnih Germanov.

V zvezi s tem se je razmotrivalo tudi vprašanje sprejemanja bivših socialnih demokratov v Hitlerjevo stranko. Po daljših razpravah so voditelji prišli do sklepa, da se morejo bivši socialni demokrati sprejeti v stranko samo kot člani, ako so se izkazali marljive in sposobne delavce, ne morejo pa postati funkcionarji, kajti vodstvo mo-

Röhm o svojem obisku

Minister Röhm o pogajanjih za zaključitev trgovinske pogodbe in turistične konvencije med Nemčijo in Jugoslavijo

Dubrovnik, 6. aprila. n. Šef generalnega štaba nemških narodno - socialističnih napadalnih oddelkov, minister g. Röhm je dopoldne v hotelu »Imperial« sprejel novinarje in jim izjavil:

»Nisem posetil Dubrovnika zaradi kakšnih političnih kombinacij, kakor je v zadnjem času ugibal tuji tisk. Prišel sem docela privatno, ker sem hotel izpolniti obljubo, ki sem jo dal lani, ko sem se preko Zagreba vračal domov, in sicer zaradi neke usluge, ki so mi jo izkazale jugolovenske oblasti. Zelo sem vesel, da bom lahko nekaj dni v državi, v kateri sem doživel toliko lepega. Vesel sem tem bolj, ker mi je sprejem v Dubrovniku pokazal iskreno razpoloženje jugoslovenskega naroda do Nemčije. Ker med Jugoslavijo in Nemčijo ni nikakih bistvenih nasprotstev, sem prepričan, da se to razpoloženje ne bo zlepa izpremenilo. Nasprotno je mnogo pojavov za to, da se še poveča medsebojno spoštovanje in prijateljsko razumevanje.

V Nemčiji je naša borba proti nezaposlenosti dosegla velike uspehe. Dokazala je, da je mogoče doseči, kar je naravnost neverjetno, če sloni vse delo na neomajnem zaupanju. Spoštovanje in zaupanje dajeta delu njegovo produktivnost, nezaupanje ga ruši.

Tudi sedanja pogajanja za trgovinsko pogodbo med Jugoslavijo in Nemčijo imajo namen, da bi v obeh državah zagotovila čim večjemu številu ljudi njihovo življenjsko eksistenco in jim namestu strahu in obupa vlila v duše nove upe. Poleg tega se pogajamo tudi za sklenitev tujsko-prometne konvencije. Neobičajne lepote jugoslovenskih krajev in sijajno razpoloženje jugoslovenskega naroda do nemškega kakor tudi veliko ime, ki ga uživa Nemčija v Jugoslaviji, bodo nedvomno mnogo vplivali na vsebino in značaj konvencije, da bo v čim večjo korist obema državama.«

V nevezanem razgovoru je nato minister Röhm hvalil naš narod, češ, da je napravil nanj najlepše vtise. Jugosloveni v Dalmaciji so zdravi, korenjaški ljudje. Z veseljem gleda nanje, ker so vojaki in se na to razumejo. Z navdušenjem je Röhm govoril tudi o lepih primorskih krajih in o svojem včerajšnjem izletu v dubrovniško okolico. Ogledati si namerava tudi Sarajevo, ker je o njem čul že mnogo zanimivega.

Stavka v ameriški avtomobilski industriji

Newyork, 6. aprila. č. Delavstvo ameriške avtomobilske industrije se pripravlja na veliko stavko. 5000 delavcev podjetja General Motors je že zapustilo tvornice. Delavci zahtevajo od podjetja, naj prekliče odredbo o 10 odstotnem znižanju plač. Tudi sindikati mehanikov so sklenili stopiti v stavko, če ameriške orožarne ne povišajo mehanikom plač za 20 odstotkov in ne uvedejo 36 ur dela na teden. Stavka mehanikov se ima pričeti v ponedeljek.

V ostalem so ameriške avtomobilske tvornice povišale cene svojim izdelkom. Le Fordove tvornice so ostale pri dosedanjih cenah. Avtomobilska podjetja utemeljujejo povišanja cen s tem, da so morale povišati plače nameščencem.

Demanti rumunski vladni krizi

Bukarešta, 6. aprila. g. V inozemstvu razširjene vesti o vladni krizi v Rumuniji se oficielno demantirajo. Popoldne je bila v Bukarešti seja ministrskega sveta, ki je razpravljal o splošnem političnem položaju.

KDO JE UMORIL ANO GORŠETOVO?

Po celodnevni razpravi je bila sestra pokojnice oproščena, ker se sodišče ni moglo uveriti o njeni krivdi

Novo mesto, 6. aprila.

Velika negotovost je danes prevevala razpravo proti Urši **Rormanovi.** Ali je tale ženica pri svojih 54. letih, mirno sedeča na obtožni klopi, zdaj pa zdaj zasolzena, potem zopet ogorčena, če ji očitajo veliko vdanost pijači — ali je mogla Urša na tako zverinski način pokončati svojo lastno sestro, kakor ji to očita obsežna obtožnica?

Rešiti to zagonetko je bila danes težavna naloga novomeškega velikega senata, ki mu je predsedoval starešina okrožnega sodišča g. Josip Kavčič, prisedniki pa so bili gg. Anton Kuder, Ščitomir Dolenc. Božidar Romih in Ivan Kacijan. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Davorin Rus, zagovornik pa je odvetnik dr. Josip Globevnik.

Naravno, tako velikega zinamanja ni bilo za to razpravo, kakor za proces proti bratoma Malijema, vendar pa so se ljudje že zgodaj oglašali za vstopnice in ob osmih se je dvorana napolnila. Obtoženka je prišla potrta, črno oblečena v dvorano, mirno sedla na klop. si zdaj pa zdaj obrisala obraz in vdano poslušala obtožnico, ki jo je na predsednikov poziv začel čitati državni tožilec, poudarjajoč v uvodu, da je Urša Rormanova obtožena zločinstva zoper življenje in telo po paragrafu 167-II, točka 1, 2 in 4.

Očitki krivde v obtožnici

Umor Ane Goršetove in krivdo njene sestre Urše Rormanove opisuje obširna obtožnica med drugim takole:

Po 23. uri 8. novembra lani je Urša Rormanova iz svoje hiše glasno klicala na pomoč sosede in je prvi slišal te klice posestnik Jože Seničar, ki je pritekel v Rormanovo hišo, kjer sta mu zakonca Rorman Franc in Urša povedala, da je nekdo umoril Ano Goršetovo, ki je ležala v kuhinji mrtva na tleh v mlaki krvi. Urša Rormanova je velela Seničarju, naj ji pomaga umorjenko nekoliko dvigniti, da bi ji položila pod glavo blazino. Seničar se je sprva protestiral, češ, da mora ostati truplo nedotaknjeno naposled pa je umorjenko toliko dvignil, da ji je njena sestra primaknila blazino pod glavo. Klice na pomoč pa so čuli tudi v sosednji čevljarski delavnici in so mojster in štirje pomočniki hiteli proti Rormanovi hiši. Jože Seničar jim je že na poti povedal, kaj se je zgodilo. V kuhinji, kjer je ležala umorjenka, je Urša Rormanova hodila sem in tja in držala v roki prižgano svečo. Ona in njen mož, ki je star že 80 let, sta čevljarje prosila, naj bi šli po orožnika. Dva čevljarska pomočnika sta se s kolesi odpeljala po orožnike, druga dva pa sta na prošnjo Urše Rormanove šla še po njenega brata Antona Gorščeta na Malo Cikavo.

Ko je Anton Gorše prišel, mu je Urša pokazala na tleh ležečo razmesarjeno sestro ter dejala: »Poglej, ali je to zaslužila!« Potem je pričela bratu in sosedom pripovedovati, da je že ležala v postelji, ko je slišala sestrine klice: »Oče, oče!« Zbudila je svojega moža ter prižgala luč. Sprva se ji je zdelo, da hodi nekdo bos po veži in je zaradi tega nekaj časa tiščala vrata, naposled pa le vstopila v vežo in v kuhinjo, kjer je zagledala sestro ležečo že mrtvo na tleh. Dvorišča vežna vrata so bila odprta. Vrata je hitro zaprla, dvignila sestro ter jo polila z vodo po krvavi glavi, potem pa šla po stopnicah na podstrešje in od tam klicala na pomoč. Po tem pripovedovanju je šla Urša Rormanova nekam ven in se tako napila, da so jo morali nesti v posteljo, kjer je tako trdno zaspala, da je niso mogli zbuditi vse do 11. dopoldne. Kmalu po polnoči so prišli v Rormanovo hišo štirje orožniki ter takoj ugotovili, da je bilo truplo za celo svojo dolžino že premaknjeno od velike luže krvi. Tudi stena je bila oškropljena s krvjo. Zdravniki izvedenci so ugotovili, da je dobila Ana Goršetova na levi strani glave štiri hude rane, ki so bile ne samo skupaj, marveč tudi posamič smrtno nevarne, in da so bile te rane povzročene z manjšo ročno sekiro.

Pozneje je preiskava ugotovila, da sta Urša Rormanova in njena sestra Ana čez dan vozili gnoj na njivo, potem pa ste v hiši in sicer v družinski sobi pozno v noč ličkali koruzo. Vežna vrata so bila kakor po navadi na obeh straneh dobro zaklenjena. Zaklenjena so bila tudi vsa gospodarska poslopja in klet. Na Uršo Rormanovo je padel sum, ker se je že v začetku sumljivo vedla pred ljudmi, ki so prihiteli v hišo, še bolj sumljiva pa se je seveda zdela orožnikom. Indicije označuje obtožnica takole:

Truplo umorjene sestre je Urša premaknila precej daleč od luže krvi, še preden je prišel sosed Jože Seničar. Trdila je, da se je skrival neznan tat in razbojnik že čez dan na podstrešju, šla pa je vendarle brez strahu takoj po umoru na podstrešje in od tam klicala na pomoč. Mrtvi sestri je vzela iz ušes oba uhana — eden je obvisel na odsekanem delu levega ušesa. V Anini skrinji je poiskala njeno ročno torbico, oba ključa od njene hiše v Žabji vasi ter denar in vse to spravila v svojo posteljo. Kazala ni nobene žalosti in po prihodu sosedov se je tako opijanila, da se je zgrudila na tla in da so jo morali odnesti spat.

Ko se je zdanilo, so orožniki napravili preiskavo okrog hiše in našli na vzhodnem vogalu razkrito streho. Odstranjenih je bilo 20 opek, odrezan je bil kos late, pod odprtino pa je ob zidu za straniščem slonela lestev. Od odstranjene opeke je ležalo kakih 5 kosov na vrtu ob zidu, ostala opeka pa je bila zložena na levi strani strešne odprtine. Prislonjena lestva je bila dolga 3.90 m, od zadnjega klina do prve late je znašala razdalja 111 cm, od klina do odprtine v strehi pa celo 164 cm. Strešna odprtina je bila sicer majhna, a vendar tolika, da bi se vitkejši človek lahko potegnil skozi njo na podstrešje. Urša je trdila, da je bila lestva vedno na podu, ta pa vedno zaklenjen. Orožniki so našli ključ od zaklenjenega poda v sobi na omarici. Urša je tudi trdila, da je lestvo videla še zvečer na podu, ko je šla po oves.

Ker je Rormanova hiša že zelo stara, je bilo na podstrešju polno pajčevine in prahu, na katerem pa ni bilo nobenega sledu kakega plezanja skozi strešno odprtino. To dejstvo je dalo orožnikom takoj povod za sum, da je lestva prav tako fingirala razbojniški napad kakor pri umoru Amalije Malijeve v Št. Vidu pri Stični.

Kakih 15 m čez cesto, ki vodi na Veliki Slatnik, so blizu Rormanovega kozolca na travniku našli okrvavljeno sekiro s kratkim ročajem, ki je last Urše Rormanove. Policijski nadzornik Ivan Podobnik je ugotovil, da je bila sekira na železu in na ročaju krvava. Izvršil je na sekiri daktiloskopično preiskavo ter našel na ročaju krvave odtise prstov. Ti odtisi so nastali pri dejanju samem, ali pa je obdolženka sekiro pozneje prijela z okrvavljeno roko, kar pa je skoraj izključeno. Sekira je ležala pred kozolcem in jo je našel šele orožnik. Policijski nadzornik Podobnik jo je pobral in odnesel v sobo ter strogo pazil, da se je ni pred preiskavo nihče dotaknil. Krvavi odtis na ročaju se popolnoma ujema z desnim palcem obdolženke. Orožniki so videli, da je imela krvave roke.

Preiskava je nadalje ugotovila, da sta se sestri Ana in Urša večkrat prepirali in čestokrat tudi stepli, ker se je Urša večkrat tako napila, da je potem po dva do tri dni ležala, Ana pa je morala namesto nje opravljati vsa dela. O takih prepirih je pripovedovala tudi nekdanja Rormanova dekla.

Urša Rormanova odločno zanika vsako udeležbo pri umoru svoje sestre in pripoveduje vse to, kar je navedla že sosedom pri razkritju zločina. Sestrino ročno torbico s ključi in denarjem je zato spravila na varno, ker je bil denar njena last in ga je bila dala sestri na razpolago za nakup mesa. Zakaj je mrtvi sestri odvzela uhane, pa ne more prav pojasniti. O sekiri trdi, da je bila vedno v kuhinji na ognjišču ali pa vveži na stopnicah in da usodnega večera sekire sploh ni rabila. Pač pa jo je rabila dan poprej in jo potem odložila kakor po navadi v veži. Urša tudi trdi, da sploh ni vedela, če je imela sestra kaj denarja v svoji hiši v Žabji vasi. Orožniki pa so ugotovili, da je hotela s svojo hranilno knjižico dvigniti večjo vsoto v Novem mestu in ker se ji to ni posrečilo, je povpraševala, ali bi mogla dobiti denar s hranilno knjižico svoje sestre Ane.

Ugotovitve lokalnega ogleda izključujejo popolnoma, da bi bil ponoči prišel tuj človek v Rormanovo hišo. Če bi bil tat, bi gotovo kaj odnesel, če pa bi bil prišel z morilnim namenom, bi bil prinesel s seboj tudi morilno orožje in ne bi bil šele v kuhinji iskal sekire, s katero je bila usmrčena Ana Goršetova. Urša je dan po umoru dala na zapisnik, da bo morda tudi njo kdo sumil zločina. Pozneje je skušala to svojo izjavo pojasniti s tem, da se je tako izrazila samo zaradi tega, ker je truplo svoje sestre premaknila. Povedala je tudi, da je hotel njen mož v klet po vino, a se je vrnil prazen, češ, da nima kredita v kleti in da bo Ana prinesla vino. Urša se je zaradi tega razburjala in je v jezi rekla: »Kaj pa misli? Da bi jo le hudič vzel. Jaz jo moram ukleti!

Neka priča je izpovedala, da ji je Uršin mož pripovedoval, da ga žena sploh ni prišla budit, ko je Ana klicala na pomoč. Druge priče pripovedujejo, da je Urša prebirala poročila o razpravi zaradi umora Amalije Malijeve in da ji je morda pri tem prišlo na misel fingiranje vloma, kakor se je to zgodilo pri Anžlovarjevih. Urša je sprva govorila, da njena sestra ni imela gotovine in da tudi ne ve, če je imela kaj denarja v hranilnici. Pozneje pa je navedla, da sta ji z možem izročila na račun njene gospodarske pomoči nekoč hranilno knjižico na 20.000 Din, ki pa se glasi na Uršino ime. Orožniki so izpovedali, da je Urša pred aretacijo na vsak način hotela iti v Novo mesto. Ker vodi ta pot skozi Žabjo vas mimo hiše umorjene Ane, domnevajo, da si je takoj po umoru pripravila ključe od sestrine sobe, da bi se polastila sestrine gotovine in hranilnih knjižic. Urša Rormanova je med preiskavo izrazila tudi sum, da je sestro umoril njen nečak, Anton Gorše, ki pa kot krivec ne pride v poštev, ker je bil že lani 31. oktobra aretiran v Železni Kaplji in poslan v zapore v Celovec, od tam pa v Gradec.

Zagovor Urše Rormanove

Ko je bilo ob 10. zaključeno čitanje obtožnice, je senat odredil 10 minut odmor. Med odmorom so se pričeli ljudje po dvorani glasno razgovarjati, obtoženka pa je sedela ves čas na klopi si nervozno popravljala obleko, stiskala robec in nekaj nerazumljivega šepetala. Paznika je vprašala tudi za vodo. Nemirno je pripogibala glavo in globoko vzdihnila, ko je senat spet vstopil v dvorano. Pričelo se je njeno zaslišavanje in je Rormanova podala skoraj docela enak zagovor kakor v preiskavi.

— Ali se čutite krivo? jo je vprašal predsednik. In obtoženka je mirno odgovorila:

— Ne, nisem kriva.

— Kdo pa bi bil potem izvršil zločin?

— Meni se zdi, da so jo ubili ljudje iz nevoščljivosti, ker je bila Ančka v naši premožni hiši z vsem preskrbljena. Ljudje so jo zavidali, ker smo jo imeli pri nas.

— Kako ste prišli vi zraven?

— Naši sem Ani na tleh in sem jo potegnila iz velike luže krvi. Prijela sem jo z obema rokama pod pazduhama, jo vzdignila in jo premaknila k zidu, da bi bolje ležala in da bi bila pri miru.

— Kako pa je bilo sicer pri vas? Kdaj ste se poročili?

— Poročila sem se s svojim možem Francom Rormanom med vojno leta 1916. Takrat sem bila stara 36 let. Mož je bil takrat vdovec in je štel dobrih šest križev.

— Zakaj ste se pa poročili?

— Ne vem, kaj bi dejala. Do takrat sem bila samostojna šivilja v Novem mestu. Dote k hiši nisem prinesla nobene, toda mož mi je obljubil, da mi z oporoko zagotovi vse svoje premoženje. Leta 1932 je napravil oporoko pri notarju v Novem mestu. Dobro se še spominjam, ko mi je izročil potrdilo o njej.

— Pa drugih dedičev ni imel?

— Menda živi nekaj potomcev njegovih bratov in sester. Njegovi bratje in sestre pa so že pomrli.

— Kako pa je prišla vaša sestra k vam v hišo?

— Ančka je imela hišo v Novem mestu, ki jo je kupila naša mati. Meni so zapisali kot v hiši. Ko sem se poročila, je moja sestra hišo prodala, jaz pa sem se odpovedala svoji pravici, ker mi je obljubila, da mi bo pomagala pri gospodinjstvu.

— Ali je imela sestra razen hiše še kaj drugega premoženja?

— Če je še kaj imela razen hiše, ki jo je kupila v Žabji vasi, ne vem.

— Zakaj ste pa rekli sodniku, da ni imela denarja?

— Saj res ne vem, ali ga je imela ali ne. Sicer pa mi je mož pravil, da ji bo dal za njeno pomoč pri hiši hranilno knjižico, ki jo je prej namenil meni in se je tudi glasila na moje ime. Ne vem pa ne z gotovostjo, če ji je te bukvice zares dal.

— Koliko hranilnih knjižic je bilo pri hiši?

— Doma smo imeli pet hranilnih knjižic. Štiri so bile od Mestne hranilnice novomeške, ena pa od Ljudske hranilnice.

— Na kakšne zneske so se glasile?

— Tega ne vem. Samo v knjižici Ljudske posojilnice, ki se je glasila na moje ime, je bilo zapisanih 30.000 Din. Knjižice so ležale doma v skrinji pod perilom, ali pa smo jih imeli v kasi, v nekakšnem zaboju, ki smo mu tako pravili.

— Ali sta bili skrinja in kasa zaprti?

— Po navadi jih nismo zaklepali, ključ pa so bili v obeh. Kdo bi jih tudi jemal, saj smo bili pri hiši vsi kakor eden! Z možem sva Ančki vse zaupala. Zares, vsi smo bili kakor eden, zato so ji ljudje tudi zavidali.

— Ali ste kdaj dvignili v Novem mestu kaj denarja?

— Septembra ali oktobra sem bila lani dvakrat v Novem mestu. In sem vzela iz Mestne hranilnice 500 ali 1000 Din, ki smo jih potrebovali za opeko. Prodal nam jo je Avsec iz Gotne vasi.

— Ste bili tudi kaj v Ljudski hranilnici?

— Tudi tam sem hotela dvigniti tisočak, pa so mi dali le 200 Din, češ, saj imate denarja dovolj doma! Pozneje pa nisem bila več v posojilnici, prej pa večkrat. Doma v kasi smo imeli menda 600 prihranjenih dinarjev in nekaj srebrnine, drugega pa ničesar. Ko so me odpeljali zdoma, sem vzela s seboj 200 Din. Kar je še ostalo, so sedaj gotovo že drugi pobasali. Doma sem denar po navadi rabila jaz, dajala sem ga tudi sestri za meso. Ob nedeljah je hodila k maši v Novo mesto in je nato v Kandiji pri mesarju Tomcu jemala meso, drugod pa še druge stvari.

— Ali je bila sestra zelo pobožna?

— Da, pa tudi midva z možem sva verna. Vsako nedeljo smo hodili k maši in vsak mesec k spovedi.

— Ali je bilo pri hiši kaj časopisov?

— Moj mož je bil naročen na »Domoljuba«.

— Ste ga tudi vi kaj brali?

— Ne, zmirom ga je sam prebiral.

— Pa ste kaj brali o Malijevem umoru?

— Brala nisem, povedal pa mi je o tem vaščan Franc Avsec, ko sva šla skupaj z vinograda. Tudi on me je takrat vprašal, če sem kaj čitala o tem umoru. Ne, sem mu dejala. Avsec je večkrat pri nas pomagal.

— Kako pa je bilo drugače pri hiši? Kdo je imel ključe?

— Ančka je imela po navadi pri sebi ključe od kleti. Če smo kdaj delali na njivi in me je žejalo, mi jih je dala, da sem šla po pijačo. Sestro sem imela rada. Saj sva zmerom skupaj delali. Tudi tisti večer, ko so jo potem ubili, sva šli skupaj v hlev, ker se je Ančka zmerom bala in ni zvečer nikoli sama šla iz hiše.

— Čemu pa sta šli v hlev?

— Treba ga je bilo zakleniti. Ančka je dala kobili še mrve, nato pa je zaklenila hlev in še skedenj. Ključe je odnesla v kuhinjo. Hišo smo vselej skrbno zaklenili. Svoj čas je bila večkrat odprta, pa so cigani vedno kaj odnesli. Franci je bil naglušen, pa jih ni slišal.

Obtoženka opisuje usodno noč

— Kako pa je bilo tisto nesrečno sredo zvečer?

— Še prav dobro se spominjam, kako sva bili s sestro v hlevu. Ko je pospravila in zaklenila hlev in stopila v hišo, sem zaprla vežna vrata in jih zapahnila.

— Ali jih niste zaklenili?

— Ne, nisem si mislila, da bi lahko kdo šel ven.

— Pa drugače niste zapazili nič sumljivega? Na primer lestve na zadnji strani hiše?

— Ne, nisem videla, da bi bila lestva prislonjena na zid. Deseta je bila ura, ali enajsta, ko smo šli spat. S sestro sva bili v hiši.

— Pa niste čuli nikakega sumljivega ropota?

— Ne, nič nisem čula, čeprav dobro slišim.

— In si ne morete misliti, kdo bi bil vdrl v hišo in kako? Kako je mogel morilec razdreti streho?

— Ne, tega si pa res ne morem misliti. Jaz mislim, da je zlezel skozi streho in potem prišel po stopnicah gori v vežo. Ali je bila sestra še pokonci, tega ne vem. Toda gotovo ga je slišala, ko je prihajal doli ter je zato šla pogledat v vežo. Tam jo je potem s sekiro pobil.

— Kako pa, da luč ni bila na tleh ampak na stolu? In sekira?

— Menda je Ančka postavila luč na stol da bi bolje videla. Sekira pa je bila po navadi na stopnicah in jo je morilec zlahka našel. Morda je imel električno svetilko s sabo in si je svetil, ko je šel s podstrešja po stopnicah v vežo.

— Kako pa je prišla konjska odeja na lestev?

Tistega večera je nismo spravili kakor po navadi v hlev, sicer pa ne vem, kdo jo je spravil tja.

— Bila sem, nadaljuje obtoženka, ko sem na tleh zagledala svojo sestro umirajočo, popolnoma zmedena (obtoženka joče). Sem jo dvignila in polila po obrazu z vodo, dasi sem s tem pospešila njeno smrt. Imela je odprta usta in ji je voda tekla v usta. Na Na podstrešje sem skočila, ko je bil mož v hiši in je mož sestro namesto mene držal. Šele nato je šel mož k vežnim vratom in poklical na pomoč, jaz pa sem mu rekla, naj miruje. Meni se je zdelo, da sem na temnem podstrešju bolj varna kakor na cesti in tam sem ostala 10 minut, ne pa kakor sem izpovedala v preiskavi pol ure. Ne morem videti krvi in ne morem zaklati niti piščanca! Da sem snela na tleh leže i sestri uhane ter jih dala v veži na mizo, — zakaj sem to napravila — ne vem. Slišala sem, da pri mrtvih sorodnikih tako delajo. Tudi je res, da sem vzela ročno torbico, v kateri so bili ključi od hiše v Žabji vasi, in jo dala v skrinjo, ker je bil tudi notri moj denar, pa tudi iz razloga, ker so bili ključi iz hiše v Žabji vasi, kamor sem hotela po obleko. Če tega nisem izpovedala pred preiskovalnim sodnikom, je bilo zato, ker sem bila prestrašena in nisem vedela, kako naj govorim, da bo bolj prav. Takisto sem hotela iti v mesto, da poskrbim za pogreb. V zaporu nisem hotela kljub pozivu k velikonočni spovedi, ker sem bila med samimi moškimi. Tudi sem se zarekla pred preiskovalnim sodnikom, ko sem izjavila, da sem imela denar pred aretacijo in da sem ga posodila, pa ne vem komu. Posodila sem 100 Din nekemu Košmerlju iz Velikega Slatnika lani ali predlanskim. Napila pa sem se takrat zato, ker mi je bilo bridko pri duši. Šla sem v klet in pila iz zelene »flaše« kar tako brez kozarca. (V dvorani je zavladala dobra volja, obtoženka pa ihti. Nato nadaljuje):

— Sicer sem si pa že prej mislila, da se bo nekaj zgodilo in tudi oni večer sem bila v strahu. Odkar sem našla spomladi ono sekiro, sem bila vedno polna slutenj in sem vedno pripravila krmo zvečer, da mi ni bilo treba iti zgodaj zjutraj ponjo. Res pa je, da sem takrat zvečer, ko se je vrnil mož iz veže, češ da nima kredita v kleti, rekla, naj mojo sestro hudič vzame in da b' jo morala ukleti. Mož me je za te besede okregal (obtoženka joče). Res ne vem, kaj to pomeni. Po moji sodbi sestra tega ni slišala, ker je bila v kuhinji, jaz pa v družinski sobi.

Dr. Globevnik predlaga, da se potom lokalnega ogleda sodni dvor sam prepriča na licu mesta glede prostora, kjer je bil izvršen umor, ker se tega ne da popisati, temveč ga je treba videti.

Izpovedbe prič in mnenje zdravnikov

Kobe Marija je poslala izjavno listino, da je služila pri Rormanovih poldrugo leto, bila je pri hiši za deklo in hlapca, za vse. Ana Goršetova se je večkrat hudovala zaradi Uršine pijanosti in večkrat sta se sprli. Urša se je napila in ležala brez vsake jedi po tri dni. Ana pa je bila zelo skopa, česar o Urši ne more reči. Stari Rorman je imel Ano rajši, a tudi Uršo je imel rad, kadar je bila trezna.

Taborski Franc, posestnik in gostilničar v Selih pri Ratežu, je izjavil: Prej sem zahajal v hišo večkrat, ker je bil stric gospodar. Bili smo tudi mejaši v vinogradu, zato smo se pozneje večkrat videli. Ker pa se mi je hiša zdela podobna jetnišnici, ker so jo vedno zapirali, nisem več zahajal tja. Enkrat sem prišel mimo, ko je obtoženka padla s kozolca. Poklical sem moža, ki je rekel, naj jo pustim, da se bo že pobrala, ker je pijana. Jaz sem mislil, da se je hotela obesiti. Stric Rorman mi je tudi trikrat v bolnici dejal, da mu je Urška oni večer rekla, da bo Ančka ubita.

Na vprašanje odvetnika dr. Globevnika, ali je on sprejel v varstvo živino in knjižice in ali ni v to svrho prišel s pričo k Rormanu, je Taborski odgovoril: Seveda, ko je pa on tako hotel.

Predsednik: Vi ste povedali orožnikom, da je hotela Urša v hranilnici dobiti denar na knjižico svoje sestre. Kako opravičujete svoj sum, da je morala biti Urša ali nekdo iz hiše ubijalec?

Taborski: Iz besed, da mora biti nocoj ubita, sklepam, da je pač nekdo iz hiše moral vedeti za vse.

Priča **Podobnik** Ivan, policijski podnadzornik iz Ljubljane, je opisal dejanski stan ter natanko povedal, kako je ugotovil na okrvavljeni sekiri prstne odtise obtoženke. Izpovedal je, da je bila pred ono okroglo lato pajčevina nepretrgana, na podstrešnih deskah pa nedotaknjen prah. Priča je nato pojasnil sodnemu dvoru pomen daktiloskopije in njeno verodostojnost. Izpovedal je tudi to, da je moral omenjeno izvršiti samo mlajši moški in to zaradi vzpenjanja in zaradi položaja samega. Ugotovitev daktiloskopske preiskave je neoporečna, saj od dveh milijonov ljudi nimata niti dve osebi enakega palca. Sodišče lahko pošlje odtis na preizkušnjo v Beograd ali v Zagreb. Priča je nato še opisal incident, ki je nastal po njegovem prihodu v hišo in to pred vežnimi vrati na dvorišču. Ko je hotel iti s svojim psom, da ga spusti na sled, je slišal pogovor med obtoženko in njenim možem. Ona je vzkliknila: — Joj meni! — in je potem zajokala. Mož pa je dejal: — Sedaj pač imaš, kar si hotela!

Obtoženka nato pojasnjuje, da je imela tisti dan desni palec otekel. Z zaslišanjem g. Podobnika je bila dopoldanska razprava končana in predsednik je odredil nadaljevanje ob 15.

Popoldne je bil prvi zaslišan orožniški narednik France **Gande.** Priča je izpovedala, da so morale biti strešne odprtine napravljene od zunaj, pred odprtino je bil prah, na notranji strani pa pajčevina. Priča ne izključuje možnosti, da bi kdo prišel skozi to odprtino. Na kraj zločina je on prišel z orožnikom Mastinskim ob pol 12. V Rormanovi hiši so bili že vaščani, a mrtvi je gorela sveča.

Na vprašanje, kje je gospodinja, je dobil odgovor, da je bila tako pijana od žganja, da sta jo morala dva moža nesti v posteljo. Prislonjeno lestev je zagledal šele zjutraj, ko se je zdanilo. Vse okrog hiše je dal zavarovati, da bi bila omogočena policijskemu psu sled za zločinci. Z obtoženko ni imel prilike govoriti, ker je spala. Poslušal je ljudi, ki so se pogovarjali zelo glasno o Uršinem nečaku Antonu. Obdolženko je zaslišal šele okrog 14. Govorila je brez vsake zveze: »Ali mislite, da sem jo res? Kaj bom jaz sedaj!« Pri tem se je zanimala samo za uhane ubite sestre in vedno iskala ključe od kleti, da bi mogla priti do vina.

Sodni svetnik Romih: Kdaj pa ste opazili, da je imela obtoženka krvave roke?

Priča: Takrat, ko se je zbudila.

Predsednik: V kolikem času je bilo po vašem mišljenju mogoče zločincu napraviti odprtino na strehi?

Priča: V eni uri, če je pa zelo hitel, v pol ure.

Priča je nato izpovedal, da je to mogel napraviti samo moški. Pozna neko žensko ki bi bila tudi zmožna to napraviti, toda smeje.) Obtoženka ni kazala nobenega spoštovanja do mrtve sestre. Hodila je okrog taho, da bi jo skoro pohodila. Na te besede vzklikne obtoženka:

— Vi, samo resnico povejte! Jaz tega nisem delala. (Joče.) Kako bom jaz to naredila, ko še krvi ne morem videti! Ko smo dali tele mesarju, se mi je tako smililo, da ga še pogledati nisem smela.

Priča Franc Ovniček je okoli 11 zvečer slišal klicati na pomoč. Josip Seničar mu je povedal, da je Ančka ubita. Urša Rormanova pa mu je rekla: »Ali je to Ančka zaslužila?« Bila je vsa objokana. V sredo 4. t. m., ko je bila na Slatniku sodna komisija, je priča poskušal priti po lestvi skozi strešno lino, kar pa se mu je le s težavo posrečilo. Storilec je moral biti po njegovem mnenju nekdo, ki so mu bile hišne razmere dobro znane. — Z Ovničkovimi izpovedmi je bilo zaslišanje prič končano.

Primarij dr **Pavlič** je kot izvedenec naglasil, da sta s tovarišem dr. Polenškom pri obdukciji ugotovila na umorjenki sedem ran, od katerih so bile štiri smrtne. Smrt je nastopila zaradi otrpnenja možganov in izkrvavitve. Dodal je: »Pregledal sem obtoženko v zaporu, ker sem tudi sodni zdravnik. **Težko je verjetno, da bi bila ona prizadejala umorjeni Goršetovi tako hude poškodbe. Poškodbe so bile zadane s tako močjo, ki je ne zmore niti ženska, ko je v afektu.** Če je pa obtoženka še levičarka, potem ji udarecev ali ni mogla prizadejati na mestu, kjer smo jih ugotovili, to je na levem licu in levi strani glave, ali pa vsaj ne s tako močjo, da bi jim umorjenka podlegla. Tudi če jo je obtoženka kot levičarka udarila z desnico, njeni udarci niso mogli povzročiti tako hudih posledic.

Obdolženkinega moža dr. Pavlič osebno pozna, ker se mož že dalj čas zdravi v kandijski bolnici. Franc Rorman je nevrasteničen ter fizično kakor duševno že oslabel. Daje mestoma logične, časih pa tudi zmedene odgovore na vprašanja zdravnikov.

Dr. Marijan **Polenšek** je k navedbam primarija dr. Pavliča dodal še svoje mnenje. Če je obtoženka levičarka, zares ni mogla umorjenki zadati tako hudih udarcev. Če pa jih je vendarle, potem jo je morala tolči od zadaj po glavi. **Pri obdukciji ni bilo mogoče točno ugotoviti, s katere strani je zločinec udrihal po Goršetovi.** Zaradi silnih udarcev so bili posebno poškodovani možgani. Pokojnica že prvega udarca po glavi ni mogla vzdržati in se je morala nezavestna zrušiti na tla, nakar ji je zločinec zadal še ostale udarce. Ureznina na dlani je bržkone od noža, morda pa tudi od sekire.

Dokazno postopanje se je ob 18.30 zaključilo. Predsednik senata je določil odmor do pol 20. ure.

Oprostilna sodba

Ob 21. je pričel govoriti državni tožilec dr. Davorin Rus. Govoril je skoro celo uro, nakar se je dvignil k obrambi zagovornik dr. Globelnik. V obširnem, zelo krepko utemeljenem govoru je plediral za oprostitev. Ob 22.30 se je senat umaknil k posvetovanju. Kmalu nato pa se je predsednik dr. Kavčič sam vrnil v dvorano in razglasil **oprostilno sodbo,** utemeljujoč:

In dubio pro reo! (V dvomu gre sodba v prid obtožencu). Senat je prišel do prepričanja, da Urša Rormanova ni mogla z naklepom izvršiti umora, marveč da je to storila moška oseba, ki je edina mogla pristaviti lestvo in storiti vse na način, kakor je bil ta umor izvršen. Izvedenci se lahko motijo. Odtisi so različni in ne odgovarjajo docela pravim odtisom obtoženke. Nesoglasja v izjavah, podanih ob aretaciji, v preiskavi in pri razpravi, se lahko razlagajo iz takratne opojenosti z alkoholom. Za umor pri obtoženki ni pravega motiva, ker sta s sestro živeli od l. 1916 znosno skupaj. — **»Ste zadovoljni?«** je slednjič predsednik vprašal obtoženko, ki je zadovoljna prikimala: **»Hvala!«**

Tako je bila razprava končana točno ob 23. Ves večer je bila dvorana nabito polna občinstva.

Celjski komunistični proces

Celje, 6. aprila. n. Razprava proti skupini obtoženih komunistov je bila danes ob 7. zvečer zaključena. Ves današnji dan je bil posvečen govorom državnega tožilca in braniteljev. Razsodba bo proglašena v ponedeljek popoldne

Rudarsko zborovanje v Trbovljah

Trbovlje, 5. marca

V sredo se je vršilo veliko zborovanje II. rudarske skupine. Poročala sta gospoda Struc in Pliberšek o uspehih intervencij, ki sta jih izvršila po ministrstvih glede naročil premoga za državne železnice. Oba poročevalca sta potrdila, da se minister g. dr. Kramer in tudi minister g. Pucelj močno trudita, da bi se naročila premoga za državne železnice iz trboveljskih rudnikov kolikor mogoče povečala. Imata pa težavno stališče, ker je poslanec laškega sreza g. Pavlič, mesto da bi prizadevanja gg. ministrov podpiral, vse svoje poslansko delovanje osredotočil na to, kako bi škodoval ugledu slovenske delegacije in posebno še g. dr. Kramerja. — Zborovanje je poteklo v najlepšem soglasju kljub temu, da je delavstvo močno deprimirano zaradi večnih praznovanj. Še isti dan je bilo namreč razglašeno, da se v četrtek t. j. 5. t. m. zopet ne bo delalo. Tako so delavci zdaj ves teden praznovali. Od česa naj vendar živijo! Krajevna organizacija JNS je takoj brzojavno obvestila o tem gg. ministra in prosila, naj se naročila za april takoj ugotove in pogajanja pospešijo, da delavstvo ne bo preveč prizadeto. (Med tem je na intervencijo g. ministra Kramerja sedanji trboveljski kontingent za mesec april podaljšan. Op. ur.)

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za soboto: Zjutraj v nezavarovanih legah slana, podnevi mnogo bolj toplo. Pooblačitev nekoliko gusta; okoli poldneva najbrž močno oblačno

Naši kraji in ljudje

Dr. Janko Brejc †

Ljubljana, 6. aprila

Davi je prispela nenadoma iz Zagreba vest, da je na tamošnji kliniki umrl g. dr. Janko *Brejc*. Tako nam je smrt spet ugrabila moža, ki je s svojim delovanjem in s svojo osebnostjo ter seveda tudi z dogodki, pri katerih je igral važno vlogo, trajno zapisan v slovenski zgodovini.

Dr. Janko Brejc se je rodil 18. novembra 1869. na Brezjah pri Kovorju. Gimnazijo je studiral v Celovcu in Ljubljani, pravo pa na Dunaju, kjer je bil promoviran leta 1895. Po dovršenih studijah je začel svoje poklicno delovanje kot odvetniški koncipient v Ljubljani, stopil pa je takoj tudi v javno življenje. Že leta 1901. je bil izvoljen v okraju Kranj-Škofja Loka v deželni zbor in je v njem sodeloval pri obstrukciji tedanje Katoliške ljudske stranke za volilno reformo.

Leta 1903. pa je dr. Brejc odložil svoj mandat ter se preselil v Celovec. Med koroškimi Slovenci se je z vso vnemo posvetil javnemu delu. Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem ga je kmalu izvolilo za svojega predsednika. Vodil je borbo za slovenski jezik v uradih, v šolah in v javnem življenju sploh, poleg tega pa tudi srdite borbe pri občinskih in državnozborskih volitvah. Delo je bilo ogromno, rodilo pa je mnogo lepih uspehov; priznanje in zahvalo za njegovo delo so mu izkazale mnoge slovenske občine na Koroškem s podelitvijo častnega občanstva.

Kot politični voditelj koroških Slovencev, njihov posredovalec in branilec v najrazličnejših zadevah, je dr. Janko Brejc ves čas svojega napornega delovanja predstavljal tudi plodovito silo pri slovenskem tisku. Trajno je sodeloval pri »Miru«, glasilu koroških Slovencev, mnoga poročila je pošiljal v Ljubljano »Slovencu«, bil pa je tudi sourednik važne knjige »Aus dem Vilayet Kärnten«, ki je leta 1913. izšla v Celovcu. Od leta 1906. je bil tudi odbornik Mohorjeve družbe. Velike zasluge si je pridobil kot soustanovnik in agilen odbornik Slovenskega šolskega društva na Koroškem, ki je v predvojnih letih skrbelo za narodno vzgojo slovenske mladine ter se upiralo mogočnemu valu ponemčevanja.

Pod vodstvom dr Brejca je naš narodni živelj na Koroškem iz defenzive prešel v ofenzivo in od Zile do Pece še poprej menda ni bilo nikdar toliko narodnega navdušenja in borbenosti. V svoji agresivnosti je slovenski klerikalizem, ki je bil takrat na Kranjskem in Štajerskem na višku svojega razvoja in svoje moči, vpregel tudi politični preporod koroških Slovencev v svoj voz. Dr. Brejc je pri tem procesu aktivno sodeloval, bodisi zato, ker je sam izšel iz vrst klerikalne stranke na Kranjskem, bodisi v domnevi, da je taka pot za koroške Slovence najuspešnejša. Postal je na ta način eden uglednih in vplivnih voditeljev predvojne SLS. Neklerikalne stranke v ostali Sloveniji so sicer obsojale tako tesno strankarsko povezanost koroških Slovencev, niso pa nikdar resno poskušale razširiti svoje delovanje tudi na nje, ker so bile mnenja, da bi ostri strankarski boji porazno vplivali na narodno delo, ki je bilo na Koroškem v prvi vrsti potrebno.

Proti koncu vojne, ko se je nemški bes na Koroškem stopnjeval do viška, je moral tudi dr. Brejc zapustiti Celovec. V jeseni 1918 je pribežal v Ljubljano, kjer je že par tednov kasneje ob prevratu igral vodilno vlogo v takratnem narodnem vodstvu. V prvi narodni vladi za Slovenijo, izklicani zadnje dni oktobra 1918, je bil poverjenik za notranje zadeve ko pa je bila v začetku naslednjega leta osnovana deželna vlada za Slovenijo, je postal dne 20. januarja 1919 njen predsednik. Ostal je na tem položaju do 14. decembra 1920. V njegovo dobo so padli boji za Koroško s plebiscitom vred. Za Koroško se je boril dr. Brejc tudi na mirovni konferenci v Parizu, kjer je bil sprejet tudi od Wilsona. Kot predsednik deželne vlade je dr. Brejc sprejel in pozdravil Nj. Vel. kralja Aleksandra, ko je l. 1920. kot regent prvič obiskal našo ožjo domovino.

Odlikovan z visokim redom sv. Save I. stopnje, je doktor Brejc odšel z Bleiweisove ceste. Nekaj časa se je še udejstvoval v političnem in sploh javnem življenju, vendar pa se je bolj in bolj umikal v ozadje ter je sedaj že več let sem živel le za svojo rodbino, tiho in skromno.

Z dr. Brejcem odhaja v grob človek velikih sposobnosti. Kot politik je znal biti tudi oster nasprotnik, ki pa je bil vedno dostojen in odkrit ter zato tudi v nasprotnem taboru spoštovan in cenjen. Visoko nad sončne in senčne strani njegovega strankarskega udejstvovanja se dviga njegovo splošno narodno delo, zlasti ono na Koroškem. Zato obžaluje njegovo prerano smrt ves slovenski narod in ohranil ga bo trajno in hvaležno zapisanega v svoji zgodovini.

Proti vandalstvu na grobeh

Za zaščito zgodovinskih spomenikov pri Sv. Krištofu

Ljubljana, 6. aprila.

O starem pokopališču pri Sv. Krištofu se je zadnji čas v javnosti nekajkrat razpravljalo. Pokopališče postaja od leta do leta bolj zapuščeno in v skladu z načrti za izgradnjo moderne Ljubljane so odločujoči činitelji sklenili, da se pokopališče povsem opusti. Za staro predvojno Ljubljano, ki je imela svoje središče še na Mestnem trgu, je bil Sv. Krištof razmeroma prav tako oddaljena periferija, kakor je za današnjo Sv. Križ. Po vojni pa je zrasel okrog njega nov velik del mesta, tako da se je Sv. Krištof iznenada primaknil središču, ki dandanes leži prav za prav okrog glavne pošte in kavarne Evrope. Tam, kjer danes še počivajo ostanki starih Ljubljančanov, bo v bližnji bodočnosti zrasel

intimen park z monumentalnim mavzolejem,

del pokopališkega sveta pa bo poslužil za novo cesto proti Sv. Križu. — Kakor so zapuščeni grobovi, tako je pozabljeno tudi pokopališko obzidje, ki je na mnogih krajih v takšnem stanju, da je vsak čas od vseh strani prost dostop na pokopališče. Grobovi so za kulturnega človeka nekaj svetega in zlasti v naših razmerah si ne moremo misliti bolj grozljive senzacije, kakor je skrunitev poslednjega človeškega domovanja. Vesti, o tem, da bo staro pokopališče opuščeno, pa so v neke temne plasti prebivalstva zanesle neko strašno, vse obsodbe vredno demoralizacijo. Neki neznani elementi so se očitno poprijeli mnenja, da pokopališče, ki ga bodo prej ali slej odstranili, ni več svet kraj, in so se podvizali, da o pravem času odnesejo čem več plena.

Niti spomeniki, niti grobovi niso bili varni pred njimi.

Šele zadnji čas so poklicana oblastva izvedela, kakšna hijenska vandalstva se godijo na starih grobeh, in te dni je posebna komisija na licu mesta proučila dejanski stan. Komisiji, v kateri so bili med drugimi konservator Narodnega muzeja dr. Stele, prof. Bajuk, referent kult. oddelka pri mestnem načelstvu Slanovec, se je pridružil tudi župnik pri Sv. Križu pater Zakrajšek. Komisija je ugotovila predvsem stanje posameznih spomenikov. Dne 22. junija 1933 je mestna občina sprejela poseben začasni

pravilnik o zaščiti zgodovinskih izkopanin

ter zgodovinskih in umetniških spomenikov, po katerem je zaščitena tudi dolga vrsta nagrobnikov na starem pokopališču. Odkar je bil ta pravilnik sprejet pa do danes so bili pri Sv. Krištofu vkljub temu uničeni trije zaščiteni spomeniki (Franc von Gromatzki, Anton Supančič, Andrej Kuckh), eden pa je razpadel. Nekaj jih je bilo prenešenih k Sv. Križu, med njimi spomeniki dr. Oražna in Žige Zoisa. Pri svojem ogledu je komisija ugotovila, da je na pokopališču še večje število nagrobnikov, ki bi jih bilo prav tako treba še staviti pod zaščito, med drugimi spomeniki Ambroža, Andreja Smoleta, Marije Magdalene Pleiweis, župana Burgarja, igralca Nollija, skladatelja Flaišmana, dr. Crobatha, pisatelja Kersnika, Gudrića z zgodovinsko zanimivim cirilskim napisom, Matije Hribarja, Valentina Zarnika, Janeza Vrhovca, Antona Medveda, izdelovatelja orgel Goršiča, ustanovitelja Glasbene Matice Valente, glasbenika Cveka, Jožeta Jeriča, Luke Jerana, Matije Prelesnika, pesnika Svetlišiča, jezikoslovca Metelka, škofa Zlatousta Pogačarja, Jakoba Alešovca i. dr. Razen teh stoje na starem pokopališču še kulturno zgodovinsko pomembni spomeniki Bleiweisa in Jurčiča, Jerneja Kopitarja, pesnika Cimpermana, grofa Paceja, iznajditelja Josipa Ressla, slikarja Langusa, Matije Hribarja, Regallija, Dežmana, Blaznika, Jožefa Zupana, Poklukarja, župana Hradeckega itd. Tako je stari Sv. Krištof takorekoč

naš najznamenitejši kulturno-zgodovinski muzej,

ki ga je ustvaril tok zgodovine sam, ter zavoljo tega vreden najskrbnejše pozornosti od strani poklicanih oblastev, prav tako pa tudi vreden spoštovanja vsakega kulturnega ali vsaj dostojnega človeka.

Komisija je ugotovila, da pri dozidavanju cerkve ni bil uničen noben zgodovinsko ali oblikovno važen spomenik. Te spomenike uničujejo in kvarijo neznani zlikovci, ki kradejo pomembnejše kovinske in kamenite ornamente, a silo odstranjujejo bakreno in cinkasto pločevino in vse to potem prodajo. Kako daleč gredo temni neznanci pri svojem barbarskem početju, nam dokazuje dejstvo, da so pričeli celo odpirati grobove pokojnih imetnikov, v katerih so slutili, da so dragocene kovinske krste. V varstvu noči so neznani storilci

pometali ostanke trupel iz krst,

kovinske dele krste pa pokradli in odnesli prodajat. Razumemo, da je pod pezo gospodarske bede marsikdo prisiljen, da si na vse mogoče načine pomaga naprej, toda za takšno početje ne moremo najti nobenega opravičila. Čudimo se tudi, da poklicana oblastva, predvsem pokopališka uprava sama, niso že prej ukrenila vse potrebno, da se to ropanje onemogoči. Več ko značilno za neverjetno demoralizacijo, ki jo je prinesel naš čas, je tudi dejstvo, da so stari grobovi postali celo shajališče moralno do skrajnosti pokvarjenih tipov, ki so znali domovanja mrtvih izrabiti tudi za torišče prostitucije.

Po vseh teh ugotovitvah je komisija prišla do spoznanja, da sedanje stanje v vseh pogledih otežkoča ohranjevanje spomenikov, ki so v enaki meri kakor samovolji zlikovcev izpostavljeni tudi škodljivim vremenskim vplivom. Zato je komisija izrekla nujno željo, naj se vprašanje zgodovinsko pomembnega pokopališča čim prej reši tako, da bo ljubljanska občina kot lastnica mogla izvršiti že obstoječe načrte za dokončno ureditev. Obenem je predlagala, da se postavi cerkovnik Franc Eržišnik, ki je živa in nadvse zanimiva kronika starega pokopališča, proti majhni mesečni nagradi za čuvaja. Predlogom in željam komisije se je pridružil tudi župnik p. Zakrajšek, ki je tudi od svoje strani poudaril nujno potrebo, da se brez odlašanja nekaj ukrene, ker ni mogoče več gledati, kar se zdaj na pokopališču dogaja.

Mirim kraljica čokolade

RECEPT za »Mirim« rezinke.
25 dkg surovega masla 25 dkg moke, 3 jajca, 9 dkg sladkorja in 2 žlici mrzlega mleka zgnetí v testo, katerega nato razdeli v dva dela. Enemu delu primešaj še 3 dkg kuhinjske čokolade »Mirim«, nekaj oblikuj iz belega in črnega dela tenke šibice, iz katerih sestavi nato majhne obročke, katere pomaži z beljakom in peči v pečici.
KUHAJTE z »Mirim« kuhinjsko čokolado.

Rihard Engelsberger †

Ljubljana, 6. aprila

V 40. letu starosti je danes popoldne ob 14. preminil v Ljubljani trgovec in pred leti močno delavni borec v gasilskih vrstah g. Rihard Engelsberger iz Krškega. Že od leta 1932. je bolehal na težki ledvični bolezni, ki mu je izpijala mladostno moč in ga slednjič položila na mrtvaško postelo. Leka je zaman iskal pri raznih domačih in drugih zdravnikih, se zdravil doma in v Preddvoru na Gorenjskem.

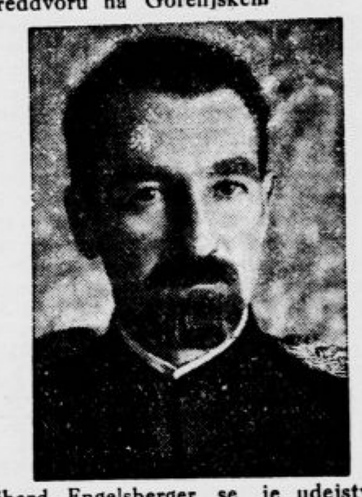

Rihard Engelsberger se je udejstvoval kot gasilec že od leta 1912 in je postal sčasoma velik in vsepovsod požrtvovalen gasilski organizator. Po prevratu se je mudil večkrat tudi kot odposlanec naše gasilske zveze v svetu in je dosegel lepa inozemska, zlasti francoska, belgijska, češkoslovaška in poljska odlikovanja. Za zasluge je bil kot podstarosta JGZ odlikovan tudi z redom sv. Save IV. razreda, vsega skupaj pa je dičilo njegove prsi nič manj kakor 34 odlikovanj. Ko se je vršil leta 1930. v Ljubljani gasilski kongres, je bil pokojnik duša prireditvenega odseka. Pokazal je res lepe organizatorske vrline. Čim pa je pričel bolehati, se je umaknil iz aktivnega udejstvovanja v gasilstvu. Po naravi je bil pokojnik izredno prijeten človek, mož širokega obzorja, blaga duša, ki je v neštetih primerih pomagal revežem. Zlasti ga poznajo kot takega doma v krškem okraju. Truplo pokojnika bodo prepeljali iz Ljubljane domov v Krško, kjer bo pogreb v nedeljo.

Jugoslovensko gasilstvo, ki je zdaj v tako cvetočem razmahu, bo pokojnemu, tako rano umrlemu pionirju gotovo ohranilo časten spomin. Ugledni družini izrekamo odkritosrčno sožalje!

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih radi tega mučijo krvno prenapolnjenje trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utripanje srca, dalje, ki trpe na bolezni dančne sluznice, fišurah, hemoroidalnem zamotku, fistulah jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko **»Franz Josefove« grenčice.** Vodilni zdravniki kirurgičnih zavodov izjavljajo, da se poslužujejo **»Franz Josefove« grenčice** po operacijah z najboljšim uspehom. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Halo! Nocoj k lutkarjem!

Nocoj priredi Jugoslovanski lutkarski savez v dvorani Delavske zbornice točno ob 20 svoj prvi javni nastop, na katerem bodo sodelovali ljubljanski lutkovni odri z naslednjim sporedom: »Jurček, dvorni norec« (izvaja Sokol Vič); »Dolgi, Široki, Bistrooki, se udejstvuje v sportu« (izvaja Sokol I.); »Zdravnik, Smrt in Vrag« (izvaja Ljubljanski Sokol, kar je včeraj po neljubi pomoti izostalo); »Gašperček Zmagovalec« (izvaja Čsl. Obec v Ljubljani). Razen tega nastopi Čsl. Obec v Ljubljani s svojim novim gledališčem ročnih lutk. Med sporedom igra godba Sokola I.

Ta večer bo torej nekako tekmovanje ljubljanskih lutkovnih odrov, ki hočejo javno pokazati svoj napredek v tej panogi in obenem tudi dokumentirati vzgojni in prosvetni pomen lutkovne umetnosti, ki se v vseh evropskih državah že davno smatra za najbolj učinkovito vzgojno sredstvo. Večer bo nudil odraslim in malim udeležencem dovolj prijetne zabave. Naj nihče ne zamudi izredne prilike in se prepriča o pomembnosti te preciozne odrske umetnosti! Blagajna se odpre ob 19. uri. Na svidenje v Gašperčkovem kraljestvu sanj in pravljic. Jutri v nedeljo pa se bo vršil v restavraciji »Zvezdi« (klet) ob 10. redni občni zbor JLS, katerega se lahko udeleži vsak interesent.

Upokojeno učiteljstvo je zborovalo

Ljubljana, 6. aprila

V četrtek popoldne je imelo Društvo upokojenega učiteljstva svoj letni občni zbor pri »Novem svetu«. Čeprav so časi slabi tudi za stare pionirje ljudske omike, je bil zbor precej dobro obiskan, posebno, če se pomisli, da je bilo ta dan v Ljubljani in drugod več stanovskih zborov in da teče mesec do tega dne še nismo prejeli pokojnin. Tudi o tem je bilo razgovora: kako odpomoči, da bi se penzije redno izplačevale. Upokojeno učiteljstvo, kakor obče ogromna večina upokojencev, nikakor ne živi v rožnatih gmotnih razmerah, da bi lahko čakali tedne in tedne, časih skoraj ves mesec.

Občni zbor je vodil predsednik višji šolski nadzornik v p. g. Fran Gabršek, ki je po lepem pozdravu kratko orisal delovanje društva v preteklem poslovnem letu. Podrobnejše poročilo o uspehih in neuspehih je podal tajnik g. Lovro Perko. Število članstva se suče okrog 350. Lahko bi pa društvo štelo nad tisoč včlanjenih, ako bi se vsi upokojenci iz učiteljskega in drugih stanov državnega uradništva, ki po novih pravilih tudi lahko postanejo člani, zavedali pomena tega društva, ki nudi po smrti člana dedičem posmrtnino v znesku tolikokrat po 6 Din, kolikor šteje društvo članov. V letu 1933. je umrlo 18 članov, ki jih je navedel tajnik imenoma in katerih spomin so navzoči primerno počastili. Pristopilo je na novo 22 članov. Tajnik se je dalje spominjal nestorja učiteljstva in društva g. Frana *Kavčiča* pri Devici Mariji v Polju, ki dovrši letos 88 let.

Vestno sestavljeno poročilo o denarnem poslovanju je podal blagajnik šolski upravitelj v p. g. Juvanec. Društvo je imelo v preteklem letu 80.000 Din prometa, od tega se je izplačalo na posmrtninah okrog 40.000 Din. O vestnem poslovanju blagajnika je podalo nadzorstvo društva po g. Dragu Česniku vsemu odboru razrešnico s pohvalo. Društvo razpolaga že s prav lepim rezervnim fondom 36.000 Din. Volitve so se izvršile z vzklikom in je izvoljen stari odbor s predsednikom g. Franom Gabrškom. V odboru so: Ferdo Juvanec, Lovro Perko, Hinko Šumer, Ivo Trošt, Ferdo Vigele in Vita Zupančičeva, v nadzorstvu pa: Česnik Drago, Kosec Miha in Malnerič Ivan. Pri predlogih in nasvetih je bilo razgovora in posvetovanja še o marsičem, zadevajoč društvo. V celoti je zborovanje poteklo v prisrčnem tovariškem soglasju.

Mlad zločinski glavar

Ljubljana, 6. aprila

Ko so ponoči patrolirali stražniki po severnem delu mesta, so prišli, stikajoč za sumljivimi elementi, v mestno gramozno jamo. Ustavili so se tik precej raztrgane barake, v kateri je navzlic pozni noči uri še gorela luč in je iz nje bilo čuti razburjene glasove in pa žvenket denarja. Stražniki so pri oknu dalje časa oprezali in poslušali, kaj se godi znotraj. Kmalu so se uverili, da je notri kvartaška družba, ki vneto hazardira. Takoj nato so stražniki vdrli v notranjost. Nemilo so presenetili znanega hazardista Ibrahima Hamžića iz Velike Kladuše in z njim še dva Bosanca. Udarjali so »ajnc«. Policisti so trojico aretirali in odvedli na stražnico.

Ibrahima Hamžića je policija že nekaj časa zasledovala zaradi številnih grehov. Dasi je star šele 24 let, ima za seboj že burno preteklost. Pred leti je v prepiru zaklal nekega tovariša, vendar je bil pred sodiščem oproščen. Tudi pozneje se je rad posluževal noža in postal kolovodja izbrane apaške družbe v Ljubljani. Zavajal je Bosance hazardnim igram in se sploh preživljal samo s sleparijo. Hamžić je bil vedno tisti, ki je pri igri dobival, drugi pa izgubljali. Obenem je kupoval od Bosancev nakradeno robo, ki jo je nato prodajal in pošiljal v južne kraje. Navajal je Bosance k tatvinam. Že pred dnevi je policija aretirala Džemala Oknovića, ki mu je bil Hamžić posodil klešče in pilo, da si je napravil potrebno vlomilsko orodje in izpilil tudi vojaški bajonet, ki ga je potreboval pri svojih vlomilskih pohodih. Ob Hamžićevi aretaciji so našli razno orodje, ki kaže na to, da je hodil ali sam na vlomilske pohode ali pa je orodje posojal pajdašem. Hamžića zdaj spet temeljito zaslišujejo na policiji, nakar ga bodo predali sodišču. Ker je notorično, da Hamžić obvlada svoje rojake, jih terorizira, obenem pa jim daje instrukcije za razne lopovščine, je policija sklenila predlagati sodišču, da Hamžića temeljito kaznuje, po kazni pa bo za vedno izgnan iz mesta.

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

KULTURNI PREGLED

„Bratje Karamazovi“ v ljubljanski drami

K današnji premieri v dramatizaciji in režiji C. Debevca

Za drevi nam je drama pripravila dogodek, kakršnim smo lahko priče pač samo silno po redkem. V dramatizaciji, ki jo je po mojstrskem prevodu Vladimira Levstika priredil Ciril Debevec, in v njegovi režiji bo drevi prva predstava Dostojevskega »Bratov Karamazovih«, te največje, najglobljе in obenem najbolj dramatske mojstrovine svetovnega pripovednega slovstva. Dogodek sam predaleč presega običajno mero zanimivosti, ki hodi z vsako premiero, da bi ga mogli dovolj dostojno najaviti s kakršnokoli laskavo prigodnico. Naj nam bo sredi dnevne naglice dovoljeno samo, da na kratko podamo izjavo dramatizatorja in režiserja o tem, kako je do teh slovenskih »Karamazovih« prišlo.

— Na misel, da bi bilo treba »Karamazove« pripraviti tudi za naš oder, nam pripoveduje g. Debevec, sem prišel pred kakšnimi desetimi leti, ko so Hudožestveniki gostovali s to rečjo v Pragi. Če se ne motim, so jih dajali v dramatizaciji Krasnopolske. Ko sem pozneje prišel v Ljubljano in sem bil angažiran pri Narodnem gledališču, sem takoj predlagal, da se »Karamazovi« sprejmejo v repertoar. Večkrat so bili že napovedani, toda ker nismo imeli pri roki dramatizacije, so zmerom spet izpadli iz programa. Hudožestveniki so dajali »Karamazove« na dveh večerih, obakrat je predstava trajala po tri ure. Mimo njih imajo Čehi svojo dramatizacijo od dr. Bora, direktorja Vinohradskega divadla. Ker dramatizacija Hudožestvenikov ni prevedena in ker tudi nismo mogli nanjo reflektirati že zaradi tega, ker bi bili »Karamazovi« na dveh večerih v naših malih razmerah nemogoči, smo pred leti naročili za naše gledališče Borov tekst. Njegova dramatizacija pa moji zamisli »Karamazovih« ni odgovarjala in smo jo vrnili. Po dolgem oklevanju sem se nazadnje sam lotil reči.

Kako dolgo sem se ukvarjal s tem delom, je težko povedati. Kakšnih pet let sem nosil misel na dramatizacijo »Karamazovih« s seboj in na koncu je bilo treba samo še kakšen mesec dni strnjenega dela. Iz romana, ki obsega (v slovenskem prevodu) 1095 strani, pa tudi ni majhna reč, napraviti odrski tekst za en sam večer. Pri tej priliki naj še povem, da bi najbrž do moje dramatizacije nikoli ne bilo prišlo, če ne bi bilo Levstikovega prevoda. Njegov jezik mi je dal pobudo in navdušenje za stvar.

Dramatizacijo sem delal povsem iz lastne sodbe in iz lastnih izkustev ob knjigi in odru. Na kar sem se pri svojem delu naslanjal, je bil samo spomin na hudožestveno predstavo, ki sem jo bil videl v Pragi, in pa gledališki lepak o nji, s katerega je razvidna razporedba slik. Vobče pa sem se strogo držal načela hudožestvene dramatizacije in sem ves tekst kar le mogoče povzel dobesedno po avtorju. To prav za prav ni dramatizacija v pravem pomenu besede, temveč je le priredba romana za oder. Kar se mi je v delu Dostojevskega zdelo najvažnejše, sem priredil v scene, vse slike pa veže med sabo lektor po vzoru Hudožestvenikov. Pri tem načinu svojega dela sem šel tako daleč, da pri odrskih slikah nisem nobene besede dodal ali spremenil, temveč sem jih samo po potrebi črtal ali prestavljal. Celo v tekstu lektorja, ki naj na kratko podaja vsebino cele množice strani, sem se skušal držati stavkov Dostojevskega. Ves ogromni tekst romana sem moral skrčiti na dejanje treh in pol ur, ker dalješe uprizoritve naše gledališče ne prenese.

Ciril Debevec, režiser »Bratov Karamazovih«

Za merilo svoje dramatizacije nisem vzel Mitjeve tragedije, kakor jo je povzel film, temveč sem hotel prikazati tragedijo vseh bratov Karamazovih: Mitje, Ivana, Aljoše in Smerdjakova. Zaradi tehnike drame sem moral vso fabulo navezati okrog očetomora. Tako je vsa stvar dobila štiri dele, ki se drobijo še v osem slik. V prvem delu mi je šlo za karakterizacijo starega Karamazova, za ekspoziciio zločina in za to, da predstavim vse nastopajoče osebe. Drugi in tretji del podajata vsak zase Mitjevo in Ivanovo tragedijo, v četrtem delu pa sem strnil nekakšen resume vse drame v govorih zagovornika in državnega pravdnika z očiščenjem in notranjo presnovitvijo Mitje. Pri tej izvedbi drame sem moral seveda filozofsko nadvse zanimivi starčevski in čudovito lepi otroški svet izpustiti, prav tako pa tudi vse postranske osebe.

Fri.

Iz zagrebškega kulturnega življenja

Zagreb, 3. aprila.

Drugo gostovanje Nikole Cvejića (sedaj člana brnske opere) nam je pokazalo gosta v znatno boljši luči. Čudno je včasi, kako napačno presojajo nekateri pevci svoje sposobnosti in se zaradi tega lotevajo vlog, ki jim niso kos. Značilen primer tega je bil Cvejićev nastop v »Rigolettu«. Belkantistični značaj te opere nikakor ne ustreza dramatskemu izrazu Cvejićevega glasu, zato je pevec tu le delno uspel. V »Borisu Godunovu« pa je imel vsestranski uspeh. Njegov Boris je glasovno in mimično impozanten, odličen, učinkovit in pretresljiv. V tej vlogi že zdavnaj nismo slišali toliko glasovne sile in sijaja v višini. Skratka: stoodstotno boljša vloga nego v »Rigolettu«!

V čast maršalu Pilsudskemu so tudi pri nas ob navzočnosti poljskega poslanika uprizorili Moniuszkovo »Halko«. V naslovni vlogi je nastopila ugledna poljska pevka Helena Lipowska. Odlikuje jo izredno živahna igra, glas ji je svetel in značilno severnjaški, dobro kultiviran, vendar pa brez prave toplote in vzhičenosti.

Senzacijo je vzbudila novo naštudirana izvedba Shakespearjevega »Julija Cezarja«. Poseben uspeh je imel režiser Tito Strozzi, ki je dosegel s tem delom svoj najsilnejši režiserski učinek. Kaj takega menda še nismo videli na našem odru. Nobenemu režiserju še ni uspelo, da bi razvil na odru toliko gibanja in živega sodelovanja množice

BYK — FOTO — PAPIRJI

10 Byk dopisnic . . . . . Din 8.—
100 „ „ . . . . . „ 50.—
1×10 bromosrebrni papir 18×24 „ 28.—
1×10 papir za brom. olje 18/24 „ 30.—
Lomberg film 6/9, 26° Sch., 8 posnetkov . . . . . Din 16.—
1 ducat Lomberg plošč 6½×9, 26° Sch. . . . . „ 30.—

Edini zastopnik: Drogerija KANC, Ljubljana—Maribor

Domače vesti

Nadprodukcija

V včerajšnjem kulturnem pregledu je tiskarski škrat podtaknil piscu članka »Vidiki na književnem trgu« tale nerodni stavek: »Uvažati moramo tudi nezdravo visoko število mesečnikov in drugih časopisov...«

Uvažati? Uvaževati, kajpak. — da v napaki tiskarskega šk je ne o neprostovoljne ironije. Uvažati nam bi revij in drugih časopisov res ne bilo treba, nujno pa bi jih morali izvažati, če bi našli za nje primeren trg, kar bi bilo celo v času največje prosperitete dokaj neverjetno.

Prav te dni smo čitali, da sta dve slovenski založbi napovedali dva nova časopisa literarnega značaja. Po Novem letu so se razen teh pojavili še trije ali štirje novi mesečniki. Za sedanjo krizo našega tiskarstva bi bila vnema za izdajanje novih revij dober znak. V resnici pa je le Blažev žegen, saj je vsakemu poznavalcu dejanskih razmer jasno kot na dlani, da je velik del novih časopisov zaznamovan s skorajšnjo smrtjo. Vznikanje novih revialnih časopisov, ki drug drugemu otežkočajo življenje, je samo znak desorganizacije našega kulturnega trga in posledica pogubnega cepljenja sil.

V času, ki zahteva tudi v kulturi čim večje osredotočevanje, da premagamo kvarne posledice gospodarske krize, se Slovenci neprestano drobimo. Zato pa ostajajo ob strani velike kulturne naloge in potrebe ki za nje tako razdrobljena »kulturna« družba — ta pisana množica medsebojno se žročih klik — že danes nima dovolj moči!

• **Razstava rumunskega slikarja v Zagrebu.** Rumunski slikar Nico Enea, ki je nedavno z velikim uspehom razstavljal svoje slike v Beogradu, prireja drugo svojo razstavo v Jugoslaviji v Zagrebu v salonu Ulrich. Nico Enea je eden od najbolj znanih rumunskih slikarjev in bo tudi njegova razstava v Zagrebu velika atrakcija za ljubitelje slikarske umetnosti. Enea je posnel mnogo pokrajinskih motivov Južne Srbije, ki bodo tvorili glavni del njegove razstave.

• **Vojaška vest.** V čin poročnika je napredoval Rigler Radivoj pri pehotnem polku kraljeve garde.

• **Službo začasnega tajnika je razpisala** Delavska zbornica v Splitu. Pogoje glej v beograjskih »Službenih Novinah« br. 76. od 2. t. m.

• **Prodaja znamk filatelistom.** Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje za 2. maj drugo pismeno dražbo za prodajo starih spremnic z nalepljenimi znamkami. Prodalo se bo še 43 vreč z istimi pogoji kakor na prvi dražbi. Interesenti dobe podrobna pojasnila v računsko-ekonomskem odseku navedene direkcije.

Samo en milijon Slovencev nas je, a vendar premoremo že prvo nemško - slovensko

FOTOGRAFSKO TERMINOLOGIJO

Dobiva se v drogeriji

GREGORIČ, LJUBLJANA,

Prešernova 5. — Cena Din 10.

• **8 milijonov za nove zagrebške ulice.** Zagrebška mestna občina bo temeljito preuredila več cest in ulic na periferiji, izgradila pa bo tudi 15 novih ulic in cest. Za vsa ta dela, kakor tudi za ureditev trga kralja Aleksandra in za katraniziranje cest v Tuškancu je določenih 8 milijonov dinarjev.

• **Poroka.** Na velikonočni ponedeljek sta se poročila v Slovenjgradcu Slavko Stani, geometer in gdč. Zdenka Romaldova, učiteljica iz Ruš, oba iz znanih narodnih rodbin. Mladima prosvetnima delavcema mnogo sreče!

• **Požar v Podložu.** Nedavno zgodaj zjutraj je nastal ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Martina Gojkoviča v Podložu in uničil do tal leseno s slamo krito gospodarsko poslopje. Razen tega je zgorelo tudi precej krme, žita, graha, olja in masti in 16 kokoši. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Majšperka, ki so po napornem delu omejili ogenj. Kako je nastal požar se ne ve.

URAN-KREMA ZA LICE

Vas napravi lepšo in mlajšo. Dobiva se povsod. Mala škatlica Din 5.-, velika Din 12.-.

• **Kruta usoda nekdanjega ruskega velikaša.** Ko so listi toliko pisali o bivšem ruskem polkovniku Potjehinu, ki je v Skopju umoril svojo ženo in taščo, so se oblastva spomnila na Rusa Antonija Pileckega, ki je kot eksekutor v Rumi poneveril nekaj denarja. Pilecki je bil silno podoben morilcu Potjehinu in ker so listi pisali da niški Potjehin najbrž ni to, za kogar se izdaja, so se v Sremu spomnili na poneverbo Pileckega in domnevalo se je celo, da je bil nekdanji eksekutor identičen z morilcem. Po poneverbi leta 1927. je Pilecki izginil iz Rume, zapustil pa pismo, da si bo vzel življenje. Pozneje so domnevali, da je pobegnil nekam v Bolgarijo. Res pa tudi to ni bilo in so Pileckega naposled baš zaradi njegove sličnosti s Potjehinom zaslotili v Smederevu ter zaprli zaradi pred leti zagrešene poneverbe. Antonije Pilecki je bil potomec stare ruske plemiške rodbine in pred svetovno vojno je bil baje šef policije v Kijevu, pozneje pa celo važna osebnost na dvoru carja Nikolaja II. Proti njemu je bila te dni razpisana razprava pred sodiščem v Sremski Mitrovici. Razsodbe pa nekdanji ruski velikaš ni dočakal, ker ga je v zaporu zadela kap.

• **Premeten živinski mešetar.** Posestnik Vernik Simon iz Spodnje Polskave je kupil pri posestniku Ivanu Paju v Cirkovcah kravo za 1300 Din in je naročil mešetarju O. V. iz Pongercev, da odvede kravo in plača tudi kupnino, v katero svrho mu je izročil znesek 1300 Din. Mešetar pa ni šel po kravo, nego je v neki gostilni popival, nato pa je suknjič s klobukom in denarjem skril v nekem skednju v seno ter se napotil na orožniško postajo v Cirkovcah, kjer je prijavil, da ga je hlapec Č. A. iz Pongercev napadel in mu vzel suknjič z denarjem. Orožniki so pa njegovi zvijači kmalu prišli na sled ter izkopali iz sena suknjič z denarjem, s čimer je prišla na dan njegova laž. Mešetar je moral romati v zapore ptujskega sodišča.

• **Krvava borba z gozdnimi tatovi.** Gozdarska uprava v Grahovcu je že pred meseci uvedla preiskavo zaradi mnogoštevilnih tatvin lesa v gozdovih med Grahovem in Kninom. V teh gozdovih so pomnožili število gozdnih čuvajev, ki so vestno nadzorovali veliko gozdno področje. Gozdni čuvaji so imeli precej uspeha ter so predali gozdarski upravi že velike količine ukradenega lesa, ki so imeli tatovi pripravljenega za odvoz v Knin. Te dni so gozdni čuvaji po nekem zaupniku zvedeli, da se pripravlja velik transport ukradenega lesa. Na pomoč so poklicali orožnike ter zajeli skupino kmetov iz okoliških vasi, ki so imeli natovorjenih že 10 voz. Ko so se pojavili gozdni čuvaji in orožniki, so začeli tihotapci metati na nje polena s svojih vozov. Na gozdnem kolovozu se je razvila krvava bitka, v kateri je izgubil življenje orožniški podnarednik Mijakovac. Pozneje, ko so se nasilni tihotapci in tatovi razkropili na vse strani, so našli mrtvega tudi enega od njih. Preiskavo o tem krvavem dogodku vodi sedaj sresko načelstvo v Grahovem.

• **Čarovniki so nekoč zdravili poleg drugih bolezni tudi prehlad.** Bolnik je moral prenašati razne dolgotrajne procedure in plačati velik honorar, dasi bolniku vse zdravljenje navadno ni nič pomagalo. Moderna medicina nam nudi danes enostavna in razmerno cenena zdravila, ki hitro in zanesljivo pomagajo. Tako sredstvo so tudi Bayerjeve tablete aspirina, ki hitro in zanesljivo zdravijo prehlad, glavobol in zobne bolečine.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

6. aprila

Ljubljana 7, 757.0, 1.6, 78, mirno, 4, —, —; Ljubljana 13, 756.0, 12.7, 45, ENE1, 6, —, — Maribor 7, 755.6, 2.0, 70, SW1, 3, —, —; Zagreb 7, 757.3, 5.0, 90, NNE1, 9, —, —; Beograd 7, 757.9, 8.0, 60, SE4, 1, 3.0, dež; Sarajevo 7, 759.1, 5.0, 90, mirno, 10, —, —; Skoplje 7, 760.5, 8.0, 90, mirno, 10, —, —; Split 7, 755.2, 10.0, 90, SE4, 10, 1 dež; Kumbor 7, 757.7, 12.0, 80, E2, 10, 6.0, dež; Rab 7, 757.1 9.0, 80, mirno, 10, 0.2, dež.

Temperatura: Ljubljana —, 0.6; 14.4, —; Maribor 11.6, 0.0; Zagreb 12.0, 3.0; Beograd 15.0, 6.0; Sarajevo 14.0, 3.0; Skoplje 16.0, 5.0; Split 12.0, 10.0; Kumbor —, 11.0; Rab —, 3.0.

• **Odprti gnojni hemoroidi.** Fitonin zelo blaži bolečine, ker razkužuje rano in odstranja vnetje, srbečico in bodenje. Steklenica Fitonina stane v lekarnah 20 Din, s pošto po povzetju pa dve steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 14. pošlje brezplačno «Fiton», dr. s. o. j., Zagreb I-78. (Reg. pod št. 1281. z dne 28. VII. l. 1933).

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Operna solistka gdč. Anita Mezetova in operni solist g. Svetozar Banovec bosta pela drevi ob 20. na koncertu «Tabora» v Unionu. Nastopil bo tudi priznani violinist g. Karlo Rupel. Pri klavirju bo dirigent opere g. dr. Danilo Švara. Blagajna bo odprta eno uro pred pričetkom. Vstopnice od 3 do 15 Din.**

u— **Promenadni koncert pri Sv. Jakobu.** Na pobudo Tujsko-prometnega sveta za Ljubljano bo jutrišnjo nedeljo med 11. in pol 13. uro na Sv. Jakoba trgu promenadni koncert, ki ga izvajata »Sloga« in »Ljubljanski Zvon«. Spored je naslednji: 1. Koračnica, 2. Gounod: Uvertira iz opere Romeo in Julija, 3. Z. Prelovec: Pozdrav, 4. E. Adamič: Zabučale so gore, 5. F. Gerbič: Pomladni klic, 6. Čajkovskij: Romanca, 7. Dvořak: Slovanski ples št. 1., 8. V. Parma: Intermezzo iz opere »Ksenija«, 9. L. Puš: Venček dolenjskih napitnic, 10. H. Volarič: Slovan na dan, 11. Smetana: Dalibor, 12. Mokranjec: Rukovet, 13. Sklepna koračnica. Točke 1, 2, 6, 7, 8, in 11, 12, 13 izvaja Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« pod vodstvom kapelnika Heriberta Svetla, vse ostale točke pa poje pevski zbor »Ljubljanskega Zvona« pod taktirko zborovodje Zorka Prelovca.

»KINO LJUBLJANSKI DVOR«
Telefon 27.30. Danes ob 4., 7. in 9. nov senzacionalni program: 1. Slavni cowboy Georg O' Brien v velefilmu

„V IMENU ZAKONA“

2. Dvodejanska šaloigra veselja »Boj za ženo«! — 3. Foxov zvočni tednik!
Vstopnina Din 4.— in 6.—

u— **Spored bogoslužja v pravoslavni kapeli sv. Nikolaja.** Prvi dan velike noči: ob 5. jutranja pobožnost, ob 10. sv. liturgija. ob 17. večerna pobožnost. Drugi dan velike noči: ob 7. jutranja pobožnost, ob 10. sv. liturgija, ob 17. vecerna pobožnost. Tretjega prazničnega dne pa bo sv. liturgija na Golniku.

u— **Strelska družina v Ljubljani obvešča članstvo, da bodo do nadaljnjega v primeru lepega vremena redne strelske vaje vsako nedeljo od 8.30 do 11.30 na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti. Prva vaja bo v nedeljo 8. t. m. Opozarjamo strelce, da bosta letos v Ljubljani dve strelski tekmi v večjem obsegu in s številnimi nagradami. Teh tekem pa se bodo lahko udeležili le oni strelci, ki bodo redno posečali strelske vaje in izpolnili pogoje pravil čl. 43. Pri strelskih vajah bodo na razpolago učitelji, dobre puške, dobra in cenena municija, za lovce pa tudi lovske tarče. Obenem vabimo na strelske vaje tudi okoliške strelske družine, ki še nimajo lastnega strelišča. Prijatelji strelskega sporta dobrodošli. Glede na disciplinirano članstvo pričakujemo pri vajah točno in čim večjo udeležbo.**

Ne pozabite

takoj naročiti najboljše slovenske družabne revije

NAŠA POTA

Celoletno 60 Din. Ljubljana poštni pred. 114

u— **Pomladna vzrejna tekma ptičarjev.** Društvo ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani priredi v nedeljo 8. t. m. vzrejno tekmo za ptičarje vseh vrst v vzorno negovanem lovišču g. Bogdana Žilića na Ježici. Te tekme se letos prvikrat udeleže tudi tujinci z angleškimi seterji. Glede na okolnost, da je za to tekmo prijavljenih razen inozemskih psov še osem domačih psov ptičarjev, bo prireditev prav zanimiva, ker bo pokazala razvoj naše kinologije, ki lahko povsod uspešno konkurira z inozemskim materialom. Tekmovalci in gledalci se bodo zbrali 8. t. m. ob 7. zjutraj na vrtu Mikličevega hotela, kjer bo najprej smotra psov. Po smotri bo odhod v lovišče peš in delno z avtobusi.

ZVOČNI KINO MOSTE

Predvaja v soboto ob 8. zvečer, v nedeljo ob 3., ½6. in 8. zvečer ter v ponedeljek ob 8. zvečer prekrasni velefilm

ZA DOMOVINO

v glavni vlogi LOUIS TRENKER ter film ljubezni in strasti

IZGUBLJENE HČERKE

Vsakokrat ob 8. uri dva programa.

Film, ki bo vsakemu ostal neizbrisno v spominu, umetnina, katero si mora vsakdo ogledati!

Elizabet Bergner Carica Katarina

Kot partner slavni DOUGLAS FAIRBANKS jun.
Režija slavnega PAULA CZINNERJA. Godba: ERNST FOCH

DANES OB 4., ¼8. in 9.¼ URI ZVEČER PREMIERA!

N O V Ž U R N A L!
Predprodaja vstopnic od 11. do ½13.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

u— **Elizabeta Bergner v Ljubljani.** Najslavnejša sodobna filmska umetnica je prispela v Ljubljano in nastopa v Elitnem kinu Matici v svojem najnovejšem filmskem umotvoru »Carica Katarina«. Ta film bo vsakemu ostal v neizbrisnem spominu in priporočamo, da si ga vsakdo ogleda.

u— **Kriminalna drama »Tajnost modre sobe«** je naslov nadvse napetega in zanimivega filma, ki ga ima danes ob pol 15. in jutri ob 11. na sporedu ZKD v prostorih Elitnega kina Matice ob najnižjih cenah 2.50, 4.50 in 6.50 Din. Za dopolnilo se predvaja izvrstni film »Zamorski potpuri«, nakar ljubitelje glasbe posebno opozarjamo.

u— **Vesel večer** bo nocoj v šentjakobskem gledališču, kjer uprizore Lichtenbergovo veseloigro v 3 dejanjih »Dama na slabem glasu«. Veseloigra nam slika pustolovščine Inge Tomasius, ki nastopa v velikem hotelu kot Lizzie Wahl — dama na slabem glasu. V hotelu pa sreča čestilce in moža lepe Lizzie. Iz ene zadrege pa ta Inge v drugo. Veseloigra je zelo zabavna in izvrstno naštudirana. Jutri se igra ponovi. Kdor se hoče nasmejati, naj poseti predstavi. Predprodaja vstopnic danes ob 10. do 12. in od 15. do 17. ure in v nedeljo od 10. do 12. ure ter eno uro pred predstavo. Začetek predstav ob 20.15.

u— **Društvo »Soča« v Ljubljani opozarja člane in prijatelje, da danes 7. t. m. ne bo predavanja zaradi koncerta, ki ga priredi društvo »Tabor«. Vabimo člane in druge, da se po možnosti v obilnem številu udeleže koncerta, ki bo drevi v veliki dvorani Uniona ob 20. Nastopili bodo priznani naši umetniki.**

DANES DO 4. URE ZJUTRAJ ODPRTA
RESTAVRACIJA in KLET
„ZVEZDA“
Za toplo in mrzlo okrepčilo je preskrbljeno.

u— **Društvo »Soča« vabi člane k pogrebu umrlega člana g. Frana Mihevca, ki bo danes ob 16. izpred hiše v Medvedovi ul. 25, (Sp. Šiška) na pokopališče pri Sv. Križu.**

u— **Umrla je** na Miklošičevi cesti 15. gospa Margareta Gorjančeva, soproga uglednega ljubljanskega parobrodarskega zastopnika. Pogreb bo jutri ob pol 15. Blagi pokojnici bodi ohranjen lep spomin, žalujočemu soprogu izrekamo iskreno sožalje.

u— **Jadranovci.** 29. redni občni zbor bo v sredo 11. t. m. ob 20. v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom. Samostojne predloge predložite tri dni pred zborom odboru.

u— **Uprava Hubadove župe JPS poziva člane vseh ljubljanskih včlanjenih društev, da se udeleže v soboto zvečer ob 20. koncerta br. društva »Tabor« v Unionu.**

u— **Korošci!** Ne pozabite, da je danes predzadnji družabni večer te sezone v salonu restavracije »Pri šestici«. Govori urednik dr. Berce.

u— **Diplomirani tehniki imajo v nedeljo** dopoldne ob 9. uri svoj 11. redni zbor v beli dvorani hotela Union. Stanovska zavest in delo stanovske organizacije zahtevata vestno udeležbo vsega članstva. Pripeljite s seboj nevčlanjene tovariše!

u— **Društvo Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani** bo imel redni letni občni zbor v ponedeljek 23. t. m. ob 18. uri v Ljubljani, Lipičeva ulica 16, z običajnim dnevnim redom.

u— **Poroka.** V frančiškanski cerkvi sta se v četrtek poročila gdč. Milena Verbičeva, profesorica glasbe in operna pevka, in g. Vojko Štrukelj, profesor. Poročni obred je opravil g. Pavle Slapar, kaplan pri D. M. v Polju, ženinov sošolec. Mladoporočencema iskreno čestitamo!

u— **Ljubitelji rib** so bili včeraj prav gotovo precej razočarani. Ribji trg je bil tako slabo založen, kakor že zlepa ne. Morskih rib v splošnem sploh ni bilo, le nekaj kilogramov sardelic je nudil en sam prodajalec že zgodaj zjutraj in so bile te na mah prodane. V ostalem pa je bilo na razpolago le nekaj komadov ščuk, ki so šle v denar po 28 Din za kg, nekaj postrvi iz Krke po 45 Din in pa nekaj krapov po običajni ceni.

u— **Zadnji tečaj za dame in gospodinjske pomočnice** za garniranje mesnih jedi priredi gospod Thaiss. Podrobne informacije se dobe v Javornikovi trgovini, Wolfova ulica.

u— **Zopet gozdni požar. Včeraj okrog 13.** je pričelo zopet goreti v šišenskem gozdu, nad Vodnikovo cesto. Ogenj so prvi opazili igrajoči se otroci in so takoj obvestili pod hribom stanujoče ljudi. Iz Šiške so telefonirali nemudno gasilski postaji in so bili že kmalu po 13.30 gasilci na mestu s motorko. Požar v Oblakovem gozdu so pogasili v teku pol ure.

u— **Obup mlade služkinje.** V Vodmatski ulici št. 3 je našla včeraj okrog 8.30 zjutraj Milka Gostiševa v sobi zastrupljeno 28 letno služkinjo Frančiško P., doma iz Rovt pri Logatcu. Dekle se je zastrupila na ta način, da je odprla plinsko cev in pri pipi vdihavala smrtonosni plin. Kaj je gnalo sicer tako pridno in pošteno dekle v smrt, ni povsem znano. Večkrat je tožila, da se druga dekleta lahko poroče, ona pa nima izgleda na to. Truplo nesrečnega dekleta, ki je bilo očividno hudo živčno razrvano, so po komisijskem ogledu odpeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

u— **Dekletce na cesti.** V četrtek zvečer sta opazila dva pasanta na Celovški cesti petletno dekletce, ki jima je vztrajno sledilo prav do nove šišenske cerkve. Pasanta sta ogovorila otroka, ki je povedal, da se zove Silva Novakova. Na nadaljnja vprašanja je odgovarjalo dekletce, da ne ve, kje je doma. Povedala je le, da je njen oče delavec v tovarni, ne ve pa, v kateri. Pasanta sta na izgubljenega otroka opozorila stražnika, ki je odvedel dekletce s seboj na stražnico. Otrok je sedaj na policijski upravi, kamor naj pridejo starši poiskat.

u— **Drzen slepar in izsiljevalec.** V mlekarno Marije Ojsterškove na Sv. Petra cesti je pričel pred dnevi zahajati neki France B., ki se ji je čez čas predstavil za davčnega izterjevalca. Povedal je lastnici, da ima večji zaostanek na davkih in ji zagrozil z eksekucijo. Par dni zatem se je France znova pojavil v mlekarni in grozil Ojstrškovi, da bo pozval stražnika, če ne plača 700 Din. Ojstrškova pa se je še velno branila. Dan nato je odšel France B. na davkarijo, kjer je izvohal, da dolguje Ojstrškova davkariji manjši znesek. Plačal je iz lastnega denarja 70 Din, nato pa tunaj pripisal še eno ničlo in prišel s potrdilom k Ojsterškovi, od katere je spet zahteval 700 Din. Lastnica mlekarne se ga je tedaj zbala in mu res izplačala zahtevano vsoto. Pozneje se je je lotil znova in pod raznimi pretvezami izvabil še nekaj nad 700 Din. Ojsterškova pa je včeraj izvedela, da je France B. navaden postopač in je zadevo prijavila. Franceta so aretirali, obenem pa dognali, da je s takimi triki osleparil več strank v mestu.

Dr. Šavnik

ne ordinira do 16. t. m.

Iz Celja

e— **Zaključek tečaja za mojstrske izpite** bo v ponedeljek ob 20. v Obrtnem domu. Tečaj je trajal cele tri mesece in pol; vodil ga je g. Žabkar. Predavanje je obsegelo snovi iz zakona o obrtih, zakonov za zavarovanje in zaščito delavcev in državljanskem pravu. Drugi del tečaja je obsegal enostavno knjigovodstvo, spisje, davčna vprašanja in kalkulacijo. Prvega dela se je udeležilo 76 kandidatov za mojstrske izpite, drugega dela pa 52 oseb. Dobri uspehi tečaja so se pokazali pri dosedanjih mojstrskih izpitih. Večina tečajnikov je bila iz Celja in okolice, precej pa tudi iz več ur oddaljenih krajev. Redni poset tečaja je bil zelo zadovoljiv. Želeti je, da bi se slični tečaji prirejali tudi po drugih večjih obrtniških središčih.

e— **Danes ob 20.30 vsi na koncert slovitega Slovenskega vokalnega kvinteta** v mali dvorani Celjskega doma. Vstopnice se še dobijo v predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdove.

— rimskega ljudstva — in toliko množestvene dramatike. Že zaradi tega kaže, da si človek ogleda predstavo »Julija Cezarja«, ki je obenem tudi naše igralce zadostno proslavila.

Hrvatsko pevsko društvo »Lisinski« je skupno z »Zagrebško filharmonijo« izvajalo v Narodnem gledališču veličastno Beethovnovo »Missa solemnis«. To neizmerno težko delo je našlo v izvajalcih svojo solidno realizacijo. »Lisinski« je zastavil za izvedbo mnogo ambicije in volje in njegova prizadevanja so vredna vsega priznanja. Takisto odlično se je postavila »Zagrebška filharmonija«. Kot solisti so se odlikovali Zlata Gjungjenac-Gavella, Lucija Ožegović, Božidar Vičar in Josip Križaj. Dirigiral je Fran Lhotka.

Na veliki petek so izvajali Wagnerjevega »Parsifala«. Letošnja uprizoritev je zapustila v glavnem simpatičen vtisk, čeprav ni bila brezhibna. K uspehu je dokaj doprinesla srečna razdelitev vlog. Razen lanskih solistov Josipa Križaja (Gurnemanz), Ančice Mitrović (Kundry) in Otona Masaka (Parsifal) smo prvič videli Marka Rothmüllerja kot Amfortasa in Pajo Grbca kot Klingsorja. Oba sta presenečala s svojimi uspelimi in podrobno izdelanimi kreacijami. Muzikalno vodstvo je bilo v rokah Oskarja Jozefoviča.

Malo gledališče je z veliko zamudo uprizorilo »Havajsko rožo«, ki pa v teh prostorih ni mogla tako pritegniti občinstva, kakor bi bilo pričakovati glede na sloves operetnega skladatelja Abrahama.

V Malem gledališču so diletantje iz društva »Rodoljub« uprizorili pasionsko igro »Muka Spasitelja našega«, ki jo je po starih hrvaških rokopisih priredil dr. Velimir Deželić ml., glasbeno pa obdelal dr. Božidar Širola.

Novo naštudirana Grünova opereta »Češki muzikanti« ni bila pripravljena tako, kakor bi bilo treba. Najslabša stran izvedbe je bila ritmična nepreciznost. Med odmorom so nudili občinstvu novotarijo: govorjeno reklamo in godbo na gramofonskih ploščah. Občinstvo je sprejelo to novotarijo dokaj nepovolino, saj glasno govorjenje iz megafona samo neugodno moti odmor.

Naposled nekoliko drobnih novic: Eden izmed doyenov naše drame Mihajlo Marković praznuje 4. maja t. l. petdesetletnico nepretrganega igralsko - umetniškega delovanja. Za jubilej bo nastopil v »Revizorju«. — Kot ena prihodnjih dramskih premier pride na vrsto satirična komedija »Boljši gospod«, delo Walterja Hasencleverja. — Ob 60letnici Straussove operete »Netopir« bo pri nas slovesna predstava tega dela z Vilmo Nožinić kot Rozalindo. — V kratkem bo premiera nove mladinske igre »Čudne prigode vajenca Hlapiča« po pravljici Ivane Brlić-Mažuranić.

Žiga Hirschler.

Uspeh Ljubljanskega kvarteta in skladbe Slavka Osterca na festivalu v Firenzi. Kakor nam poročajo iz Firenze, je na prvem komornem koncertu tamošnjega mednarodnega glasbenega festivala nastopil Ljubljanski kvartet (Leon Pfeifer, Franjo Stanič, Vinko Šušteršič in Oton Bajde). Gospa Bernot - Golobova je pela s spremljevanjem godalnega kvarteta Osterčevo skladbo na Gradnikov tekst. Koncert, na katerem so izvajali tudi skladbo Albana Berga, je potekel prav animirano. Ljubljančani so dosegli velik uspeh. Bili so pet ali šestkrat klicani na oder. Slovečа skladatelja Casella in Malipiero sta se posebej zahvalila gostom iz Jugoslavije, da so tako sijajno prispevali k festivalu in sta se prav laskavo izražala o Osterčevi skladbi, o Ljubljanskem kvartetu in o fenomenalni pevki ge. Bernot - Golobovi. »La Nazione« je priobčila ugodno oceno, ki v nji hvali Osterčevo skladbo in poudarja izredno učinkovito interpretacijo pevke Golob - Bernotove, ki jo je »izvrstno spremljal Ljubljanski kvartet.« — Izmed naših glasbenikov so prispeli na festival v Firenzi prof. Osterc, Dimitrij Žebre in dr. Plamenac (Zagreb), iz Češkoslovaške je znani modernist Hába, dalje so tam skladatelji Sanders, Holzmann, Igor Merkevič in vsi pomembnejši italijanski komponisti. Izmed dirigentov in umetniških korporacij so prispeli Scherchen, Gui, Previtali, Manzer, dr. Steinhardt, Stanislav Novák, dr. Holzknecht, dr. Reiner, kvartet Kolisch itd.

Ljubljanski koncert »Smetane«. V četrtek je v veliki dvorani Uniona koncertiral praški pevski zbor »Smetana« pod vodstvom prof. Spilke. Koncert, ki mu je bila poleg praškega mestnega zastopstva pokrovitelja ljubljanska Jugoslov.-češkoslov. liga, je privabil lepo število občinstva, med njimi najodličnejše predstavitelje ljubljanske družbe, zlasti iz kulturnih krogov. Praški pevci so izvajali skrbno izbran program s skladbami Balcaria, J. B. Foersteria, Petrželke, Smetane, Axmana, Milojevića, Hegerja, Zicha, Dobronića, Polaška, Vomačke, Stanca, Spilke in Malata ter dve slovenski narodni pesmi. Navdušenje občinstva se je stopnjevalo od točke do točke in češki pevci so bili deležni ovacij, kakršnih v naših koncertnih dvoranah ne doživiš pogosto. Med prvim odmorom so prišli na podij: predsednik Hubadove župe dr. A. Švigelj, poslevodeči podpredsednik JČ. lige dr. Stare, predstavnik Češkoslov. Obce v Ljubljani prof. dr. V. Burian ter zastopniki »Grafike« in »Slavca«. Poklonili so dirigentu in zboru vence in šopke rož. Govorila sta dr. Švigelj in dr. Stare, zahvalil se je pevovodja prof. Spilka. Ob koncu so morali pevci nekaj točk dodati. Poročilo našega koncertnega kritika še objavimo.

Nemški pisatelji in PEN-klub. Nedavno so objavili bivši člani nemškega PEN-kluba proglas, ki v njem pojasnjujejo, zakaj so izstopili iz te svetovne organizacije. Njih izstop je odmev lanskega kongresa v Dubrovniku, in ker izjava nemških pisateljev pri nas še ni bila zabeležena, naj iz nje posnamemo v informacijo naših čitateljev nekatere stavke. Tako pravijo, da jih je najbolj ogorčilo to, da so na seji mednarodne eksekutive PEN-kluba v novembru lanskega leta pozvali nemške člane, naj odobre sprejem nemških komunističnih pisateljev v druge klube, »to pa v času, ko so pisatelji te stranke sprožili strastno kampanjo mržnje in spletk zoper nemško državo in ko je odbor šel brez protesta preko dejstva, da so bili imenovani za častne člane pisatelji, ki so zapustili Nemčijo in ki zdaj širijo pred vso Evropo žalitve in neresnice o svoji domovini.« V proglasu poudarjajo hitlerjevsko usmerjeni nemški pisatelji, da je edina pot iz zmede, v katero je zašla zapadna civilizacija, postavitev »narodne kulture« kot protivesja vsem »protinarodnim formulam«, ki jih širijo ljudje, kateri so »popolnoma odtujeni tistemu gibanju prebujajoče se Evrope, ki kliče po novi formi nove človeške družbe.« Zato pozivajo vse pisatelje drugih narodov, ki priznavajo »narodno kulturo« za svoj program, da ustanove z njimi vred svetovno zvezo pisateljev na temelju, ki ustreza duhu časa. Ta zveza naj bi širila spoštovanje do vseh narodov, ne glede na njih številčno moč. — Zaradi večje jasnosti je treba pripomniti, da so izjavo podpisali tisti nemški pisatelji, ki so stopili na vodilno mesto berlinskega PEN-kluba šele po »Gleichhaltungi«. Takrat so bili izločeni tudi pisatelji, ki so — kakor n. pr. Nobelov lavreat Thomas Mann — daleč od komunizma in ki vsaj toliko izražajo nemškega narodnega duha, kakor pisatelji »novega gibanja«.

»**Triglavanski listi**«, ki jih urejuje gimn. ravnatelj dr. P. Strmšek v Murski Soboti, priobčujejo v pravkar izišli prvi številki novega letnika korespondenco med urednikom »Ljubljanskega Zvona« prof. Fr. Levcem in takratnim dijakom poznejšim vseuč. prof. dr. Karlom Streklejem Korespondenca sega k prvim letom »Ljub. Zvona«. — Dr. P. Strmšek je prispeval »Nekai misli o našem šolstvu«, dr. Josip Rakež pa se spominja l. 1895. umrlega dr. Hugona Kartina. Zanimivo je poročilo o sestanku Triglavanov v Ljubljani.

e— **Velikonočno bogoslužje v pravoslavni cerkvi sv. Save.** Danes ob 13. bo liturgija sv. Vasilija, jutri ob 4. zjutraj bo jutrenje in procesija, ob 10. liturgija, na veliki ponedeljek 9. t. m. ob 10. pa liturgija. Pri liturgiji 8. t. m. bo pel novi zbor cerkve sv. Save pod vodstvom g. inž. Marjanovića.

e— **Članarina za Vodnikovo družbo za l. 1934.** znaša samo 20 Din. Za ta denar dobite štiri knjige, med temi lepo ilustrirano pratiko. Kdor še ni naročen odnosno še ni plačal članarine, naj to stori čim prej v tujsko-prometni pisarni pri kolodvoru, ker je rok za sprejemanje članov zelo kratek.

e— **Ustanovni občni zbor Društva pravoslavnih Slovencev** bo v nedelio 8. t. m. ob pol 8. zjutraj v prostorih Narodnega doma v Celju. Pravoslavni Slovenci, bivajoči na teritoriju celjske pravoslavne cerkvene občine, se pozivajo, da se zbora polnoštevilno udeleže.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni velefilm »Sin Indije« in dve zvočni predigri.

Iz Maribora

a— **Azilni sklad PTL.** Stanovanjski protituberkulozni dinar, ki se pobira mesečno z najemnino, je dosegel v marcu vsoto 105.652 Din. Vsem hišnim posestnikom in najemnikom in sploh vsem, ki so pripomogli do lepe vsote, izreka PTL iskreno zahvalo. — Ker se v nekaterih hišah mesečni protituberkulozni dinar še ne pobira, išče PTL požrtvovalne hišnike ali druge v hiši stanujoče osebe, ki bi hotele prevzeti to samaritansko delo z dovoljenjem hišnega lastnika. Nabiralne pole so na razpolago v palači OUZD, Marijina ulica št. 13, pri vratarju.

a— **Ogled muzeja.** V mariborskem muzeju bo v nedeljo 8. t. m. dopoldne ob 10.30 razkazoval banovinski arhivar prof. Franjo Baš prazgodovinske zbirke in zadnje izkopanine v Koroščevi ulici.

a— **Iz zelene bratovščine.** Posamezne sekcije mariborske podružnice SLD so se te dni konstituirale tako-le: strelska sekcija: predsednik dr. Kovačec, podpredsednik Margetič; tajnik Mlaker, strelski mojster Vukmanić; propagandni odsek: predsednik Sterger, podpredsednik Kilar, tajnik Mravljak; razsodišče: predsednik dr. Šmid, podpredsednik dr. Kovačec in tajnik Vodopivec.

a— **Ljubitelji ptičarjev so zborovali** v četrtek zvečer v lovski sobi pri »Orlu«. Ponovno je bil izvoljen dosedanji odbor s predsednikom g. ravnateljem Klobučarjem na čelu. Društvo bo priredilo 15. t. m. pomladno vzgojno tekmo in bo revir pravočasno določen.

a— **Dohodki mariborske carinarnice.** V marcu so znašali dohodki mariborske glavne carinarnice skupno 6,266.477 Din, in sicer dohodki uvoza 6,240.791 Din, izvoza pa 25.686 Din..

a— **Požar v grajskem gozdu.** Včeraj dopoldne kmalu po 11. uri so bili mariborski gasilci telefonično obveščeni, da gori v gr[illegible] gozdu. Takoj so pohiteli tja z avtomobilom in turbino pod vodstvom poveljnika Benedičiča in podpoveljnika Krkleca. Napeljali so cevi na daljavo 250 m v hrib, vodo so pa črpali iz ribnika. Zaradi je oral gozda, sledniič se je pa posrečilo gasilcem ogenj omejiti. Škoda je precejšnja. Ogenj so najbrž zanetili nepreviđni sprehajalci.

Iz Ptuja

j— **Gospodinjski tečaj v Ptuju.** Banska uprava priredi v Ptuju pod strokovnim vodstvom učiteljice Premrovove Ele gospodinjski tečaj za mesto in bližnjo okolico. Tečaj se prične 9. t. m. ob 8. zjutraj v Mladiki ter bo trajal do konca meseca junija. Ob nedeljah in praznikih se tečaj ne bo vršil.

j— **Občni zbor Zadružne elektrarne v Ptuju** bo v nedeljo 8. t. m. ob 10. dopoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. Na letošnjem občnem zboru bodo med drugim tudi volitve načelstva in nadzorstva.

j— **Uradni dnevi meroizkusnega urada v Ptuju** so določeni za mesec april od 24. do 28.

Repertoar

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 7.: Bratje Karamazovi. Premiera. Izven.

Nedelja, 8. ob 15.: INRI. Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din. — Ob 20.: Bratje Karamazovi. Izven.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 7.: Viljem Tell. A. Goetuje ga. Zinka Kunčeva.

Nedelja, 8.: Poljska kri. Izven. Znižane cene.

★

Opozarjamo na nocojšnjo premiero »Bratov Karamazovih«. Dramatizacija romana je delo režiserja g. Cirila Debevca na osnovi Levstikovega prevoda in naša premiera je prva uprizoritev na slovenskem odru. Predstava je izven. Občinstvo naj si vstopnice nabavi še v predprodaji, kajti prepričani smo, da mora zanimati vsakega to ogromno nesmrtno delo, saj je roman »Bratje Karamazovi« eden najboljših in največjih romanov svetovne literature sploh.

Po večtedenskem presledku se poje drevi ponovno Rossinijeva velika romantična opera »Viljem Tell« z go. Zinko Kunčevo kot gostom v ulogi Matilde. Naslovno ulogo Viljema Tella poje g. Primožič, Gesslerja g. Betetto, Arnolda g. Marčec in Rudolfa g. Gostič. V ostalih ulogah nastopijo: ge. Bernot - Golobova, Ribičeva ter gg. Banovec, Marjan Rus, Zupan in Janko. Dirigira kapelnik Neffat, režija je Skrbinškova.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 7.: Dama na slabem glasu. Premiera.

Nedelja, 8.: Dama na slabem glasu.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sobota, 7.: Stambulska roža. Zadnjič. Globoko znižane cene (od 20 Din navzdol).

Nedelja, 8. ob 15.: Jurček. Znižane cene. — Ob 20.: Rože v snegu. Zadnjič. Globoko znižane cene (od 20 Din navzdol).

★

Otroška predstava po znižanih cenah bo v nedeljo popoldne. To bo prva ponovitev pravljične igre P. Golie »Jurčeka«. Igra je jako zabavna, pa tudi pravljični svet je v njej močno označen. Pri nedeljski premieri tega dela je deca prišla v polni meri na svoj račun.

GOSPODARSTVO

Predlogi industrijcev za sanacijo našega gospodarstva

Od Zveze industrijcev za dravsko banovino smo prejeli: Na podlagi sklepa, storjenega na seji uprave dne 13. marca t. l., je Zveza industrijcev za dravsko banovino predložila kraljevski vladi načelno izjavo s konkretnimi predlogi za saniranje sedanjega gospodarskega stanja. Ta izjava se glasi:

Pod pritiskom svetovne gospodarske krize so se naše gospodarske in socialne razmere bistveno spremenile in smo prišli v težko stanje. Produkcija in blagovni promet sta v stalnem padanju, cirkulacija plačilnih sredstev je zmanjšana skoro na minimum, kupna mož prebivalstva pa peša od dne do dne. Tečaji tujih deviz so se dvignili za več kakor 40 odst., dočim je istočasno narasla domača kupna moč dinarja. Ta velika razlika med vrednostjo dinarja v deželi in v inozemstvu vpliva čim dalje neugodneje na našo trgovinsko in plačilno bilanco, v še večji meri pa na življenjske prilike širokih slojev naroda. Izredno povišanje državnih in samoupravnih davščin bo v največji meri zadelo baš solidne gospodarske elemente, ne da bi moglo koristiti ravnotežju državnega gospodarstva. Izkušnje so pokazale, da so vsi dosedanji ukrepi za saniranje gospodarskega stanja, dasi storjeni v dobrem namenu, vendar zgrešili svoj cilj. S takimi enostranskimi ukrepi se ne more najti izhod iz kritičnega stanja. Po zgledu drugih držav moramo tudi mi podvzeti smotrene programatične ukrepe za resnično saniranje našega gospodarstva in socialnega življenja. Mi predlagamo:

1. Izvede naj se po načrtu g. Dušana N. Plavšića razdolžitev kmetovalcev z izdajo državnih novčanic v iznosu, ki je za izvedbo te razdolžitve potreben. V njih kritje naj služi vrednost razdolžene kmečke posesti. Amortizacija te emisije naj se predvidi v 25 letih.

2. Na račun zaostalih davkov naj država nadalje izda vsaj 1 milijardo dinarjev, z načrtom amortizacije v 11 letih, za izvedbo javnih del.

3. Ažijo (premija) za devize naj se določi v skladu s ceno deviz, ta čas vsaj na 40 odst. Sedanja premija 28.5 odst. obremenjuje izvoz, ki ga po večini tvorijo agrarni in šumski proizvodi, dočim je v korist uvozu. Zato se mora naši zahtevi ugoditi v eminentnem interesu narodnega gospodarstva.

4. Obrestna mera Narodne banke se naj zniža na 5 odnosno 6 odst.

5. Za praktično izvedbo prednjih predlogov in za sestavo potrebnega gospodarskega načrta v smislu teh predlogov naj se nemudoma skliče komisija domačih in po potrebi tujih najboljših strokovnjakov, ki bo na razpolago kr. vladi in pristojnim resorom.

Vsebina naših programatičnih predlogov je strokovno že podrobno diskutirana, tako da je v celoti razumljiva in jasna. Mi smatramo za svojo dolžnost, da v tem težkem času odkrito in iskreno predlagamo ukrepe, ki bodo ob smotreni izvedbi dali vsemu gospodarskemu življenju v državi novega razmaha in bistveno prispevali k pravični ureditvi socialnih odnošajev.

Pritok zlata v Ameriko

Po izvršenem zopetnem prehodu dolarja k zlati veljavi, ki je bil izvršen prve dni februarja t. l., je pričelo iz Evrope naglo odtekati zlato v Zedinjene države. Ta tok zlata je bil tako intenziven, karšnega v tako kratkem času ne pomnimo. Vsi veliki prekooceanski parniki so vozili zlate tovore iz Evrope v Ameriko in niso mogli zaradi zahtev zavarovalnic prevzeti vseh količin, ki so bile namenjene za prevoz. Za večje transporte so zavarovalnice zaradi povečanega rizika zaračunavale 2 do 4 kratno normalno zavarovalno premijo. V londonskih finančnih krogih so takrat računali, da se ta tok zlata ne bo prej ustavil, preden ne bo odteklo iz Evrope v Ameriko kake pol milijarde dolarjev zlata

Intenzivni transporti zlata so že ob koncu februarja dovedli do tega, da je nazadovala notacija ameriškega dolarja, ki je takoj po izvršeni stabilizaciji na evropskih tržiščih notiral znatno nad pariteto. Prve dni februarja je deviza New York notirala v Curihu okrog 3.30 švicarskih frankov za en dolar, dočim znaša nova pariteta le 3.06 franka. Dolar je bil torej začetku februarja do 8 odst. nad pariteto. Veliko povpraševanje po dolarju je bilo takrat v zvezi s tem, da se je prej iz Amerike pobegli kapital pričel zopet naglo vračati v domovino. Proti koncu februarja je deviza New York v Curihu popustila že na 3.10 švicarskih frankov za en dolar sedaj pa notira dolar 3.08 do 3.09, kar je le še za 2 do 3 točke nad pariteto. Čim se je v Evropi tečaj dolarja približal novi pariteti, je prenehal tudi odtok zlata. Kalkulacije londonskih finančih krogov glede obsega izvoza zlata iz Evrope v Ameriko so se precej uresničile. Po najnovejšem mesečnem poročilu newyorškega federalnega rezervnega urada je bilo v teku februarja uvoženo v Zedinjene države nič manj kakor za 381 milijonov dolarjev zlata (za okrog 19 milijard dinarjev). Največ zlata je bilo uvoženo iz Francije, namreč za 204 milijone dolarjev; nadalje je bilo uvoženo iz Nizozemske za 87 milijonov dolarjev zlata, iz Švice za 53 milijonov dolarjev, iz Nemčije 17 milijonov dolarjev in iz Belgije za 6 milijonov dolarjev.

V teku marca je uvoz zlata v Zedinjene države sicer nekoliko nazadoval, vendar je še vedno dosegel 274 milijonov dolarjev, tako da je od trenutka zakonite devalvacije, odnosno stabilizacije dolarja prišlo v Zedinjene države iz inozemstva za nič manj kakor 655 milijonov dolarjev zlata, to je za skoro 33 milijard dinarjev. Zvezni zakladni urad je vrhu tega prejel iz notranjosti države v teh dveh mesecih za 193 milijonov dolarjev zlata in so se v celoti monetarne zlate rezerve Zedinjenih držav, ki so v posesti zakladnega urada, povečale v tem razdobju za 848 na 7680 dolarjev.

DAME IN GOSPODJE,

ki zahajate v brivske in česalne salone, skrajšajte si čakanje s čitanjem ilustrovane tedenske revije **»ŽIVLJENJE IN SVET«**, ki jo dobite v vsakem boljšem salonu.

Italijanske državne finance

O italijanskih državnih financah objavlja »Frankfurter Zeitung« daljši dopis iz Rima, ki pravi med drugim naslednje: V italijanskem državnem finančnem gospodarstvu je do 27. februarja t. l. narasel deficit na točno tri milijarde lir. V prihodnjih 4 mesecih do konca finančnega leta (marc - junij) se bo ta deficit gotovo še povečal, zlasti ker je bil že 31. januarja proračun izdatkov z naknadnimi krediti povečan še za 1 milijardo (javna dela). Vrhu tega bodo tekoče finančno gospodarstvo še obremenili izdatki v zvezi z izvedbo velike konverzije notranjega posojila. Tu gre pred vsem za plačilo stroškov, ki so v zvezi s to operacijo (155 milijonov lir), za predplačilo obresti (2293 milijonov lir) in za plačilo konverzijskih premij (612 milijonov). Če se pri tem odbije vsota za obresti konvertiranega posojila, ki bi zapadle 1. julija in ki so vpoštevane v proračunu, tedaj izvira iz te operacije preko proračuna dodatni strošek od 3060 milijonov lir. Seveda bo prišel državi v korist prihranek zaradi nižje obrestne mere konvertiranega posojila, toda šele v prihodnjih letih. Za tekoče leto se torej lahko računa **s primanjkljajem približno 7 milijard lir.** Donos davkov doslej še ni pokazal nobenega refleksa gospodarskega oživljenja in je v celoti manjši nego v ustrezajočih mesecih prejšnjega finančnega leta. Za kritje tega deficita preostaja torej le možnost povečanja državnega dolga.

Pretežni del dodatnih stroškov zaradi konverzije bo treba izplačati v aprilu. Državna blagajna se za to transakcijo že pripravlja. Dobroimetja države pri italijanski banki so dosegla visoko stanje 3 in pol milijard lir. Ta sredstva je država dobila z nedavno emisijo devetletnih bonov v višini 6385 milijard. Od te vsote bo vlada porabila nekaj nad 2 milijardi za konverzijo enakih starih bonov, ki bodo zapadli v maju in novembru; 4 milijarde pa predstavljajo nova sredstva. Spričo emisije teh devetletnih bonov je likvidnost državne blagajne navzlic bilančnemu deficitu zelo ugodna. Na drugi strani pa so državni dolgovi močno narasli. **Na koncu finančnega leta 1930. so znašali državni dolgovi 88.1 milijarde lir, ob koncu januarja 1933 96.3 milijarde lir, sedaj pa so dosegli že 102.1 milijarde lir.**

Gospodarske vesti

= **Ureditev in kontrola lesnega izvoza.** Kakor poročajo iz Beograda, je v trgovinskem ministrstvu končano delo pri sestavi pravilnika za kontrolo lesne produkcije in izvoza v smislu sklepov nedavne tržaške konference. Gre predvsem za ureditev izvozne trgovine in za razdelitev tržišč. Novi pravilnik bo v kratkem objavljen. Pri kontroli izvoza bo sodelovalo prometno kakor tudi finančno ministrstvo.

= **Cene zlata.** V zadnjem času je pri nas cena zlatu za malenkost popustila, morda zaradi tega, ker prihaja prej tesavrirano zlato polagoma na trg. Kakor poročajo iz Zagreba, se tam čisto zlato za potrebe zlatarjev prodaja po ceni 54 Din za gram zlata čistoče 999/1000. Zakoniti zlati pariteti ustreza pri nas cena 37.7358 Din za gram čistega zlata in se torej sedaj prodaja zlato s premijo od nekaj nad 43 odst. na paritetno ceno. Oslabitev cene se opaža predvsem pri zlatnikih, kjer je cena popustila za 4 do 5 odst. Napoleondori, ki so se pred tedni trgovali še po 324 Din, se sedaj trgujejo po ceni okrog 310 Din. Staro 14 karatno lomljeno zlato (585/1000) kupujejo zagrebški trgovci po 26 do 27 Din za gram.

= **Naraščajoči disažijo nemške vezane marke.** Navzlic okolnosti, da je zlato in devizno kritje nemškega obtoka bankovcev padlo že na 6.7 % (po običajnem računu kritja obtoka bankovcev skupaj z žirovnimi obveznostmi je ta odstotek še manjši), se nemška svobodna marka še vedno drži prilično na zlati pariteti. V Curihu je bil danes za devizo Berlin zabeležen tečaj 122.70 (pri zlati pariteti 123.46), kar pomeni, da je deviza Berlin le za nekaj več kakor pol odstotka pod pariteto. Nasprotno pa se je v zadnjih tednih povečal disažijo nemške vezane marke za okrog 10 % V inozemstvu se kaže rastoče neraznoloženje držati nadalje zamrzla dobroimetja v markah, ker je malo izgledov, da bi bilo glede na slab razvoj nemške zunanje trgovine in deviznega gospodarstva mogoče računati v bližnji bodočnosti na vnovčenje takih dobroimetij. Vrh tega pride v poštev riziko eventualne devalvacije nemške valute.. Disažijo vezanih mark je različen za posamezne vrste takih vezanih mark. Efektne vezane marke (Effektensperrmark), ki izvirajo od prodaj vrednostnih papirjev v Nemčiji od strani inozemcev, se trenutno trgujejo z disažijem 40 do 50 %. Disažijo registrske vezane marke (Registersperrmark), ki izvira iz plačil v zvezi z nemškimi kratkoročnimi dolgovi v inozemstvu na podlagi moratorijskih dogovorov (Stillhalteabkommen), znaša 30 %. Kreditne vezane marke (Kreditsperrmark), ki tvorijo izkupiček inozemcev za prodane nepremičnine in hipoteke v Nemčiji, pa se trenutno trgujejo z disažijem 36 %. Nemška Golddiskontbanka, ki je prej kapovala te kreditne vezane marke v zvezi s posredovanjem dodatnega izvoza, je te nakupe sedaj ukinila.

= **Kongres Saveza hranilnic kraljevine Jugoslavije** se bo letos vršil v Beogradu, in sicer meseca maja. Za ta kongres se vrši že priprave. Svoje sodelovanje so prijavili tudi delegati iz Češkoslovaške in Poljske. Trgovinsko ministrstvo je obljubilo denarno pomoč za prireditev kongresa, prometno ministrstvo pa vozne olajšave.

=**Kuba bo zapustila zlati standard.** Kakor poročajo iz Havane, je kubanska vlada sklenila zapustiti zlato veljavo. V bodoče se bo kubanska valuta prilagodila gibanju dolarja.

= *Dobave.* Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 25 t. m ponudbe glede dobave jeklenega materiala Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 12 t. m. ponudbe glede dobave 3 jeklenih vrvi, naprav za sesalke in 100 kg železne pločevine Direkcija državnega rudnika Ugljenik sprejema do 12 t. m ponudbe glede dobave raznega pisarniškega materiala in lesa. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 100 komadov rudarskih žag, do 26. t. m. pa glede dobave 1000 komadov pil za žage. Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 4. maja ponudbe glede dobave oblek in čevljev za avijatike. Pri komandi pomorskega arzenala Tivat se bodo vršile naslednje ofertne licitacije: 24. t. m. glede dobave 10.000 ton domačega premoga; 7. maja pa glede dobave 350 ton avijonskega bencina in 30 ton bencola. Dne 12. t. m. se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave pisarniškega materiala 14. t. m. pa glede dobave 13.300 kg petroleja.

Srečke

državne razredne loterije 28. kola so prispele

One, ki se nameravajo udeležiti igranja, opozarjamo, da si morejo nabaviti srečke v podružnicah »Jutra«, pri podpisani hranilnici in pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani na Aleksandrovi cesti. I. žrebanje bo 11. in 12. aprila!

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana. Sv. Petra c. 19

Borze

6. aprila.

Na ljubljanski borzi je v skladu z zunanjimi notacijami deviza London ponovno nekoliko popustila. Tudi Berlin je slabejši, dočim notira Trst nekoliko višje. Avstrijski šilingi notirajo nespremenjeno 9.10 — 9.20 (v Zagrebu promet po 9.2325).

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes trgovala nespremenjeno po 314. Promet je bil samo še v delnicah Priv. agrarne banke po 252 in 254 in v delnicah Trboveljske po 105. Beograjska borza danes zaradi pravoslavne Velike noči ni poslovala.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2313.46 — 2324.82, Berlin 1357.36 — 1368.16, Bruselj 800.52 — 804.46, Curih 1108.35 — 1113.85, London 175.86 — 177.46, Newyork 3394.39—3422.65, Pariz 225.88 — 227.—, Praga 142.39—143.15, Trst 293.90 — 296.30 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.10—9.20.

Zagreb. Amsterdam 2313.46 — 2324.82, Berlin 1357.36 — 1368.16, Bruselj 800.52 do 804.46, London 175.86—177.46, Milan 293.90 do 296.30, Newyork kabel 3416.39—3444.65, ček 3394.39 — 3422.65, Pariz 225.88 — 227, Praga 142.29 — 143.15, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.37875, London 15.88, Newyork 308.25, Bruselj 72.2250, Milan 26.55, Madrid 42.20, Amsterdam 208.7250, Berlin 122.70, Dunaj 57.30, Stockholm 81.85, Oslo 79.80, Kobenhavn 70.90, Praga 12.84, Varšava 58.3250, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.22, London 27.78, Milan 46.27, Newyork 537.19, Pariz 35.58, Praga 21.77, Curih 174.25, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 313 — 315, 7% investicijsko 71 — 72, 7% Blair 52 — 53, 8% Blair 54 — 55, 7% Drž. hipotekarna banka 66 — 67, 4% agrarne 35.50 — 36.50, 6% begluške 52 — 53.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 313.50—314.50, za april 311 den., za maj - junij 309 den., 7% investicijsko 71 do 71 50, 4% agrarne 35.50 den., 7% Blair 52—52.75, 8% Blair 54—55.50, 7% Drž. hip. banka 65 den., 6% begluške 52.25 do 52.50; delnice: Nar. banka 4000—4200, PAB 253—254, Šećerana Osijek 140 den., Trbovlje 105—107.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12.06, Državne železnice 15.50, Trboveljska 12.30, Alpine-Montan. 12.01.

Blagovna tržišča

LES.

+ **Ljubljanska borza** (6. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključenih je bilo 7 vagonov smrekovih desk.

ŽITO

+ **Chicago,** 6. aprila. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 86.25, za julij 86.25, za sept. 87; **koruza:** za maj 48.375, za julij 50.625, za sept. 52.25.

+ **Winnipeg,** 6. aprila. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 67.625, za julija 68.625, za avg. 70.25.

+ **Ljubljanska borza** (6. t. m.) Tendenca za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 147.50 — 150; banateka, 77 kg po 152.50 do 155; **koruza** (po navadni tarifi): nova času primerno suha s kakovostno garancijo za april po 120 — 122.50, nova, popolnoma suha, za maj po 127.50 — 130; **moka:** baška »0« po 240 — 242.50, banateka po 250 do 252.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (6. t. m.) Tendenca za pšenico čvrsta, promet srednji. **Pšenica:** za maj 10.16 — 10.17, za junij 10.11 do 10.13; **koruza:** za maj 9.78 do 9.80, za julij 10.08 do 10.10.

ŽIVINA.

+ **Mariborski sejem za prašiče.** Na sejem za prašiče 6. t. m. je bilo pripeljanih 250 prašičev. Kupčija je bila zelo živahna; prodanih je bilo 135 prašičev. Cene so bile naslednje: 5—6tedenski 80 — 100 Din, 7—9-tedenski 140 — 150 Din, 3—4 mesece stari 250 — 280 Din, 5—7 mesecev stari 320 do 350 Din, 8—10 mesecev stari 450 — 500 Din, enoletni 750 — 800 Din. Kilogram žive teže 6.50—7 Din, mrtve teže 9—10 Din.

Dobovi se obeta večje podjetje

Dobova, 6. apila.

»Helada«, tvornica železne industrije v Zagrebu, se peča z načrtom, da bi v Dobovi ustanovila svojo podružno tvornico. V poštev bi prišla zemljišča severozapadno od železniške postaje, to je v področju katastralne občine Gaberja

Sedanje občinsko predstojništvo se za zadevo živo zanima ter posreduje med tvrdko in lastniki v poštev prihajajočega zemljišča Zedinilo se je z lastniki v poštev prihajajočega zemljišča. Zedinilo se je z lastniki zemlje na izredno nizko prodajno ceno, in sicer na 5 Din za kvadratni meter. Poleg tega je sklenilo na svoji nedavni seji, da oprosti tvrdko v primeru izvršitve projektiranega načrta vseh občinskih dajatev za dobo desetih let. Ta svoj zaključek je predložilo v odobrenje in potrditev banski upravi v Ljubljani.

Brez dvoma je, da bi bilo tako podjetje velikanske važnosti za razvoj tukajšnjega okoliša, saj bi zaposljevalo baje do 800 delovnih moči, posebno ker se je tvrdka obvezala zaposliti v prvi vrsti domače ljudi.

Jadranski dnevi v Celju

Celje, 6. aprila

3. junija bo v Celju redna oblastna skupščina mariborskega in ljubljanskega odbora Jadranske straže. Ker bo to prvič, da zborujeta oba odbora skupno in to v Celju, bodo s tem v zvezi razne prireditve, zlasti ker se pričakuje mnogo delegatov iz vse Slovenije in tudi od drugod. Najlepša prireditev tega dne bo javen nastop vse celjske šolske mladine, za katerega se na vseh šolah že marljivo pripravljajo. Razen tega nastopa bo oskrbel celjski mestni odbor Jadranske straže tudi druge prireditve, ki naj pripomorejo k temu, da bo 3. junija lepa manifestacija vsega Celja za naše morje.

Da se omogoči revni deci dohod in bivanje ob morju, da se tej mladeži pokaže morje, jo navduši zanj, da se s tem pridobi mladina za cilje, ki jih zasleduje JS, bo prirejena tudi velika javna tombola. Odbor se že po tej poti obrača na vse meščane s prošnjo, da v čim izdatnejši meri podprejo odbor pri človekoljubni akciji. Še posebno pa prosi odbor vse one naše sloje, ki s svojimi darovi omogočajo prireditve te vrste, da podpro to našo domačo prireditev in ji pripomorejo do popolnega uspeha. Da bo moralni in tudi gmotni uspeh prireditve zagotovljen, kakor tudi zato, da bodo gostje in tujci, ki pridejo ob tej priliki v naše mesto, odnesli iz Celja mogočen vtis in vero v jakost pokreta JS, se je odbor JS razširil in bo pritegnil k sodelovanju ugledne člane in voditelje naših kulturnih in drugih društev, ki prejmejo te dni povabilo k skupni seji. Odbor že sedaj apelira in prosi vse narodno celjsko meščanstvo za pomoč.

Med dvojnimi velikonočnimi prazniki v prestolnici

Beograd, 4. aprila.

Samo teden dni sta si letos navzkriž naša in pravoslavna Velika noč, pa se vendar zdi, ko da ju ločijo meseci. »Vrbica«, ki je letos prišla na našo veliko soboto in se je praznovala kar najslovesneje, je imela najlepši dan ter so se tisoči in tisoči malčkov, ki so se s svojimi mamicami ali drugimi varuhi udeležili velikega sprevoda, mogli do mile volje izpreloditi po prestolničnih ulicah v svojih novih oblekcah in z vrbovimi vejicami v rokah. Največjo radost so pa doživeli tisti, ki so naravnost zajezili pot avtomobilu, vkaterem so se vozili kraljeviči, ki se tudi kar niso mogli ločiti od burno jih pozdravljajoče dece. Beograjska dobrodelna društva so za »vrbico« oblekla veliko število siromašnih otrok od nog do glave. Na »vrbici« so bili tudi mali mariborski harmonikarji, ki so s svojo narodno nošo vzbujali največjo pozornost svojih prestolniških drugov in družic. Vstajenje v nadškofijski cerkvi je potem imelo veliko manj gledalcev, ker se je ljudstvo nagledalo »vrbice«.

Oba praznika sta minila ob nekoliko hladnem, malo vetrovnem, pa vendar sončnem vremenu, pa je zlasti v Zemunu, ki je ravno na našo veliko noč postal sestaven del prestolnice, vse mrgolelo veliknoočnih praznovalcev. Vsi trije koncerti ljubkih mariborskih harmonikarjev pa so ravno tako imeli toliko poslušalcev, da skoraj ni bilo mogoče dobiti prostora. Veselja in zabave je bilo torej dovolj, pa se je le še želelo, da bi tudi za pravoslavno velikonoč bilo tako. Toda »baba Marta« je bila drugačne volje.

Kamor si pogledal, po vseh vrtovih je bilo že vse zeleno. Češnje in višnje so se okitile s svojim belim cvetjem, breskve so zardele in dren je zarumenel. Prava pomlad. V torek zjutraj pa je začelo naletavati prav kakor sredi zime, v gostih, velikih kosmih. »Baba Marta« nam je namesto toplega pomladnega solnca nasula snega. Sevda ni obležal, temveč se je sproti topil, toda je postalo hladno, da se je bilo treba zopet zateči k peči, n tam zunaj po vrtovih se ej začelo osipati cvetje.

Javno življenje v prestolnici je začelo zamirati. Narodna skupščina in senat sta odšla na velikonočne počitnice. Po uradih se dela, ali se že čuti praznični čas in še tembolj, ker se je vsepovsod precej sedežev izpraznilo. Odšli so upokojenci. Sedaj pa pridejo na vrsto še omoženke, pa se marsikje gleda s precejšnjo skrbjo v bodočnost, kar ne ustvarja ravno najprijetnejšega razpoloženja za praznike. Skrčujejo se plače, režejo se doklade, dohodki so zmanjšujejo. Prvega majnika, ob pomladnem selitvenem roku, bo zopet velikansko preseljevanje.

Na trgu so začel cene skakati. Pred tednom dni se je moglo dobiti po 100 jajc za 35 Din ali celo za 30 Din; danes jih dobiš komaj 22 ali celo samo 20 za »banko«. Jagnje, ki je toliko, da ga komaj vidiš, bi hotel prodajalec prodati za 120 Din. V mesnici pa se plačuje po 16 Din kg. In vendar ne gre, da bi družina za Veliko noč ostala brez janjčka in bi ne bilo pirhov! Pa se je treba stisniti drugje, da se nabavi, brez česar bi ne bilo praznika. In je stvar še tem težja ker prihaja »uskrs« letos vse prezgodaj za velik del prestolničnega prebivalstva, za katero se še ni pričelo pomladno delo in torej tudi ni zaslužka. Vrhu vsega pa še vlada zima — pa naj se človek zdaj odloči ali za velikonočnega janjčka ali pa za — drva.

Tako torej med obema »vuzmoma« zmrzujemo, toda upamo, da se »baba Marta« tamle do nedelje vendarle predomisli in Pirhi in kožuh, ne, to vendar ne gre in pravoslavno Kristovo vstajenje v snegu bi bilo le preveč čudno!

Največji teleskop

Daljnogled na daljavo 500 milijonov svetlobnih let — Maso za njegovo zrcalo ohlajajo že mesece in mesece

Znameniti ameriški mojster-optik prof. Ritchey je pred tremi leti začel delati na največjem teleskopu, kar jih je kdaj svet videl in ta dela bodo v kratkem dovršena. Sedanji prvak med teleskopi, ki je last zvezdarne na Mountu Wilsonu, bo kmalu prepustil svoj ponosni naslov novemu tekmecu. Da bomo mogli na pravi način oceniti delo, ki ga je tu izvršil prof Ritchey, opišimo malo starega in novega velikana.

Kakor vsi veliki ameriški optični instrumenti, je tudi teleskop zvezdarne na Mountu Wilsonu dar zasebnika Kakor prej »kralj usnja« James Lick in potem »kralj cestne železnice« Yerkes, ki sta dala na razpolago sredstva za zgraditev dveh teleskopov, ki sta veljala dolgo za neprekosljiva, je dal milijardar Hooker zgraditi za zvezdarno na Mountu Wilsonu še večji teleskop, s katerim je svoje ime proslavil za vse čase. Izgotovili so ga l. 1918. Duša tega ponosnega instrumenta, ki ima za astronomsko znanost že neprecenljive zasluge, je s srebrom prevlečeno sferično zrcalo s premerom 2.5 m. Ta premer in njegova teža 4.5 ton pri debelini stekla 30 cm dajeta le medel pojem o impozantni zunanjosti nebesnega orjaka.

Kako težko je izdelati takšno zrcalo, pa je razvidno že iz tega, da se sme njegova krivina kvečjemu za tisočinko milimetra razlikovati od matematično izračunane idealno parabolične krivine. Ogrodje, ki nosi zrcalo, je mojstrovina zase. Izdelala ga je tovarna, ki je med vojno gradila največje ameriške bojne ladje. Njegova višina je kakor višina poslopja s tremi nadstropji, a vendar mu je genialen sistem vzvodov in kolesij dal takšno lahkoto, da ga giblje lahko pritisk človeškega prsta v poljubno smer. Koliko premore Hookerjev teleskop, je razvidno najbolje iz tega, da bi opazil z njim svetlobo navadne električne žepne svetilke še na daljavo 11 km.

Ritchejev novi teleskop pa je vendarle še vse kaj drugega nego orjak na Mountu Wilsonu Premer njegovega zrcala znaša 5 m, torej dvakrat več nego pri Hookerjevem teleskopu, in že pred nekoliko meseci so vlili njegovo maso. Ta čas ga počasi ohlajajo. Začetna temperatura stekilne mase je znašala 1500 stopinj, polagoma so jo ohladili na 1000 stopinj, danes pa ima še 500 stopinj Celzija. S tem se je ohlajevanje zaključilo v svoji prvi fazi in zdaj gre za to, da dobi v nadaljnjem ohlajevanju vsaka točka v masi enako temperaturo, drugače bi zrcalo ne dobilo nujno potrebne enakomerne konzistence. Štiri mesece bo še trajal ta proces, nakar pride dokončna ohladitev in nato izgotovitev zrcala. Namestu s srebrom pa bodo njegovo krivino prevlekli s tenko aluminijasto plastjo, ker so dolgoletne izkušnje pokazale, da aluminij posebno ultravolične žarke bolje odseva nego srebro, to je pa zelo važno, ker se s takšnimi teleskopi nebesni svod navadno ne opazuje z očesom, temveč s pomočjo fotografske kamere. Ultravolični žarki, ki so očesu nevidni, vplivajo, kakor znano, najbolj na fotografske plasti.

Ritchejev teleskop, ki ga bodo, mimogrede povedano, postavili tudi na Mountu Wilsonu, bo segal dosti globlje v svetovno prostornino nego vsi dosedanji podobni instrumenti. S Hookerjevim teleskopom so n. pr. lahko fotografirali svetove, ki so do 200 milijonov svetlobnih let oddaljeni od nas, novi teleskop pa bo segal v daljavo 500 milijonov svetlobnih let ali okroglo 5000 trilijonov kilometrov. Še v nekem oziru bo po vsej priliki prekašal vse svoje prednike: dočim so dosedanji teleskopi dojemali stalnice samo kot svetlobne točke, jih bo Ritchejev teleskop prvič v zgodovini astronomske vede pokazal v obliki majhnih ploščic — vsaj nekatere največje in najbližje.

Velika suša v Angliji

Njena prva posledica — pozna pomlad

Anglija je vajena dežja kakor n. pr. Rusija snega ali Japonska potresov. S tem seveda ni rečeno, da je vajena tudi povodnji. A suša je v tej deželi tako redek pojav, da se zdi Angležem naravnost protinaravno, če nastane daljši premor v deževanju. Končno je tudi res nekoliko čudno, če začne trpeti ljudstvo, ki je vajeno megle in moče, zaradi suše.

Od lanskega poletja dalje mori angleške kraje nenavadna suša, kakršne ne pomnijo že 35 let. Pri tem ne smemo pozabiti, da Anglež močno ljubi vodo, seveda ne toliko za pitje kakor za kopanje. Ne gre omalovaževati tudi dejstva, da se porabijo ogromne količine vode v tej deželi tudi za čiščenje avtomobilov. Ko so oblasti začele opozarjati na štednjo pri vodi, so imele v mislih potrato te vrste.

Suša je najhujše prizadela velemesta Manchester, Liverpool in London. Londončan porabi dnevno 280 milij. galon vode (1 galona je 4 l in pol). Od te vode je dajala Temza 60 odstotkov, rečica Lee 20 odstotkov, ostanek je bil od drugod. Kvantitativno je Temza najmanj trpela zaradi suše, Lee pa je tako rapidno padala, da so nastale velike praznote v njenih rezervoarjih.

Pomanjkanje vode se ne kaže samo v velemestih, ampak tudi na deželi. Opaža se namreč, da je suša močno vplivala na zaostalo vegetacijo. Pomladni žefran in slično cvetje, ki se drugače pojavlja v ogromnih množinah, je to pomlad vzcvetelo le v neznatnih količinah. Angleški pašniki, ob tem času že vsi zeleni, so letos rjavi in medli ter ne poživljajo domačinov ne turistov. Kmetje so v resnih skrbeh, kaj bo, če ne bo suša odnehala. Boje se katastrofe, kakršne že davno ne pomni angleška zgodovina.

Pradomovina Evropcev

Kaj pripovedujejo lobanje iz turkmenske stepe

V septembru predlanskega leta se je mudila v turkmenski stepi švedska ekspedicija pod vodstvom stockholmskega konservatorja prof. Arneja. Ta objavlja sedaj izsledke ekspedicije, ki potrjujejo davno domnevo, da je v tej deželi pradomovina indoevropskega plemena.

Izkopavanja so se vršila predvsem na nekem griču severno od mesta Asterabada. Grič se imenuje danes Šah-tepé, »grobišče kraljev«, in sestoji skoraj popolnoma iz razvalin prastarega mesta. Najnižje plasti segajo v 3. tisočletje pred našim štetjem in jih karakterizirajo okostja človeškega plemena z dolihokefalnimi lobanjami, dočim ima današnje prebivalstvo turkmenske stepe izrazito mongoloidne, široke, brahikefalne lobanje.

Plasti je skupaj devet in najvišja leži 1 m pod površino zemlje in ima mnogo muslimanskih grobov. Nadaljnje plasti izvirajo iz konca bakrene ali začetka bronaste dobe. Iz najdb se da sklepati, da je tedanje ljudstvo pri svojih verskih ceremonijah prakticiralo v veliki meri človeške žrtve. V spodnjih plasteh so našli poleg številnih keramičnih predmetov tudi bisere in karneole, ki kažejo iste znake kakor dragocenosti te vrste, ki so jih že prej odkrili na ozemlju starokaldejskega mesta Ura.

Zapeščevanje donavskega ustja

Sulinski rokav donavskega izliva v Črno morje, ki je bil doslej dostopen ribiškim ladjam, se že dalj časa zapeščuje. Pesek je dosegel že takšno višino, da znaša globina vodnega odtoka samo se 23 angleških čevljev, tako, da morejo skozenj le še najprimitivnejše ladje in čolni, ki nimajo globokega trupa. Ladje z normalnim trupom ne morejo več skozi, a če bi hoteli rokav poglobiti, bi bili stroški tako veliki, da bi investicije ne odtehtale te olajšave.

Inženjerski oddelek donavske komisije je preštudiral stvar ter izjavil, da se ta reč ne da za stalno popraviti, ker se bo sulinski rokav prej ali slej popolnoma zamašil s peskom. Namestu tega ustja bodo skušali odpreti za ribolov neki drugi rokav Donave, ki ne zahteva toliko stroškov.

Konservirana svetloba

Iz Chicaga poročajo, da je neki tamošnji elektrotehnik izumil snov, ki veže dnevno svetlobo nase in jo v temi oddaja potem z nenavadno jakostjo. Steklenica te snovi lahko nadomesti električno žarnico, vrhu tega pa vsebuje njena svetloba vse bistvene sestavine dnevne svetlobe, celo ultravolične žarke, ki jih umetna svetloba drugače nima.

Reševalne postaje ob cestah

Holandska kraljica je odobrila te dni načrt, po katerem se ob cestah njene dežele osnuje 2500 majhnih reševalnih in zdravstvenih postaj. Namenjene so v prvi vrsti avtomobilistom in motociklistom. Vsaka postaja bo imela majhno lekarno, telefonski aparat in sobico s posteljami za hudo ponesrečene.

Kakor peresa v vetru

Moderna pariška plesalska skupina

Rajši v pokoj kakor v zakonski jarem

Neki dunajski list opisuje stvarne vzroke, ki so napotili k odstopu dolgoletnega Mussolinijevega tajnika dr. Chiavolinija, ki je služil fašističnemu vodji polnih 12 let.

Ko je javnost doznala za Chiavolinijevo upokojitev, se je šušljalo, da je odstopil ducejev tajnik iz političnih razlogov. Stvar pa je v resnici drugačna. Mussolini ni izgubil v svojega tajnika niti trohice zaupanja in Chiavolini je šel v pokoj zaradi sklepa fašistične stranke, da se morajo državni uradniki oženiti, ali pa izgube službo. Dr. Chiavolini je moral izbirati med obema alternativama. Mussolini sam ga je večkrat opozoril, naj se že odloči za ženitev, toda Chiavolini je izjavil, da tega ne more storiti tako dolgo, dokler ne najde ženske, o kateri je prepričan, da bo mogel z njo živeti do konca svojega življenja. Takšne ženske pa ni našel in ker je medtem potekel rok za odločitev, je moral iti v pokoj.

Spomlad je tu!

Na zadnji konjski dirki v Auteuilu je najbolj ugajala ta-le obleka

PRAVKAR IZIŠLA ŠTEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVIJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIOBČUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: Filmska umetnica FRANCES DEE

Naslovna slika: POMLADANSKO RAZPOLOŽENJE (Foto)

KAKO RASTEJO RASTLINE — IZKORIŠČANJE VULKANSKE PARE — Viktor Fabian: KAKO PIŠEMO S SVETLOBO NA CVETLICE? — DOGODIVŠČINA IZ PUŠČAVE GOBI — JEZIKOVNE DROBTINE (Dr. Fr. Tomšič: Gotsko ime na naših tleh — Izvor Begunj — D: Baset) — TEHNIČNI OBZORNIK (Kako »raztezamo« čas-tma) — V SUŽENJSTVU URE (Cv. K.) — STRUJE V SODOBNEM FRANCOSKEM PESNIŠTVU (D) — UMETNI DEŽ S POMOČJO SUHEGA LEDU — SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA — Villiers de L'Isle-Adam: VIRGINIJA IN PAVEL — ČITLJIVI TOPLOMERI — SVOJEVRSTNO SREDSTVO PROTI OGRCEM — Margita Matches: DIVJI PARADIŽ (12) — ŽLICARKE, FILMANE V JUGOSLAVIJI — ČLOVEK IN DOM (Pranje brez truda) — LEPO OBNAŠANJE — NEKAJ ZA VSE — ŠAH (»Slepo« igranje šaha) — ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (Nove francoske znamke) — JEŽ IN KAČJI STRUP — ZA MISLEČE GLAVE — Na platnicah: HUMOR (Adamson in Behacelj)

Priloga: Dr. Vl. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din.

TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Državniški posli in dom

Francoski ministrski predsednik Doumergue se doma rad naslaja ob zvokih svoje žene, izvrstne pianistinje

Umetna radioaktivnost

Sila, ki drži svet skupaj

Skoraj istočasno so napravili v znanstvenih laboratorijih v Berlinu, Parizu in Londonu važno odkritje, ki nam bo razkrilo še marsikakšno skrivnost snovi in zlasti zgradbe atomov.

Že dosedanji poskusi so pokazali, da je mogoče drobiti atome s sproščujočimi se atomskimi žarki. Toda poskusi, ki so jih izvršili v zadnjem času v Parizu fizik Joliot in njegova žena Irena Curiejeva, hči znamenite gospe Curiejeve, v Berlinu fizičarka Meitnerjeva in nje sodelavec Philipp, v Londonu pa Cockroft in Walton, so razodeli, da ima takšno obstreljevanje z atomskimi energijami za posledico tudi to, da se obstreljevane snovi spreminjajo v radioaktivne snovi, t. j. v snovi, ki se potem same od sebe razkrajajo dalje. Nedvomno gre za radioaktivnost, kajti izžarevanje teh umetno obravnavanih snovi sledi istim zakonom kakor izžarevanje, radioaktivnost v naravi: Če se izžarevanje v določenem času zmanjša na polovico, se po preteku istotolikšnega časa zmanjša spet na polovico, torej na četrtino itd. Razlika je le v tem, da se na umeten način, vsaj po dosedanjih poskusih, stvori le neznatno majhno radioaktivno žarenje, tako da ga z našimi pripravami kmalu ni mogoče več opaziti.

Navzlic temu pa so vendarle utegnili ugotoviti po kemičnem potu naravo novo nastalih radioaktivnih snovi. Poskusi so se izvršili v posameznih laboratorijih z različnimi snovmi, z ogljikom, aluminijem, borom in magnezijem, iz teh treh snovi so nastali po vrsti dušik, fosfor in silicij. Toda ta dušik, fosfor in silicij se zelo razlikujejo od običajnih prvin ‘tega imena, masa in teža sta jim malo drugačni. Gre skratka za tako zvane »izotopne oblike« prvin, kakršne je kemija poznala že prej. Te izotopne oblike razpadajo, dočim so običajne oblike trajne. Baš zato, ker razpadajo, jih v prosti naravi izen izjem, dosedaj znanih radioaktivnih snovi, ne najdemo. Lahko pa jih v posebnih okoliščinah umetno ustvarimo in ni izključeno, da se bodo dale nekoč še praktično izkoriščati. Za sedaj nam dokazujejo, da je način, kako se temeljni kamni snovi, elektroni, protoni, pozitroni in nevtroni, družijo v atome, dosti bolj mnogolik, nego smo mislili do danes. In to pomeni korak naprej v spoznanju skrivnosti narave.

Srečna dežela

Ta dežela je Avstralija. Čeprav se plače od l. 1929. tu stalno nižajo, je kupna moč prebivalstva narasla, in sicer zaradi tega, ker so cene še močneje nazadovale. Lansko leto so cene živil padle za 9.4 odst., najemnine pa za 10.8 odst., plače pa dosti manj. Zato je bilo v vsej avstralski industriji samo 127 mezdnih sporov — najnižje število od l. 1926. dalje.

Potujoča trdnjava

Italijanske državne železnice so za Mussolinija pravkar dovršile zasebni vlak, sestoječ iz šestorice zeleno prepleskanih vagonov. Urejeni so sicer udobno in vsebujejo delavnico, priprave za radiotelefonijo, kopalnico, spalnico, jedilnico in konferenčno dvorano, a vse to v preprostem slogu. Pač pa so vsi vozovi močno zaščiteni z oklopi in tudi na oknih so jekleni zastori, ki se dado na lahek in hiter način spustiti doli.

Izgubljena igra

Insull izjavlja, da je brez premoženja

Advokata ameriškega milijonarja Samuela Insulla si še vedno na vso moč prizadevata, da bi svojemu klientu mehko postlala. Žal, se zdi, da bo njun trud brezuspešen. Turške oblasti so odredile, da se mora slepar nemudoma prepeljati v preiskovalni zapor. Tam je dal Insull izjavo, da se ne boji kazni, ki ga čaka v Ameriki, pač pa se je bridko pritoževal zaradi sovražnega razpoloženja proti sebi v Ameriki. Dejal je, da so to razpoloženje zakrivili demokrati, ki so zdaj na krmilu. Da bi si primerno zavaroval hrbet, pa je še pristavil, da je njegovo premoženje skopnelo na nič.

Zastopniku nekega grškega lista, ki ga je obiskal v zaporu, je Insull povedal, da smatra svojo igro za izgubljeno. Vztraja pa pri trditvi, da je nedolžen. Jaz, je rekel, nisem bil nikoli goljuf in običajen zločinec, za katerega me imajo v domovini.

Grški odvetnik Popp se je medtem zelo trudil z intervencijami pri grški vladi zaradi Insullove aretacije v Atenah. Predlagal je naravnost, naj bi vnanji minister Maksimos zaradi tega vložil protest pri mednarodnem razsodišču v Haagu. Toda ministrske predsednik Tsaldaris je Poppov predlog zavrnil, ker je Insull sam zakrivil, da so ga prijeli. Ladja »Maiotis« je ostala namreč več nego 24 ur v turških vodah, in to je bilo po mednarodnem pravu dovoli, da je policija povabila Insulla pred sodišče. Če ostane kakšna ladja v tujem pristanišču nad 24 ur, se ne smatrajo osebe na nji več za eksteritorialce. Insull in kapitan »Maiotisa« sta torej zakrivila usodno napako, da sta si hotela podaljšati bivanje v Carigradu, kar pa jima ni uspelo. Turška vlada je postopala natančno po zakonu, ko je povabila Insulla v svoje varstvo.

Poročila iz Carigrada pravijo, da oblega jetnišnico, kjer je zaprt Insull, gosta množica ljudstva. Posamezniki silijo k jetniku, da bi mogli z njim skleniti majhne kupčije in mu v ta namen prinašajo živila in razne spominke. Insullova celica je seveda primerno zastražena in Turčija se pogaja z Zedinjenimi državami zaradi izročitve. Če pojde vse gladko, bo vzela Insulla na krov lahko že neka ameriška potniška ladja, ki bo okolu 10. aprila odplula iz carigrajskega pristanišča.

Konec napitnine na Madžarskem

Madžarski trgovinski minister Fabiany, ki hoče udejstviti velikopotezen tujskoprometni program, je napravil osnutek za ukaz, ki bo enkrat za vselej rešil vprašanje napitnine.

Natakarji, strežaji in druge osebe v takšnih službah ne bodo smele po tem ukazu ne sprejemati in ne zahtevati napitnin. Zato pa jim bo dana od države pravica, da smejo zahtevati 12-odstotno doklado na vse račune, ki jih bodo izstavila podjetja pri katerih so uslužbeni. Ta doklada bo na računih posebej označena in se bo proporcionalno razdelila med uslužbence. Podjetniki, ki se ne bodo ravnali po tem ukazu, bodo kaznovani z ječo do 15 dni.

Značilno je, da se gostilničarji, restavraterji in kavarnarji upirajo novemu sistemu in zagovarjajo dosedanji način napitnine, ki gre na račun gostov

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

ANEKDOTA

Nekoč je izjavil Aleksander Moissi, da bo opustil igralski poklic.

»Kaj pa boš potem počel s prostim časom?« ga je vprašal njegov tovariš Albert Bassermann.

»Če mi bo kaj šinilo v glavo, bom napisal po dve drami na leto.«

»In če ti nič ne šine v glavo?«

»Potem bom napisal vsako leto samo eno dramo!«

VSAK DAN ENA

»Hitite, vsak čas lahko pride moja žena!« (»Tidens Tegn«)

S P O R T

Višek country sezone

Dekliško državno prvenstvo jutri ob 11. pod Cekinovim gradom

Letošnja country sezona se bliža h koncu. Dve državni prvenstvi bosta v tej sportni panogi: v Zagrebu se bodo borili atleti, v Ljubljani pa dekleta, na obeh straneh za ponosni naslov državnega prvaka. S temi prireditvami bo tudi zaključena cross sezona za slovensko lahkoatletiko zopet uspešno, saj smemo upati, da si bodo na obeh »frontah« priborili zmago slovenski klubi.

Za obe prireditvi vlada veliko zanimanje. Zlasti je velik interes za tek v Ljubljani, kjer se bo vodila ostra borba med rivaloma Ilirijo in Ateno. Po vsej priliki bodo startale tudi Zagrebčanke, kar bo zelo dvignilo interes jutrišnjega tekmovanja. Atena in Ilirija sta se za tekmovanje temeljito pripravili. Kateri družini se bo posrečilo osvojiti zmago, je popolnoma negotovo in tudi bi bila vsaka prognoza odveč. Že pri podsaveznem prvenstvu sta si bili obe družini enakovredni in je postala Ilirija prvak z razliko ene točke pred Ateno.

Tek se vrši na progi 2000 m, ki vodi po posestvu g. Koslerja in bo potek tekmovanja vseskozi viden. Start in cilj pri tenis garderobi Ilirije.

Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel podban g. dr. Pirkmajer, ki je daroval za zmagovalno družino krasen prehodni pokal, dočim prejme prvakinja prehodno darilo ljubljanske firme Krisper.

Hermes : Železničar (Maribor)

Jutri ob 15.30 na igrišču Hermesa prvenstvena tekma

Simpatično moštvo mariborskih železničarjev nastopi jutri v Ljubljani v otvoritveni prvenstveni tekmi proti Hermesu.

Mariborčani so sedaj v dobri kondiciji in formi. To potrjujejo lepi rezultati, ki so jih že dosegli v letošnji spomladi. Zaradi tega bo moralo moštvo Hermesa napeti vse sile, ako bo hotelo doseči vsaj delen uspeh.

Ker je tekma, ali bolje, ker so točke važne, bosta oba kluba nastopila kompletno. V predtekmi ob 13.45 nastopi Hermesova druga garnitura proti Disku iz Domžal. Obe tekmi ob vsakem vremenu.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje seje p. o. od 4. aprila 1934)

Verificirajo se: S pravom takojšnjega nastopa (§ 18 »uputstva«) za Grafiko: Šorn Maks, Bežan Emil, Stupica Leon; za Marsa: Kukec Stane; za Dobrno Pintar Stanko; za Slovana Srebotnjak Leon; za Litijo Tekalec Ernest, Cvetežar Avgust; za Maribor (po § 10 spl. prav. lit b) in 4. odst.) Priveršek Anton; za Enakost Ogrinc Franc, Vergles Karol, Pančur Rudolf, Uranič Franc, Vister Teodor, Dovžan Radko, Gregorčič Josip, Ažman Drago, Justin Franc, Knific Jože, Potočnik Oton, Knific Mirko, Manfreda Albert, Kuraš Ciril. S pravico nastopa 14. aprila 1934 za Panonijo Dohr Rihard; za Maribor Černešek Aleksander, Fišer Friderik, Gruber Bogomir; za Slogo-Ljubljana Rihter Hinko; za Atletike Krempuš Maks; za Litijo Bregar Jože, Likovič Franc; za Rapida Simerl Josip; za Celje Sorčan Franc, Šorl Franc, Mirnik Bogdan, Krivec Franc, Knez Anton. S pravico nastopa 14. maja in 14. avgusta za Enakost Koren Franc in Sušnik Alojzij. S pravico nastopa 28. junija in 28. septembra za Enakost Oman Slavko, Rösner Milan. S pravico nastopa 4. julija in 4. oktobra za Celje Skok Ferdo. Vzame se na znanje izjava igralca Antoniča Rudolfa, da preklicuje prijavo za Rapida in da ostane član Železničarja.

Pozivajo se klubi, da v roku osmih dni pošljejo izkaznice za igralce, ki so se prijavili v druge klube: ČSK za Skoka Ferda, Rapid za Simerla Josipa, Fišerja Friderika, Svoboda-Maribor za Gruberja Bogomira, Panonija za Dohra Riharda, Železničar za Černeška Aleksandra. Suspendira se, dokler ne poravna svojih obveznosti do prejšnjega kluba, Zupančič Franc, Trbovlje.

Kazenskemu odboru se predajo: Kos H., Ferjan Mihael, oba Hermes, zaradi prestopkov na pokalni tekmi Primorje : Hermes 11. marca, Belinc Karel, Trbovlje, Janc Gvidon, Amater, oba s takojšnjim suspenzom, zaradi prestopkov na turnirju Retja 19. marca.

Upravnemu odboru se predasta Trbovlje zaradi nastopa z igralcem, ki ni imel pravice nastopa, nadalje ker je njegovo moštvo predčasno zapustilo igrišče ob priliki turnirja Retja dne 19. marca, in Retje zaradi nezadostne rediteljske službe ob priliki turnirja 18. in 19. marca.

Dopisa Celja od 30. marca in Maribora 56-16 od 3. aprila se odstopita odboru za delegiranje sodnikov. Potrjujejo se dopisi ČSK 74 od 28. marca, Domžal 20-34 od 28. marca, Ilirije od 4. aprila, Panonije od 3. aprila, zapisnik o. o. Maribora od 26. marca.

Čita se s pravico takojšnjega nastopa za Dravo Zakotnik Albin.

(Seja poškodbenega odbora 27. marca 1934)

Navzoči gg.: načelnik Sancin, Novak rav. Šetina, dr. Prodan, Cigan, Soklič, dr. Mauri, Kovač.

Podelijo se prispevki iz poškodbenega fonda naslednjim klubom: Primorju 300 Din za poškodbo igralca Slamiča Hermana, Jadranu 50 Din za poškodbo igralca Burgerja Franca, Čakovečkemu SK 300 Din za poškodbo igralca Megla Stjepana, Hermesu 120 Din za poškodbo igralca Burja Davorina, Bratstvu, Jesenice 500 Din za poškodbo igralca Verdnika Ivana, Čakovečkemu SK 300 Din za poškodbo igralca Krznariča Viktorja, Primorju 700 Din za poškodbo igralca Slamiča Hermana, ISSK Mariboru 500 Din za poškodbo igralca Kokota Josipa.

Zavrneta se prošnji Primorja za odškodnino igralcu Ermanu Adolfu in Jadrana za odškodnino igralcu Kosmaču Ludviku, ker nista kluba pravočasno predložila zdravniška spričevala. Prošnja igralca Sočana Julija (Ilirija) za podporo se zavrne, ker so izplačani že vsi efektivni stroški za zdravljenje in zdravila.

Službeno iz LNP. Prvenstvena tekma Maribor : Ilirija v Mariboru prične ob 16. in ne ob 15.

Službeno iz LNP. Po prijavi Rudarja se prvenstvena tekma Rudar : Delavec, določena na 8. aprila na igrišču Hrastnika ne vrši. O tem se obveščata delegirani sodnik in določeni službujoči odbornik. — Prvenstvena tekma Laško : Jugoslavija se vrši 8. aprila na igrišču pri Skalni kleti.

Iz odbora za delegiranje sodnikov pri OOLNP Trbovlje. Za tekmo Dobrna : Primorje 8. t. m. se delegira pss. g. Božič Adalbert.

Pričetek spomladanske sezone II a razreda. V nedeljo ob 10. se srečata na igrišču Hermesa Jadran in Grafika v revanžni prvenstveni tekmi. V jesenskem srečanju je Grafika po srečnem naključju po avto-golu dobila obe točki. Za to sezono pa so izgledi Jadrana v toliko boljši, ker ima za seboj zimski trening, ker je vso zimo igral tekme za Zimski pokal. Tekma obeta biti zelo zanimiva.

XII. redno glavno skupščino sklicuje Jugoslovenski zimskosportni savez v Ljubljani 6 maja 1934 v Beli dvorani hotela Union z naslednjim dnevnim redom: pozdrav in otvoritev, poročila tajništva, tehničnih odsekov, blagajnika in nadzornega odbora, določitev sedeža Saveza in službenega glasila, volitve upravnega in nadzornega odbora, predlogi upravnega odbora in članov, slučajnosti. Skupščina prične ob 8.30 zjutraj, v primeru nezadostne udeležbe pa ob 9. ne glede na število navzočih članov. Predloge morajo poslati člani najkasneje do 25. aprila upravnemu odboru, sicer se o njih ne more razpravljati na skupščini.

Rezultati medklubske smučarske tekme v slalomu 1. t. m. v Kranjski gori, ki jo je priredil Smuški odsek podružnice SPD. Proga: višinska razlika 150 m, dolžina 1200 m. Snežne razmere idealne. Izvedba tekme v »Krnici« pod Razorjem. 1. Kavčič Drago, SPD Kranjska gora 2.09.4, 2. Žingerlin Rudolf, Maraton Zagreb 2.10. 3. Zore Zdravko, SPD Kranjska gora 2.11.2, 4. Oitzl Hubert, SPD Kranjska gora 2.12, 5. Levačić Ivo, SKZ Zagreb 2.15.4, 6. dr. Maravić Mladen, SKZ Zagreb 2.31.8, 7. Vrbaški Aleksander, SKZ Zagreb 2.38.4, 8. Klofutar Peter, SPD Kranjska gora 3.37.8, 9. Schwarz Jelka, ZKD Zagreb 3.39, 10. Djuka Angelus, SKZ Zagreb 3.42.6, 11. Knoll Miro, SKZ Zagreb 3.59.6. Izven konkurence: Sušić Vlado 4. Startalo je 20 tekmovalcev (17 v konkurenci in 3 izven konkurence). Plasiralo se je 12 tekmovalcev, ostalih 8 je odstopilo odnosno bilo diskvalificiranih.

Moštvo Ilirije v radiju. Drevi ob 18.30 se predstavi radioposlušalcem pred mikrofonom prvo moštvo SK Ilirije. Fantje bodo zapeli svojo himno, nato sledi intervju posameznih nogometašev, na koncu bodo pa poslali »raketo«. Stvar bo zelo zanimiva, saj vemo, da bi marsikdo rad slišal tudi besedo tistih, ki jih dobro poznamo z nogometnih tekem, nimamo pa prilike, zvedeti njih občutke ob različnih težkih borbah in veselih zmagah. Neznani so nam njih namere in cilji. Tedaj danes ob 18.30 zavrtite gumb na Ljubljano, slišali boste nekaj novega, zanimivega in zabavnega.

SK Ilirija (Hazenska sekcija). Drevi ob 17.30 v drsal. garderobi strogo obvezen sestanek vseh članic. Marta, Boža, Nika gotovo. Atletinje, ki startajo na prvenstvu države v gozdnem teku, morajo biti jutri najpozneje ob 10.30 v garderobi. Ela in Hudales zanesljivo! Opremo prinesite s seboj. — **(Lahkoatletska sekcija).** Moštvo, ki potuje v Zagreb, mora biti na glavnem kolodvoru najkasneje ob 18. Vodja pota g. Grünfeld Franjo. V drsališčni garderobi naj se javijo jutri ob 10.30 Svetek, Stegu, Jeglič, Banko, Jerančič, Tavčar, Pollak, Finec.

M. K. Ilirija. Poziva se odbor in celokupno članstvo, da se udeleži pogreba soproge našega starostnega predsednika g. J. Gorjanca v nedeljo popoldne.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Zaradi nedeljskega gostovanja naj pridejo danes ob 19. v tajništvo: Logar, Hasl, Bervar, Sternad, Baum, Pišek II., Svetic, Klopčič, Caleari, Terček, Petelin, Petrič, Golob, Legovič

ŽSK Hermes (Nogometna sekcija). Danes ob 19.30 sestanek vseh igračev pri Kočarju. Pridejo naj Oblak, Klančnik, Pepe, Glavič, Kretič, Košenina, Čebohin, Kos, Škrajnar, Zalokar, Primar, Grujič, Brodnik, Ozebek, Mokorel, Mikluš Franetič, Daneu, Ferjan, Sernec, Kovačič, Prešern, Bračič, Sočan, Flujhar, Močnik, Lasič, Orel, Martinšek. Vsi točno. Rediteljsko službo vršijo v nedeljo Žane, Habiht, Arhar, Sedej I, za upravo igrišča Sterle.

SK Jadran. Za nedeljsko prvenstveno tekmo ob 10. na igrišču Hermesa je odbor določil tole postavo: Pelc, Brcar, Kosmač, Lipovšek, Oven III, Oven II, Modrijan, Prezelj, Marolt, Plantan, Kalčič, rez. Verbič, Kocjan, Kern, stranski sodnik Lukežič, reditelji: Klir, Goli, Vrančič. Službo blagajne prevzame g. Soklič, nastop službe ob 9.30.

TSK Slovan. Jutri ob 7.30 morajo biti na igrišču Ilirije: Lesica, Dečman, Šavs, Batič, Smrekar, Žnidarčič, Jerančič, Sinček II, Ceglar, Poznik, Bricelj, Zevnik, Srebotnik Rozman in Turk Stranski sodnik Sinček I., reditelji Ferkov, Zemljič in Struna. Ob 9. na istem igrišču: Moša I in II, Marchiotti I, Grm, Uhan Galle, Jovanović, Pelicon, Kolarič, Vidic, Kobal, Thuma, Jankovič in Sluga. Stranski sodnik Bögel Rezerva igra prijateljsko tekmo proti Slaviji, I. moštvo prvenstveno proti Reki. Opremo na igrišče preskrbi gospodar. Obe tekmi bosta ob vsakem vremenu.

SK Slavija. Sestanek nogometnega moštva danes ob 20. v posebni sobi kavarne »Evropa«. Poravnajte članarino. Rezerva naj prinese opremo.

SK Reka. Jutri ob 9.30 naj bodo na igrišču Ilirije: Pikič, Bojan, Nany, Dane, Korle, Stari, Pino, Zinke, Broni, Ane, Tine; ob 15.30 pa na igrišču Mladike: Torkar, Petrovčič, Korli, Čuč, Rožmanc, Kokalj, Remškar, Učo, Laznik Jaka, Erjavc. — Reditelji pri dopoldanski tekmi morajo biti zanesljivo ob 8. na igrišču.

SK Istra vabi vse prijatelje sporta iz Jarš in Tomačevega, ki niso člani javnih klubov, da se udeleže sestanka v nedeljo 8. t. m. v gostilni Smerajc pri Sv. Križu. Boltavzar, Gorinšek, Rus, Glavnik, Kovačič, Stuhec, Kranjc, Dolinar, Lubič, Ambrož, Slavič, Tomc, Nachtigal, Burger, Levc, Oblak, Puschner, Derganc, Dežan, Šešek, Pust, Sinček Ivan, Tone, Feliks in Podgoršek gotovo. Občni zbor bo v nedeljo 15 t. m. ob 8. istotam.

SK Zalog. Jutri ob 14.15 igramo na igrišču Ilirije prvenstveno tekmo s SK Slogo. Javijo naj se: Gvido, Boby, Dolči, Danilo, Janko, Stanko, Franci, Jakec, Edi, Milan, Sanzi. Navedeni naj dvignejo opremo pri gospodarju. Igramo v rudečih jopicah. Rediteljsko službo imajo Završnik, Kuder in Skuk. SK Slogi javljamo, da nastopimo ob 14.15, ker dospemo z vlakom ob 13.45 v Ljubljano.

Prvenstvena tekma Reka : Slovan se odigra jutri ob 10. na igrišču SK Ilirije. Srečanje med vodečim klubom II. A razreda in SK Slovanom, ki razpolaga letos zopet z zelo močnim moštvom, je najvažnejša jutrišnja prvenstvena tekma v tej skupini in obeta zelo zanimivo ter izenačeno borbo. Tekmo vodi s. s. g. Vidic — Predtekmo odigrata ob 8.30 rezerva Slovana in SK Slavija.

ISSK Maribor : Ilirija. V nedeljo absolvirata ISSK Maribor in ljubljanska Ilirija prvenstveno tekmo, ki se bo vršila ob 15. v Ljudskem vrtu. Za to srečanje vlada v naši javnosti prav veliko zanimanje, zlasti zato, ker Ilirija že dolgo ni bila v gosteh. Tekma bo gotovo nudila zanimiv sport, saj je Iliriji na tem ležeče, da si pridobi prvenstvo LNP. Mariboru pa, da si učvrsti pozicijo v prvenstveni tabeli.

Nogomet v Celju. Jutri ob 10.30 se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« v Celju prijateljska tekma med SK Rapidom iz Maribora in S. K. Atletiko. Sodil bo g. Seitl. Ob 14. bo istotam predtekma rezerv SK Atletika in SK Jugoslavije, ob 15.30 se bo pričela drugorazredna prvenstvena tekma med SK Laškim in SK Jugoslavijo; to tekmo bo sodil gosp. Stoklas.

TKD Atena sprejema prijave za tenis vsak torek ob 16.30 v damski sobi kavarne Emone ter vsak dan pri oskrbniku na tenišču v Tivoliju.

Radio

Sobota, 7. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Oj, kam bova vandrala? (Popotne pesmi v reproducirani glasbi.) — 18.30: Interview z moštvom »Ilirije«. — 19: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). — 19.30: Zunanjepolitični pregled. — 20: Radio - orkester. — 20.45: Čelo solo, Zlatko Najžer. — 21.15: Fantje na vasi. — 22: Čas, poročila. — 22.20: Harmonika in citre v reproducirani glasbi.

Nedelja, 8. aprila.

LJUBLJANA 8.15: Poročila. — 8.30: Gimnastika (Pustišek). — 9: Versko predavanje (ravnatelj Jagodic). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe. — 9.45: Plošče. — 10: Zdravstvo: asanacija vasi (dr. Petrič). — 10.30: Slovenske narodne s spremljevanjem radioorkestra pojo ga. Ramšak - Neralova, gdč. Mišičeva in g. Gostič. — 11: Prenos promenadnega koncerta na Sv. Jakoba trgu. — 12.30: Čas, plošče. — 16: O pridelovanju semena trav in deteli (inž. Sadar). — 16.30: Prenos »prosvetnega dneva« kamniškega Sokola. — 20: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani. V odmoru napoved časa in poročila.

BEOGRAD 8.15: Poročila. — 15: Velikonočne pesmi. — 15.30: Godba na pihala. — 17: Orkester balalajk. — 19: Orkestralen in pevski koncert. — 20.30: Mešan program. — Lahka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Plesna glasba. — 20.15: Pesmi. — 20.45: Tamburaški zbor. — 22.15: Plesna muzika. — PRAGA 20: Simfoničen koncert. — 22.30: Prenos iz Brna. — BRNO 20: Koncert iz Prage. — 22.20: Šramel kvartet. — VARŠAVA 19.25: Simfoničen koncert. — 21.15: Igra. — 22.25: Plesna glasba. — DUNAJ 11.20: Orkester. — 15.30: Komorna glasba. — 18: Zbor Donskih kozakov. — 20: Igra. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 20: Orkestralen koncert. — Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20.10: Orkestralen koncert iz Kölna. — 24: Plesna muzika. —

Sokol

Telovadna akademija na Taboru

Ponovno opozarjamo na akademijo, katero priredi sokolsko društvo Žiri drevi na Taboru. Vestna in vztrajna priprava vseh oddelkov nam jamči za uspeh.

Težave, v katere je zašlo to agilno društvo, zahtevajo, da se s polnim razumevanjem udeležimo prireditve in pripomoremo obmejnemu društvu k izboljšanju nepovoljnega materialnega stanja.

Rešitev doma in poglobitev dela na meji mora biti zadeva nas vseh, zato je naša dolžnost, da se vsi odzovemo vabilu in pohitimo drevi na sokolski Tabor!

Župni vestniki

Gospodarska kriza ni prizanesla niti župnim vestnikom. Dočim so poprej prav vse češkoslovaške župe izdajale posebne liste, ki so izhajali običajno vsaki mesec, je moralo nekoliko župnih svoja glasila ali popolnoma opustiti, ali pa se jih je nekoliko združilo v skupno izdajanje. Njihovemu zgledu bodo kmalu sledile druge župe, zlasti na Slovaškem, kjer je početek letošnjega leta prenehalo izhajati nekaj župnih glasil.

Sicer bi se dalo na splošno razpravljati o informativni vrednosti župnih glasil pri sedanjem načinu izdajanja, ko izhajajo jedva vsak mesec, vendar pa je vsekakor bolje, da imajo župe kako glasilo sploh, kakor pa da bi pogrešale te vezi med seboj in članstvom. Skoraj bi bilo prikladneje, ako bi župe izdajale slične letake, kakor jih dnevno izdaja ČOS, za idejne članke pa bi služili povečani listi, ki naj bi jih izdajala centrala.

Jugoslovenske sokolske župe skoraj nimajo župnih vestnikov. Kolikor pa jih je bilo, so večinoma prenehali izhajati. Hvalevredno je, da izdajajo vse tri jadranske župe, Split, Šibenik in Sušak, skupno glasilo »Soko na Jadranu« in priporočljivo je, da si omislijo tudi drugje, kjer je to potrebno, slične župne skupine svoje vestnike.

Sokolska župa Ljubljana poziva članstvo ljubljanskih in okoliških sokolskih društev, da se v čim večjem številu udeleži drevi ob 20. telovadne akademije Sokola Žiri v veliki dvorani na Taboru. Pokažimo z obilno udeležbo priznanje sokolskemu delu ob naši zapadni meji.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

z— Počivanje dela v rudniških revirjih. Ker se vrše pogajanja za dobavo premoga železnicam za tekoče proračunsko leto, delo v premogovniku počiva. Nekateri rudarji že teden dni niso zaslužili dinarja. Druga leta sicer tudi niso došla naročila takoj, pa se je kljub temu delalo in so premog začasno deponirali.

z— Podpora izseljencem. Na intervencijo narodnega poslanca g. Milana Mravljeta je nakazal minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj 5000 Din, ki naj se razdele siromašnim izseljencem zagorske občine. Prav tako je g. poslanec preskrbel starim izčrpanim steklarjem nekaj podpore za praznike, za kar izrekajo steklarji poslancu prisrčno zahvalo.

★

DOBOVA. Banska uprava je naklonila občini Dobovi iz bednostnega zaklada Din 20.000, drugih 20.000 Din pa bo izposlovala od države. Denar se bo porabil za delno regulacijo Sotle, in sicer v okviru celotnega regulacijskega načrta, ki ga je svoj čas do podrobnosti izdelal inspektor Hočevar. Komisija je pod njegovim strokovnim vodstvom tudi določila, katera dela se morajo izvršiti. Ta dela delne regulacije bodo zaposlila skupno 283 delavcev. Delo se je že začelo. Občinska uprava je poverila izvedbo g. Antonu Pavliču, ki dela že kakih 20 let za regulacijo Sotle. Pomagala mu bo Vodna zadruga, ki je tudi njegovo delo. Ko bodo pravila Vodne zadruge potrjena, bo delo olajšano ter se bo regulacija približevala s hitrejšimi koraki uresničenju kakor doslej, posebno, ker imamo v osebah sreskega načelnika gosp. Brezigarja in občinskega predsednika g. Kovačiča dva močna podpornika.

RIBNICA. »Dobri vojak Švejk«, prvi češki zvočni velefilm, bo predvajal danes v soboto ob 8. in jutri v nedeljo ob 15¼ in 20. zvočni kino Sokolski dom. Za dodatek zvočni tednik.

VRHNIKA. V soboto zvečer ob 20. in v nedeljo ob 15. in ob 20. se bo predvajal v sokolskem kinu zvočni film »Pesem o sreči«. V ponedeljek 9. t. m. pa bo predaval ob 20. istotam g. dr. Brilej o bolgarskih planinah

Kakšne blesteče, bele zobe imate!

V prav kratkem času boste videli, da daje KOLYNOS zobem tak blesk, kakršnega nikdar ne morete doseči z običajnimi pastami za zobe.

KOLYNOS se peni v vsaki razpoklini, ugonablja rumenkaste madeže in lise in nikdar ne kvari zobne sklennie.

Uporabite KOLYNOS takoj — 1 centimeter na suhi ščetkici, dvakrat na dan in namah boste ugotovili rezultate: zobje so postali beli in zdravi, a dlesna rdeča kot roža. Kupite tubo KOLYNOSA še danes!

VELIKA IZBERA

SVILE

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc

Pri „Škofu“

Ljubljana

3142

✝

MARA BREJČEVA roj. VENCAJZ naznanja v svojem in v imenu svojih otrok NADE, MIE, VERE, ZDENE, MAJDE, IVA in BOŽA in vsega sorodstva žalostno vest, da nas je zapustil dobri mož in skrbni očka

dr. Janko Brejc

bivši prvi predsednik deželne vlade za Slovenijo, odlikovan z redom sv. Save I. razreda z lento, odvetnik, častni član mnogih slovenskih občin na Koroškem itd.

po dolgem bolehanju, previden s svetotajstvi v Zagrebu dne 6. aprila 1934.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 8. aprila, ob ½17. popoldne iz hiše žalosti, Bogišićeva ulica 4 na Mirju, k Sv. Križu.

Sveti maši zadušnici bosta v ponedeljek v Trnovem ob 8. uri in v sredo v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob 9. uri.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana—Zagreb, dne 6. aprila 1934

3770

✝

Naš srčno ljubljeni sin, brat, svak in stric, gospod

Rihard Engelsberger

trgovec, rez. art. kapetan, odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje, z Medaille d' honneur de la République Française i. t. d.

je dne 6. aprila 1934, previden s tolažili sv. vere mirno preminil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 8. aprila 1934, ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti v Krškem.

Krško, dne 7. aprila 1934.

KLOTILDA ENGELSBERGER, mati; RUPERT ENGELSBERGER, brat; ADA ENGELSBERGER, svakinja; RUPERT ENGELSBERGER, nečak.

tl. tl.: 21

Krinka proti krinki

Roman

»Nikoli vam nisem zameril!«

»Mar nisem bil v vražjih škripcih?! Kako bi bili vi ravnali na mojem mestu?«

»Za ves svet ne bi bil izpustil slikarja Svendrupa!«

»Ha... ha... in detektiva Younga takisto ne...«

Zasmejal sem se in mu primaknil pleteni naslanjač. Nekam upehan se je spustil vanj. Zadnji dogodki so ga bili vendarle zelo potrli. Njegov obraz je bil siv in prepaden. Toliko da se mi ni smilil...

»Smotko izvolite?...«

»Hvala!«

»... hm... hm... ni slaba... čisto posebne vrste tobak...«

»Prav imate, Mr. Young. Bojim se, da takega zabojčka ne bom zlepa spet dobil. Neki konzul, moj dober znanec, mi ga je poklonil...«

»Da, taka kaja ni kar si bodi. Krasna reč!«

»Ne, take reči niso na prodaj...« Poigraval sem se s svojo paleto in se veselil pogleda na Younga, ki mu je šla smotka imenitno v slast.

»A govoriva zdaj o moji prošnji...«

»Če ne presega mojih moči...«

»Gotovo ne... Ali veste, koga potrebujem?« je rekel Young in se mi nasmehnil izza svojih oblačkov.

»Tatu...« sem hladnokrvno odvrnil in pogledal Younga v oči.

Young se je ugriznil v ustnice; trenutek ali kaj se mi je zdel razdražen.

»Da, kakopak, tega tudi... a za zdaj potrebujemo hladnokrvnega, z duhom prisotnega moža, kakršen ste vi, da primemo tatu.«

»... mene?«

»Da, vaše pomoči, Mr. Svendrup!«

»Na vse sem bil pripravljen, samo na to ne,« sem strmé odvrnil.

»Zakaj pa ne?« Young se je delal še bolj začudenega od mene.

»Ali smem biti odkritosrčen?«

»Prosim vas lepo...«

»Mislil sem namreč...«

Delal sem se, kakor da bi me vila zadrega.

»Mislil sem,« sem rekel nazadnje, »da me imate vendarle še nekoliko na sumu. Odtod moje presenečenje...«

»Jaz da bi vas sumničil? Za božji čas! Kak nezmisel! Roko položim v ogenj za vas! Kapitan, vsi, kar nas je... vsi denemo glave v vaše naročje in zaspimo brez skrbi. Poslušajte me do konca in sami povejte, ali še mislite, da vas imam na sumu... Bojimo se, da ne bi tat drevi naskočil zakladnice. Ta lopov je zmožen vsega, kaj ne? In zdaj vas prosimo... vas edinega izmed vseh potnikov, da bi s kapitanom, prvim krmarjem in menoj stražili v zakladnici. Ali je to podobno nezaupanju?...«

»Bogme da ne!... Veseli me, da sem se motil...«

»Kapitan prosi za vašo pomoč...« je nujno rekel Young.

»Če je tako, vam seveda ne morem odbiti...« Youngove oči so se za trenutek zasvetile, toda njegov obraz je ostal negiben. Smehljaj mu je ležal na ustnicah, kakor da bi bil primrznil.

»In kdaj pravite, da potrebujete moje pomoči, Mr. Young?«

»Drevi... podnevi menda ni nevarnosti, ker leži zakladnica tik ob promenadni palubi. In tam je vse polno ljudi...«

Young ni niti slutil, kako dobro sem ga razumel!

O, lahko bi mu bil izdal nekatero zanimivo skrivnost. Povedal bi mu bil kaj o zabojčku za smotke, o barvnih kupčkih na svoji paleti, o o. Jamesu Godefroyu, njegovi skrivnostni duši in njegovi preteklosti, o neki lepi gospodični, konzulovi rejenki, ki se je vozila z našo ladjo v kabini št. 13, pa se ni nikoli ganila iz nje, in nazadnje tudi o spremljevalcu gospodične Traerjeve, majorju O'Connorju iz indijske armade, ki je bil takisto kaj zanimiva prikazen...

A čas za odkrivanje kart še ni bil prišel...

Umor?

Do 11. ure smo plesali v salonu.

Godba se je bila malone na smrt upehala. Penečega vina so bili popili več ko kedaj. In vendar je bila vse to le tista posiljena, nenaravno razposajena veselost, ki se vselej pokaže, kadar visi v zraku kaj pošastnega in tesnobnega.

Iz take veselosti se porajajo nenadni izbruhi besnosti, ljubosumni prizori in dvoboji. To je napetost pred nevihto. Gromi in bliski pomenijo odrešenje in olajšanje.

A kaj je bilo tisto pošastno in grozeče nekaj, kar je ustvarjalo to napetost?

Govorica!...

Strašna govorica, ki je švigala po ladji kakor prikazen in se kakor z mrtvaško lobanjo režala potnikom v preplašene obraze...

Govorica, ki ni nihče slutil, ali je resnična ali ne, in ki so jo kapitan in častniki naše ladje z glasnim smehom zavračali.

A njihov smeh je bil preglasen, da bi mogel biti odkrit.

In vendar je govorica rasla in rasla in risala na vse stene svojo grozečo senco. Ta senca je begala tudi najbolj pogumne, da so se na mračnih hodnikih ladje nenadoma zdrzovali in ogledovali in pridušeno vzklikali, kolikorkrat so kje opazili človeško postavo.

Gospodje so skrivaj pregledovali svoje orožje, ženske so se stiskale druga k drugi in k svojim možem, kakor da bi iskale varstva.

UMIVAJTE ZOBE KAKOR UMIVATE ROKE!

MILO za ZOBE

JE EKONOMIČNO, KER TRAJA MNOGO DALJE KAKOR KATERA DRUGA ZOBNA PASTA

GIBBS

Poizkusite!

POIZKUSNA ŠKATLA 3·- DIN

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službe. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Sebi in svojim v pouk in zabavo

naročite ilustrirano tedensko revijo

„ŽIVLJENJE IN SVET"

Uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5.

Službo dobi

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesto hišnika
oddam onemu, ki se razume na vrtnarstvo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 10152-1

Zakonski par
dobi takoj brezplačno dve sobi, ako žena prevzame delo na zelenjadnem vrtu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10186-1

Sirarja
specijalista za edameki, ementalski in ostale boljše vrste sirov, sprejmem. Ponudbe z navedbo plače na naslov »Mlekarna Triglav«, Grubišnopolje. 10162-1

Urarski pomočnik
samostojen, zanesljiv in trezen, dobi mesto. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 10165-1

Korespondentinjo
samostojno v slovenščini in hrvaščini, išče podjetje v Splitu. Nastop takoj. Slika zaželjena. Ponudbe z navedbo referenc na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Split 570«. 10130-1

Rezbarja - graverja
samostojnega v tej stroki potrebujem. Oferte z vzorci dosedanjega dela poslati na naslov: Ludvik Kan, Beograd, Knežev spomenik št. 3. 10214-1

Prvovrstno kuharico plačilno natakarico
staro do 28 let, kakor tudi
servirko
staro do 20 let, sprejme za sezono hotel na Bledu. Znanje nemškega jezika je pogoj. Upoštevajo se samo ponudbe s sliko, na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Poštenje«. 10031-1

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Natakar
star 26 let, zmožen državnega in nemškega jezika, išče službo. Položi tudi do 5000 Din kavcije. Cenjene ponudbe na podruž. Jutra v Mariboru pod »Trezen«. 10072-2

500 Din nagrade
dam tistemu, ki mi prekrbi dobro stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10078-2

Mlad pek. pomočnik
dober delavec, želi službo. Pesa Karl, Maribor, Mesarska ulica 5. 10244-2

Vajenci-ke

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Pek, učenca
starega 16 let, pridnega, z vso oskrbo v hiši sprejme Ladislav Skrinjar, Slovenski Javornik. 10079-44

Močnega učenca
za trgovino z mešanim blagom sprejme L. Gutenberger dediči v Mežici. 10160-44

Učenca
v modno trgovino sprejmem. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Učenec«. 10243-44

Vajenko
sprejme šivilja M. Rabič, Ljubljana, Bičevje št. 18 (Langueova ulica). 10260-44

Pouk

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din. Dijaki 12 Din

Francoski pouk
slovnično in fonetično ter pravilno konverzacijo nudi učiteljica francoščine. Dopise na ogl. oddelek Jutra pod »Diplomirana v Parizu«. 10194-4

Zaslužek

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Na Dunaju stanujoč
Slovenec bi prevzel zastopstvo jugoslov. tvrdk tekstilne ali druge stroke. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Wiene«. 10172-3

Zadruga v Beogradu
katere člani so dobro vpeljani v trg. vseh branž.
išče zastopstva
vsake vrste. Garancije prvovrstne, po potrebi bi sprejeli štok, z garancijo bi dali tudi v gotovini. — Detaljirane ponudbe na »Propagando«, Beograd — pošt. pret. 409. pod »813«. 10132-3

Pohištvo

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hrastovo spalnico
novo, moderno, ugodno proda Anton Črnak, mizar, Polzela št. 70 pri Celju. 9580-12

Oblačila

Beseda 1 Din davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Siva moška obleka
za srednjo postavo, ugodno naprodaj. Na ogled v Tavčarjevi ulici št. 3/IV med 1. in 4. uro. 10235-13

Avto, moto

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Rabljen avto
znamke »Tatra« šesteedežno »Aufsatzlimuzino«« kupim. Ponudbe na naslov: Čič Janko, Split, Kraj Sv. Frane 8. 10131-10

Motorno kolo
»Ariel« 500 ccm, O. H. V. z električno razsvetljavo, v brezhibnem stanju ugodno naprodaj v Zg. Kašlju št. 105. 10196-10

Essex limuzina
malo vožen, poceni naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Brezhibna«. 10258-10

Osebne in tovorne
avtomobile ter motocikle
svetovnih znamk, najnovejše modele, nove, pa tudi rabljene kupite najceneje, event. tudi proti hranilnim knjižicam pri avtotvrdki Žužek v Ljubljani, Tavčarjeva 11. 10259-10

Prodam

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Norveško ribje olje
najfinejše, sveže, vedno v zalogi. Naročila točno proti povzetju. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta štev. 6. 348-6

Čistoplemen. jajca
za valjenje, od Plimout kokoši (sivo-grahaste) po 3 Din komad in od Leghorn kokoši po 2 Din komad nudi Kunc, Groesuplje. 9901-6

Škarje za pločevino
do 12 mm, in več drugega orodja poceni prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10191-6

Mlin
za moko in šrot, že skoraj nov, zelo poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10190-6

Lahko kočijo
v dobrem stanju po ugodni ceni prodam. Poizve se v gostilni Anton Zavišek, Cikava pri postaji Smarje-Sap. 10213-6

Kupim

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Klobučarji, pozor!
Kupujemo odpadke (odrezke) nove in stare klobučevine, sukna in volne. Ponudbe in vzorce poslati na naslov: »Obnova« d. d., Ljubljana, Vošnjakova ul. št. 22/a. 10.038-7

Tenis raket
kupim. Ponudbe na Aloma Company d. z o. z., Ljubljana, pod »Nujno«. 10257-7

Posest

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Enonadstropno hišo
popolnoma prenovljeno, s parno pekarno, prodam na Bregu pri Celju. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 10146-20

Enonadstropna hiša
z vrtom, pri tramvaju v Ljubljani, naprodaj za knjižice Prve Hrvatske, Kreditne ali Mestne — 380.000 Din. »Poceni«, Miklošičeva cesta štev. 4. 10185-20

Pridelki

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

3000 kg dobrega sena za konje
prodam. Poizve se v trgovini Ivan Perdan naslednik, Krekov trg. 10099-33

Lokali

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bufet
dam na račun kavcije zmodni natakarici. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 10251-19

V najem

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V Celju
ugodno oddam v najem bufet-restavracijo »Na-Na« na Kralja Petra cesti. 10234-17

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čolni na Ljubljanici
se že izposojajo. Dobi ga vsakdo v čolnarni Jančar, Trnovski pristan, ob izlivu Gradaščice. 10205-18

Dopisi

Beseda 2 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Edlen!
Pridem v Maribor v ponedeljek 9. aprila. Čakam za Grajskim kino ob ½8. zvečer. Pridi gotovo — nujna zadeva. Pozdrav. 10249-24

Glasbila

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Lep, črn pianino
križem strunan, in dober
dunajski klavir
prodam — tudi na obroke. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10128-26

Pianino
dobro ohranjen, takoj prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10207-26

Klavir
znamke Schnabl (Stutzflügel) z izbornim glasom, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 10252-26

Stroji

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Šivalni stroj
pogrezljiv, popolnoma nov zelo poceni naprodaj v Dvořakovi ulici 3/I levo. 10209-29

Stanovanje odda

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Petsob. stanovanje
z vsem komfortom, primerno tudi za dve družini, v sredini mesta oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10151-21

Štirisob. stanovanje
s kuhinjo, pritiklinami in vrtom, v Šiški oddam z majem. Vprašati na Celovški cesti 56 — dvorišče. 10250-21

Podstrešno stanovanje
2 sob, kuhinje in dvorane takoj oddam mirni stranki. Pojas. Napoleonov trg 7/II levo, med 14. in 15. uro. 10120-21

Dvosob. stanovanje
s kabinetom, v podpritličju oddam z majem. Istotam oddam tudi majhen
lokal z eno sobo
poraben tudi za stanovanje. Vodovodna cesta 5. 10001-21

Štirisob. stanovanje
solnčno, v vili v centru mesta, s souporabo vrta oddam s 1. majem. Ogledati v Knafljevi ul. 13/II. 9966-21

Enosob. stanovanje
z majem oddam. Ljubljana VII, Aleševčeva 26. 10183-21

Enosob. stanovanje
solnčno, oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10163-21

Dvosob. stanovanje
v pritličju, in
enosob. stanovanje
v podpritličju nove vile na Mirju, obe stanovanji s kuhinjo, delom vrta in pritiklinami, oddam z 8. majem v najem. — Ogled vsak dan med 10. in 12. uro v Marmontovi ul. 23. 10133-21

Elegantno stanovanje
najmodernejše urejeno, obstoječe iz 6 sob, z vsem komfortom, oddam v sredini Ljubljane za maj termin. Vprašati pri društvu poseetnikov, Salendrova 6. 10203-21

Dvosob. stanovanje
solnčno, s kopalnico, plinom, parketom in elektriko oddam s 1. majem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10253-21

Stanovanja išče

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Dvosob. stanovanje
solnčno, s pritiklinami — najraje v bližini glavnega kolodvora, iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Mirna, točna stranka« na oglasni oddelek »Jutra«. 10175-21/a

Stanovanje
eno- ali dvosobno, iščem s 1. majem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ena oseba«. 10222-21/a

Sobo s kuhinjo
ali sobo, kabinet in kuhinjo s pritiklinami iščem za 1. maj ali pozneje v centru mesta. — Ponudbe pod »Brez otrok« na ogl. oddelek »Jutra«. 10223-21/a

Sobo odda

Beseda 50 par davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Separirano sobo
opremljeno ali prazno, ev. tudi s hrano istotako tudi
kabinet
oddam v Gledališki ul. 7, visoko pritličje, desno. 10208-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, blizu sodišča takoj oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10.023-23

Solnčno sobo
moderno opremljeno, vhod s stopnišča, oddam stalnemu boljšemu gospodu na Mirju. Marmontova ul. 18 vila »Marija«. 10153-23

Sobo
solnčno in zračno, lepo in svetlo, oddam 2 solidnima gospodoma ali gospodičnama na Tyrševi cesti 15/III desno stopnišče. 10176-23

Sobo
lepo opremljeno, z vsem komfortom, tudi za kratek čas oddam v Nebotičniku V. nadstropje. 10178-23

Gospodično
sprejmem kot sostanovalko Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10171-23

Lepo sobo
prazno ali opremljeno, v centru mesta takoj oddam. Beethovnova ulica 15/III. desne stopnice, vrata 14. 10193-23

Opremljeno sobo
solnčno in lepo, s separatnim vhodom, 5 minut od univerze oddam za 250 Din — Gradaška 8. 10231-23

Dve sobi
z 1 ali 2 posteljama in posebnim vhodom oddam v Strelliški ulici štev. 22. 10228-23

Sobe išče

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instrukcije
išče akademik. Ponudbe z navedbo predmetov na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj«. 10195-23/a

Sobo
z 2 posteljama iščem za takoj. — Sprejmem pa
natakarico
s kavcijo. Gostilna »Danica«, Vidovdanska c. 16. 10226-23/a

Obrt

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Slamnikov
krasna izbira. Najnovejši modeli. Preoblikovanje 25 Din. Salon La femme Chic. Selenburgova 6, I. nadstr. 10224-30

Izgubljeno

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tisti
ki je pobral zlato dozo v ponedeljek 2. aprila ob ½7. zvečer, naj jo v izgib poslednjem odda v oglasnem oddelku »Jutra« 10202-28

Svilen dežnik
rjav, z rožnato borduro, sem izgubila. — Najditelja prosim, da ga proti nagradi odda v oglasnem oddelku »Jutra«. 10254-28

Informacije

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prepoved!
Podpisani prepovedujem prehod čez svoje polje iz Podmilščakove na Kamniško cesto in iz Kamniške na Podmilščakovo cesto. Katerega pri tem dobim, ga izročim sodišču. Miha Dolžan, Ljubljana VII, Borutova ulica štev. 10. 10179-81

Razno

Beseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Telefon 2059

Premog Karbopakete drva in koks nudi

POGAČNIK

Bohoričeva ulica 5.

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

Stroj za rastriranje

v brezhibnem stanju ugodno prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Črtalnica«. 3751

Dovršeno z eksperimenti,

ki so Vas dovedli k meni.

Zahtevajte

‚Olla' Tropic

Poravnajte takoj naročnino

za zadnji kvartal. »Jutrovo« nezgodno zavarovanje naročnikov pri zavarovalnici »Jugoslaviji« miruje, če ste s plačilom naročnine v zaostanku za več kot 14 dni.

NOVOST ZA CELJE!

je otvoritev na novo preurejenih lokalov restavracije **Narodni dom**, ki bo v soboto 7. aprila zvečer združena s koncertom. Pristna domača vina in zajamčeno čist dolenjski cviček. VSAKO NEDELJO KONCERT.

RESTAVRACIJA NARODNI DOM.

Pri revmatizmu

bolečinah v kosteh, zbadanju, ishiasu, zobobolu, glavobolu navadno priporočajo masažo.

Za masažo je dobra

ALGA SE DOBIVA POVSOD.

ALGA

R. S. Br. 18.117/3.

Ljuba Jurković:

(Ilustriral V. Mazi)

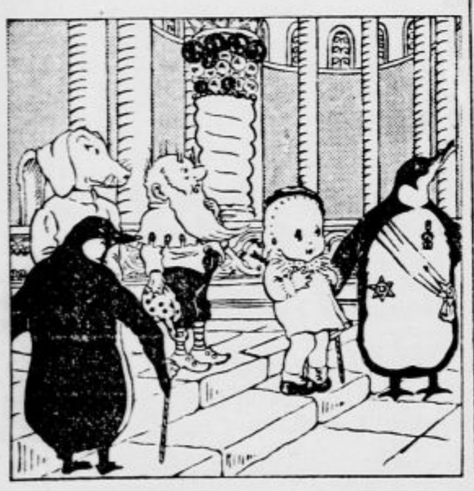

47

Kraljevska ministra Pingvon in Pingvan sta razkazala gostom kraljevo palačo, ki je bila okrašena s koravdami in biseri, zgrajena pa iz najčistejšega ledenega marmorja.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Potrtim srcem javljam v svojem, kakor tudi v imenu vseh ostalih sorodnikov, da je moja srčno ljubljena soproga, gospa

MARGARETA GORJANC

roj. KONCILJA

dne 6. aprila 1934 po dolgi, trpljenja polni bolezni mirno v Gospodu preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 8. aprila 1934, ob ½3. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta št. 15, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 9. aprila 1934 ob 7. uri v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1934.

JAKOB GORJANC, parobrodarski zastopnik, soprog

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezersek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.